VERZI SUNTEM, VERZI...
Vasile Vasilache

Gazeta de Chișinău

ISSN 2587-3784 21016

www.gazetadechisinau.md

SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT
SOCIAL-POLITIC
DE ATITUDINE

16 (63)

ANCHETĂ
Dosarele lui Platon
5 >

ECONOMIE
De ce falimentează companiile de stat
6 >

POLITICĂ
„Târziu" pentru „băieții corecți"
7 >

9 MAI
A acoperit sau nu Soltîs ambrazura?
10 >

SPORT
Orientarea sportivă a revenit în programul competițional
17 >

Prutul, râu interior

3 >

Destinul sfâșiat al profesorului Ciubotaru

Profesorul Gheorghe Ciubotaru, împreună cu nepotul său, Iurie Chirinciuc

A-politice

Despre eroi și patrioți

Mircea V. CIOBANU

La începutul lunii mai pe tot spațiul ex-sovietic reîncep polemicile: Ziua Victoriei sau Ziua Europei? Dacă e Ziua Victoriei, atunci cine sunt „învingătorii"? Dacă povestea cu „învinșii" e mai limpede, atunci de ce „învinșii" o duc bine, iar „învingătorii" trăiesc în mizerie și... se mai războiesc și azi? Isteria războinică mai continuă să facă victime. *Sindromul învingătorului* generează o *permanentă stare de război* într-o epocă în care lumea caută căi de reconciliere.

8 >

Ecologie

Ajutați de Polonia, locuitorii din Onișcani și-au creat „condiții ca la oraș"

UE/De la hazna la stație de epurare

După ani de așteptare, circa 90% dintre gospodarii din Onișcani s-au conectat la sistemul de canalizare din localitate. Cu ajutorul financiar al Poloniei, cu sprijinul autorităților publice locale, dar și prin contribuția proprie, sătenii au renunțat la veceul din fundul curții și la haznaua care trebuia golită periodic de apele uzate.

20 >

METEO / CHIȘINĂU

LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂTĂ	DUMINICĂ
10/05/2021						
19°	22°	12°	19°	23°	27°	21°

Vânt 6 m/s
51%

Lacrimosa

Blajinii noștri

Câteva cuvinte despre nemuritori

Un cântec lin, amar și dulce, un „nu am, moarte, cu tine nimic...", dar de ce ni-i iei pe cei mai vrednici dintre noi atât de devreme și atât de pe neașteptate? Câteva cuvinte de alinare pentru sufletele noastre, în care ei trăiesc și vor trăi în continuare, se cer șoptite în fața luminii și a icoanei la care ne rugăm să-i învesnicească și să ne ajute și de Dincolo... Un dor de un zâmbet al lor, de o frază încă nespusă, una foarte importantă, ne stă in inimă și ne îndeamnă să nu le înșelăm așteptările și să facem mai departe ceea ce se cuvine.

12-16 >

Finanțarea alegerilor anticipate: decizia e „în ceață”

Subiectul surselor financiare necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie continuă să creeze controverse. Astfel, președintele Comisiei Electorale Centrale (CEC), Dorin Cimil, susține că a primit asigurări că banii pentru anticipate vor fi alocați din bugetul statului, în cadrul unei întâlniri pe care a avut-o în ajun cu premierul interimar, Aureliu Ciocoi. Cel din urmă declară, însă, că aceste afirmații „nu corespund adevărului”.

„Am avut o întâlnire cu prim-ministrul interimar, Aureliu Ciocoi. Am discutat despre potențialul de finanțare a cheltuielilor pentru campania electorală. Am primit asigurări că se vor întreprinde toate măsurile pentru a găsi bani din buget și a pune în contul CEC-ului sumele necesare. De asemenea, am transmis pe adresa Guvernului hotărârea prin care am aprobat devizul de cheltuieli și așteptăm reacții din partea Guvernului pe anumite capitole sau pe anumite dimensiuni de finanțare”, a declarat Cimil într-o emisiune la Jurnal TV.

„Nici una, nici alta nu corespund adevărului. Guvernul este în proces de identificare a mijloacelor financiare necesare care să satisfacă organizarea și desfășurarea alegerilor anticipate parlamentare. Despre volumul resurselor disponibile identificate vă vom informa adițional”, a declarat pe de altă parte Ciocoi pentru Realitatea.md, prin intermediul Serviciului de presă al Guvernului.

Cu privire la sursele financiare solicitate de CEC pentru organizarea scrutinului, Cimil a precizat că 12 milioane de lei, din cele peste 125 incluse în devizul de cheltuieli, sunt necesare doar pentru procurarea unor loturi de măști, dezinfectanți și alte materiale pentru a preveni răspândirea infecției COVID-19 în secțiile de vot. De asemenea, el a menționat că CEC a cerut Ministerului Sănătății imunizarea în regim de urgență a tuturor funcționarii electorali, proces care a și început.

Menționăm în acest context că, într-un interviu pentru „Gazeta de Chișinău” (pentru pagina noastră web), fostul președinte al Curții Constituționale, Alexandru Tănase, a declarat că Guvernul și, în egală măsură, Parlamentul nu se pot eschiva de la obligația de a găsi banii necesari pentru organizarea alegerilor anticipate din 11 iulie. El arată că este vorba despre o procedură constituțională, iar dacă cineva va încerca să blocheze procesul electoral, va deveni pasibil de pedeapsă penală.

Valeriu CAȚER

Racursi

1 mai 2021. Revizie de primăvară la albine. Satul Capaclia, r. Cantemir
Foto: Natalia Munteanu

Guvernul negociază procurarea a 700 de mii de doze de vaccin anti-COVID de la Pfizer

R. Moldova ar urma să achiziționeze un lot de 700 de mii de doze de vaccin anti-COVID de la compania Pfizer. Anunțul a fost făcut de Igor Curov, secretar de stat la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), care spune că în prezent se desfășoară negocieri directe în acest sens, după ce producătorul a răspuns unei solicitări anterioare a Guvernului de la Chișinău. Toate acestea chiar dacă, în două luni de la începutul campaniei de imunizare, în R. Moldova au fost vaccinate doar 4% din populație, conform datelor prezentate miercuri, 5 mai, de autoritățile responsabile din domeniul sanitar.

„Producătorul Pfizer a răspuns totuși la adresările Ministerului Sănătății și, în momentul acesta, sunt desfășurate negocieri directe, cu referire la tematica achiziționării unui lot de vaccin”, a declarat Curov, într-o conferință de presă.

În total, potrivit datelor de pe site-ul MSMPS, până în prezent au fost administrate puțin peste 150 de mii de doze de vaccin. Peste 132 de mii de persoane au fost imunizate cu prima doză, iar cu cea de-a doua doză – peste 18 mii de oameni. În condițiile în care au ajuns la Chișinău până acum 684.970 de doze de vaccin anti-COVID, de la diverși producători.

În acest context, specialiștii anticipează o creștere semnificativă a numărului de îmbolnăviri cu COVID-19 în a doua jumătate a lunii mai. Numărul mic de persoane infectate înregistrat în ultima perioadă nu corespunde realității și se datorează numărului redus de teste efectuate, spune Daniela Demișcan, șefa Direcției Sănătate Publică din cadrul MSMPS, într-o emisiune la Moldova 1. Un nou val de infectări este previzibil, în opinia responsabililor, din cauza reuniunilor de familie din perioada sărbătorilor de Paști.

Amintim că, în R. Moldova, campania de imunizare a început la 2 martie, grație primului lot de vaccin care a ajuns la Chișinău cu câteva zile mai devreme din România.

V.V.

7 MAI VINERI 2021

Am semnat Codul Deontologic al Jurnalistului

Gazeta de Chișinău

Apare din 2020 | VERZI SUNTEM, VERZI...

www.gazetadechisinau.md

REDACȚIA

Administrator: Victoria POPA
Redactor-șef: Rodica MAHU

Reporteri:
Natalia MUNTEANU,
Valeriu CAȚER,
Julieta SAVIȚCHI,
Octavian GRAUR

Editorialiști: Mircea V. CIOBANU,
Adrian CIUBOTARU

Actualitatea politică: Ilie GULCA
Economie: Ion CHIȘLEA
Cultură: Irina NECHIT,
Rodica IUNCU,
Nina NEGRU
Sport: Iulian BOGATU
Caricatură: Alex DIMITROV
Societate: Gheorghe BÂLICI
Design: Romeo ȘVEȚ
Grafică&DTP: Oleg TATARU

Director financiar: Victoria URSU
Manager marketing: Aglaia GUȚU
gazetadechisinau@gmail.com,
GSM.: (+373) 69307730

EDITOR:
Instituția Privată Publicația Periodică „Gazeta de Chișinău”
Mun. Chișinău,
str. Mihai Viteazul 2a, nr. 23
tel.: (+373) 022 358567

MICA PUBLICITATE
Te caut: 090010050
gazetadechisinau@gmail.com

TIPAR
EditTiparGrup SRL
Mun. Chișinău, str. Feredeului 4
Comanda nr. 486
Tiraj: 2100 ex.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare.

GAZETA de Chișinău apare vineri. Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din Republica Moldova.

WAN-IFRA World Association of Newspapers and News Publishers

Ziarul este membru al Asociației Presei Independente (API), iar API este membru al Asociației Mondiale a Ziarelor și a Producătorilor de Știri (WAN/IFRA).

DIXIT

„Noi ne-am angajat să-l construim [gazoductul Iași-Ungheni-Chișinău], alții trebuie să se angajeze să semneze contracte comerciale pentru ca prin gazoductul respectiv să circule gaz. Partea ce a ținut de România noi ne-am făcut-o. Răspunsurile se află în cadrul sintagmei numită securitate energetică, ce presupune mai multe chestiuni: în primul rând, acces multiplu la surse de energie, o diversificare a rutelor de transport, inclusiv o posibilitate a consumatorului final de a-și alege de unde anume să se alimenteze.”

Ambasadorul României la Chișinău, Daniel Ioniță, într-un interviu pentru moldova.europalibera.org din 4 mai 2021

Destinul sfâșiat al profesorului Ciubotaru

Veteranul Armatei Române, profesor ieșean, despre bunelul lui Plahotniuc: „Un mare rău”

Ajuns la respectabila vârstă de 98 de ani, profesorul ieșean Gheorghe Ciubotaru, originar din localitatea Costuleni, Ungheni, este unul din puținii veterani ai Armatei Române rămași în viață. La 9 mai va sărbători Ziua Europei și, totodată, Ziua Eroilor, deși este convins că nimeni nu se întoarce erou din războaie. Păstrează vie în memorie amintirea anilor petrecuți în Basarabia, deportările, refugiul peste Prut. S-a confruntat personal cu Andrei Plahotniuc, bunicul lui Vladimir Plahotniuc, un NKVD-ist care a deportat peste zece familii din Costuleni și de răul căruia a fost nevoit să se refugieze în România.

Svetlana COROBCEANU

După război, când a fost repartizat la muncă în calitate de profesor de matematică în județul Iași, a ales o localitate de pe malul Prutului de unde se vedea satul său de baștină. Mereu a fost cu gândul la Unire. Visul, probabil, nu-l va vedea realizat, dar Unirea este posibilă, susține profesorul, dacă acest lucru îl va dori majoritatea oamenilor din Basarabia.

Născut pe 23 aprilie 1923, Gheorghe Ciubotaru avea 17 ani la 28 iunie 1940, când rușii au ocupat Basarabia. Nu a fugit peste Prut asemenea altor intelectuali, ci a rămas să activeze ca învățător la școala din satul Costuleni. În calitate de președinte al sovietului sătesc a fost numit Andrei Plahotniuc, iar secretar al acestuia – cumnatul său, Petru Nadohovschi.

Muncă forțată, supravegheată de Plahotniuc

Aceștia au început să întocmească listele cu oamenii înstăriți din sat care urmau să fie deportați. Frica și teroarea au pus treptat stăpânire pe întreg satul. Părinții lui Gheorghe, Maria și Eftimie Ciubotaru, erau oameni înstăriți, aveau 12 ha de pământ, inclusiv 1,2 ha de viță-de-vie nobilă, o moară și o prisacă. Aveau animale și utilaje cu care lucrau pământul. Le-au luat toată averea. Se bucurau însă că nu sunt deocamdată deportați.

„Plahotniuc era un om foarte rău, care voia și a reușit să bage frica în oamenii din sat. Nu avea nicio școală. A ridicat peste zece familii din localitate, oameni gospodari, treziți în toiul nopții, la care le-au luat toată averea. Era mare jale în satul nostru atunci. Mulți dintre ei nu s-au mai întors”, își amintește profesorul.

Continua să muncească la școală, dar fără să fie plătit și sub amenințarea că, dacă nu va continua să apară în fața copiilor, va fi deportat. „Plahotniuc mi-a zis: „Dacă ceri bani, te duc în Siberia. Să-ți deie taică-tău”. Tata Eftimie a scăpat de deportare pentru că eu am consimțit să rămân învățător în acele condiții”, își amintește Gheorghe Ciubotaru.

Se însoară ori va ajunge în Siberia

Când au crezut că au scăpat de pericolul deportărilor, Plahotniuc a pus la cale o alte pacoste, să-l însoare pe tânărul învățător cu o cumnată de a sa, sora lui Petru Nadohovschi, în caz contrar va înfunda Siberia.

„I-am spus că sunt prea tânăr ca să mă căsătoresc. De ce își doreau acest lucru? Ca să mă folosească. Nu-mi puteam face neamul de ocară”, spune profesorul.

Aceasta a fost ultima picătură care a umplut paharul răbdării familiei Ciubotaru. Au decis să-l ascundă pe Gheorghe. Ajuns pe căi ocolite în România, tânărul și-a continuat studiile la Iași, iar la scurt timp, în 1943, a fost înrolat în Armata Română.

„La 23 august, am fost trimis pe front și am ajuns până în Germania. Se dădeau bătălii foarte grele. Nemții luptau pe viață și pe moarte pentru fiecare bucățică din teritoriul lor. Erau multe victime. Eu am fost numit comandant de pluton, aveam 40 de ostași. Au fost 11 răniți și 13 morți, iar cei care au scăpat cu zile tot nu erau sănătoși, pentru că din astfel de experiențe nu poți ieși teafăr”, spune fostul soldat. La 29 aprilie, a fost rănit în timpul unui bombardament într-o localitate de la hotarul Cehoslovaciei și Germaniei. O schijă i-a nimerit în picior. A fost operat, oasele i-au fost puse la loc, dar abia după doi ani a învățat din nou să meargă.

Vizita în Basarabia, după 15 ani

Singur, pe malul Prutului

După război, la repartizarea la locul de muncă, a rugat să fie trimis în calitate de învățător la școala din comuna Prisăcani, o localitate de pe malul Prutului, situată vizavi de satul său de baștină, Costuleni, unde știa că îl așteaptă tatăl Eftimie, mama Maria, și alte rude. Simțea un dor insuportabil, știind că dincolo este baștina de care îl despărțea Prutul. Primii zece ani petrecuți în România, din 1941 până în 1951, când s-a căsătorit, s-a simțit foarte singur, recunoaște profesorul.

La începutul anilor 50, secretarul sovietului sătesc, Petru Nadohovschi, l-a inclus pe Eftimie Ciubotaru, care „avea un fiu evadat în România”, și încă pe patru persoane din Costuleni în lista pentru ultimul val de deportați. „Tata știa însă bine limba rusă. A făcut cinci ani de armată la ruși și patru ani de război. Avea o vie pe malul Prutului. Deseori pe acolo trecea un comandant care făcea controlul și mai schimbau câte o vorbă. Mai târziu am aflat că, în ziua în care a fost ridicat, tata a fost luat de pe deal și dus direct la sovietul sătesc. S-a întâmplat însă că anume acel comandant a venit însoțit de doi soldați și, văzându-l pe tata, l-a întrebat pe Plahotniuc de ce l-au inclus în listă pe fostul soldat. Plahotniuc a spus că e ideea secretarului. Ca rezultat, tata și cei patru oameni au fost eliberați, iar Plahotniuc și Nadohovschi au fost alungați din funcții. Se pare că și la urechea comandantului rus a ajuns vestea despre porcăriile la care se dedau aceștia”.

În 1951, Gheorghe Ciubotaru s-a căsătorit cu o tânără învățătoare din România, Anastasia. Abia în 1956, peste 15 ani, i s-a permis o scurtă vizită în localitatea de baștină cu soția și copilul. „Sunt de nedescris emoțiile pe care le-am trăit atunci. În cazul meu, sârma ghimpată a trecut la propriu prin suflet...”, spune învățătorul.

Următoarea vizită la baștină i-a fost permisă în 1962. Era inspector școlar în județele Iași și Bârlad. „În Basarabia, fiind în ospeție la o nepoată la Chișinău, am făcut cunoștință cu un funcționar de rang înalt de la Ministerul Învățământului. Mi-a propus să rămân să muncesc în Basarabia. Nu prea existau cadre bine pregătite atunci. Am refuzat, i-am spus că în 40 am muncit timp de un an sub presiuni și frică. Mi-a zis că atunci era Stalin, acum – nu. I-am spus însă că nimeni nu garantează că aici nu poate să mai apară un Stalin”. Gheorghe Ciubotaru s-a stabilit definitiv cu familia la Iași. Au doi copii. Bărbatul are nepoți și strănepoți stabiliți azi în România, Germania și Luxemburg.

9 mai, Ziua Europei

La 9 mai, sărbătorește Ziua Europei și Ziua Eroilor. Războiul îi frânge pe toți mai mult ori mai puțin, afirmă bătrânul. Mereu a fost cu gândul la Unire. „În ultimii ani mi-a fost dat să aud și de Plahotniuc, nepotul lui Andrei Plahotniuc. Nu m-am mirat. Cu averea făcută pe lacrimile a zeci de familii Andrei Plahotniuc l-a îmbogățit pe fiu, iar fiul pe nepotul acestuia, care, la rândul său, a terorizat, din păcate, toată Moldova. Doresc unirea pentru că toți vorbim aceeași limbă și îi consider frați și pe cei din România, și pe cei din Basarabia. Oameni ca Plahotniuc, ajunși la putere, nu vor admite niciodată acest lucru, dar e posibilă dacă majoritatea oamenilor de dincolo de Prut și-ar dori acest lucru”, conchide Gheorghe Ciubotaru.

P.S. *Omul de afaceri, fostul deputat liberal, Iurie Chirinciuc, este nepotul lui Gheorghe Ciubotaru.* Ține foarte mult la această legătură de sânge *și a scris o carte care în scurt timp va fi lansată la Chișinău. Iată ce spune el despre unchiul său Gheorghe Ciubotaru: „Se spune că dacă nu ai bătrâni, să ți-i cumperi. Noi avem. M-a învățat să fim oameni și ce înseamnă respectul, de la el am învățat că a iubi înseamnă a oferi și a te sacrifica. Tot de la el am învățat care este Țara mea și neamul nostru”.*

UE/ Soluții la sat: cum pot fi utilizate apele uzate, după epurare

Fără apeduct, fără canalizare și cu toaletele în curte. Așa trăiesc majoritatea oamenilor din localitățile Republicii Moldova. Beau apă din fântâni, care deseori nu este potabilă, se spală în lighean și aruncă apele uzate în haznaua din grădină.

Există soluții, iar pentru implementarea acestora unele sate au reușit să atragă resurse financiare de la Uniunea Europeană (UE). Un exemplu este Centrul Cultural Colibași, r. Cahul, unde va fi pusă în funcțiune o mini stație de epurare de tip ecologic. După epurare, apele uzate vor fi întrebuințate pentru irigarea parcului din localitate. Prețul stației de epurare este de 78.000 de lei.

„Aceasta e singura stație de epurare de tip ecologic care permite reutilizarea apei pentru irigare. În instalație sunt omorâte toate bacteriile nocive, inclusiv bacteria e-coli. Stația funcționează pe baza principiului organismului viu”, spune Victoria Matveev, președinta Asociației „Inteco” din Colibași.

În incinta Centrului Cultural Colibași activează în total peste 100 de persoane, plus cititorii bibliotecii și cele peste 600 de persoane care vin la evenimentele culturale organizate în localitate, aflăm de la Victoria Matveev. Capacitatea stației de epurare e de două tone de apă pe zi. Satul Colibași are șase mii de locuitori.

Voluntarii Asociației „Inteco” le vorbesc oamenilor despre impactul apelor uzate asupra sănătății lor, de câți bani au nevoie pentru o astfel de instalație și în cât timp își răscumpără investiția. „E mai ieftin decât haznaua. În sat deja trei gospodării și-au cumpărat mini stații de epurare”, povestește Victoria Matveev.

La Mărdăreuca, r. Criuleni, locuitorii beau apă din fântâni arteziene deoarece n-au apeduct. „Apele uzate se duc în groapă, vine mașina, le absoarbe și le duce unde trebuie. La noi groapa are burlane, nu se duce apa în pământ”, susțin Mihail și Alexandru, doi săteni pe care i-am întâlnit pe malul râului Ichel.

Nicolae ne-a spus că „în primii patru ani nu cheamă autospeciala de evacuare a apelor uzate, deoarece aceasta se scurge în sol”. Alt bărbat consideră că „apele uzate poluează dacă nu există sistem de canalizare și stație de epurare. Construcția sistemului de canalizare nu depinde de oameni, deoarece e proiect mare și scump”.

„Cum să nu acționeze asupra solului dacă sunt ape uzate?! Nu le evacuez deloc. Când e secetă se duc în sol. Evacuarea apelor uzate e scumpă: 700 de lei. Apele tot pe șes ajung, nu la stația de epurare. Dacă la oraș nu-i poți da de capăt, la sat – nici nu se discută. Uite așa trăim. Peste tot e la fel, deoarece așa ne-au învățat. Așa a fost jugul”, zice Alexandru din satul Hrușova, Criuleni.

Apele uzate din haznalele hidroizolate trebuie să fie evacuate de câteva ori pe lună, precizează Eduard Popa, inventatorul stației de epurare de tip ecologic, care a fost brevetată în 2016. „Oamenii nu înțeleg că în fiecare zi răsuflă amoniac și alte substanțe de la haznaua din curte”, explică Eduard Popa. O autospecială are capacitatea să absoarbă 3,5 tone. „Aceste autospeciale aruncă toată „chimia” pompată pe câmpiile din apropierea localității. Dacă s-ar duce la stația de epurare, ar costa în loc de 350 de lei cel puțin 500 de lei. Reiese că pentru a construi o hazna trebuie circa 10.000 de lei plus întreținerea lunară pentru vidanjare – 1.400 de lei. Așa e corect și în numele legii scrise și nescrise”, spune Eduard Popa.

Stația de epurare Colibași este construită grație unui grant acordat prin proiectul „Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova” (2019-2021), finanțat de UE și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova).

Natalia MUNTEANU

Proiect finanțat de Uniunea Europeană

Ziarul „Gazeta de Chișinău” este beneficiar al Programului de Granturi Locale al Uniunii Europene și implementează proiectul „Cetățean implicat, râul Ichel nepoluat!” în localitățile traversate de râul Ichel din raioanele Călărași, Strășeni, Criuleni și municipiul Chișinău.

Programul de Granturi Locale este lansat în baza Cadrului Unic de Sprijin a UE, acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) din cadrul Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului „Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova” (2019-2021), finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru creșterea potențialului de vizibilitate și implicare a cetățenilor este Asociația Presei Independente (API).

cooperare germană
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Proiectele europene de gestionare a deșeurilor schimbă la față municipiul Cahul și satul Dubăsarii Vechi

Locuitorii din două sectoare ale municipiului Cahul și localnicii din satul Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni, vor colecta gunoiul menajer în pubele moderne, încăpătoare și cu un aspect estetic. Datorită unor proiecte europene implementate de asociații neguvernamentale din aceste regiuni, oamenii au beneficiat de recipiente pentru gunoi, dar au fost și instruiți cum să selecteze separat gunoiul pentru a nu dăuna mediului înconjurător.

Mătușa Nina din Cahul este mulțumită că are în curte o pubelă încăpătoare. Sursa foto: Asociația „Perspectiva”

Până nu demult, locuitorii sectoarelor Valincea și Lipovanca din municipiul Cahul adunau gunoiul menajer de pe lângă case în căldări, saci sau alte recipiente pe care le aveau la îndemână. Acum, însă, grație unui proiect european, cahulenii din cele două sectoare mărginașe, au în curte pubele, iar gunoiul nu mai este dus de vânt prin mahalale.

Mătușa **Nina Lungu** are mare grijă de pubela din curte. La cei 68 de ani ai săi, spune că n-a mai avut așa „găleată” mare pentru gunoi și este foarte bucuroasă că sacoșele sau hârtiile aruncate nu vor mai fi luate de vânt, căci pubela are și capac. „Mulțumesc tare mult pentru acest ajutor pe care l-am așteptat. Câinii mereu împrăștiau gunoiul pe toată ulița. Îl puneam în căldări vechi, crăpate, sau în saci rupți, apoi venea mașina la poartă și îl încărca, dar era greu, căci se împrăștia gunoiul prin ogradă. Acum am pus această găleată aici, dar la iarnă am s-o dau la dos, într-o cladaucă (n.r: bucătărie de vară). Acum în fiecare zi de marți vine mașina la poartă, o golesc repejor și fără probleme. Eu sunt mulțumită și toată ulița îi mulțumită. Când ne-au spus că le aduc, am ieșit în drum cu toții de pe uliță și am așteptat aceste containere”, povestește femeia entuziasmată.

De pubele pentru depozitarea gunoiului au beneficiat, în total, **920 de familii** din sectoarele Lipovanca și Valincea din municipiul Cahul. Cu un volum de 120 de litri fiecare, ele au fost achiziționate în cadrul proiectului „EcoCahul - Cetățean implicat pentru un oraș curat!”, realizat de Asociația „Perspectiva” cu suportul financiar al Uniunii Europene acordat prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru Regiunea Sud este Centrul Regional de Asistență și Informare a Organizațiilor Neguvernamentale „CONTACT-Cahul”.

Pubele, coșuri de gunoi și instruiri pentru localnici

Nicolae Mocanu, președintele Asociației „Perspectiva” din Cahul, precizează că proiectul are o valoare totală de peste 911 mii de lei, iar din acești bani vor mai fi procurate și instalate 70 de coșuri de gunoi pe străzile principale și în cartierele, unde sunt concentrate rețelele de transport public și la stațiile de autobuse din zonele mai aglomerate. Totodată, în municipiu vor fi construite și amenajate cinci platforme de depozitare a deșeurilor, iar pe lângă consolidarea infrastructurii urbane pentru colectarea deșeurilor solide, în proiect sunt prevăzute și activități de instruire a cetățenilor în domeniul colectării gunoiului. Nicolae Mocanu se așteaptă ca la finalizarea proiectului cahulenii să devină mai responsabili și mai receptivi la problemele de mediu: „Proiectul va avea un impact asupra mediului înconjurător, întrucât extinderea rețelei de colectare a deșeurilor în municipiu va contribui esențial la salubrizarea orașului, la reducerea impactului negativ asupra mediului. Totodată, aspectul estetic al orașului se va îmbunătăți, iar nivelul de educație ecologică a locuitorilor va crește”.

La rândul său, primarul municipiului Cahul **Nicoale Dandiș** menționează că autoritățile locale au susținut acest proiect și speră la o mai mare implicare a orășenilor în soluționarea problemelor de mediu. „Toți își doresc un mediu curat, dar persistă încă mentalitatea că asta este sarcina doar a autorităților. Sper că oamenii vor aprecia aceste rezultate și vor deveni parte a procesului de salubrizare, adică se vor implica direct. Iar noi ne vom strădui să-i mobilizăm și să-i motivăm”, spune primarul.

Deșeurile de la Dubăsarii Vechi vor fi sortate

Dacă la Cahul pubelele deja sunt în curțile gospodarilor, locuitorii din Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni, abia urmează să primească noi recipiente pentru gunoi. Din banii alocați din bugetul local, în acest sat urmează să fie instalate 13 platforme moderne pentru colectarea deșeurilor. Aceste platforme vor fi dotate cu câte două tomberoane, unul pentru colectarea sticlei, iar altul pentru deșeurile din plastic. De asemenea, la Dubăsarii Vechi vor fi aduse și cinci pubele pentru colectarea bateriilor uzate. Recipientele pentru gunoi vor fi cumpărate în cadrul proiectului „Deșeurile – resursă sau problemă?”, inițiativă lansată de Asociația Obștească „Iedera-Dubăsarii Vechi”.

Svetlana Leahu, directoarea acestei asociații, susține că gunoiul aruncat la întâmplare este o problemă majoră pentru localitate, iar prin acest proiect localnicii vor învăța să sorteze deșeurile. „Peste tot era gunoi, pe malul Nistrului, în pădure, pe terenurile agricole. Unde le este mai comod, acolo și aruncă gunoiul unii săteni. Suntem conștienți că nu rezolvăm problema doar cu instalarea acestor urne, avem încă foarte mult de lucru cu cetățenii”, spune Svetlana, adăugând că proiectul include și activități de instruire cu tinerii și copii, mai exact organizarea unor ore educative la tema ecologiei.

Bugetul total al proiectului este de 414 mii de lei. Asociația „Iedera – Dubăsarii Vechi” este beneficiara Programului de Granturi Locale al UE prin intermediul Proiectului „Abilitatea cetățenilor din Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de GIZ. Partenera proiectului pentru Regiunea de Dezvoltare Centru este Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER, în parteneriat cu Asociația ADR „Habitat”.

Lilia Zaharia
Asociația Presei Independente

Acest articol este realizat în cadrul proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova”, finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru creșterea potențialului de vizibilitate și comunicare și implicare a cetățenilor este Asociația Presei Independente (API). Conținutul articolului aparține autorilor și nu reflectă neapărat viziunea UE sau GIZ. Pentru detalii – www.eu4civilsociety.md

Dosarele lui Platon

După ce Veaceslav Platon a părăsit vara trecută Penitenciarul nr. 13 pe porțile larg deschise de către procurorul general Alexandr Stoianoglo, controversatul afacerist s-a pomenit între două focuri – două dosare aflate în gestiunea oficiului Buiucani al Judecătoriei Chișinău. Un complet din trei magistrate muncește asiduu la revizuirea dosarului în care Platon a fost condamnat la 18 ani de închisoare, alte trei magistrate din aceeași instanță examinează de mai bine de un an dosarul în care Platon se declară victima fostului procuror Anticorupție, Viorel Morari. Și dacă revizuirea dosarului lui Platon este efectuată într-un ritm accelerat, iar afaceristul pare să nu aibă pretenții, în cazul dosarului de învinuire a lui Morari, Platon și avocații săi fac tot posibilul pentru a tergiversa examinarea.

Julieta SAVIȚCHI

La 7 mai 2020, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul în anulare semnat de avocații lui Veaceslav Platon privind sentința de condamnare la 18 ani de închisoare a controversatului afacerist.

Revizuirea sentinței de 18 ani

„Colegiul penal reține că instanțele judecătorești au stabilit corect încadrarea juridică a acțiunilor condamnatului Platon Veaceslav în baza art. 190 alin. (5) și art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar vinovăția acestuia a fost dovedită prin cumulul de probe, care în ședințele de judecată ale instanței de fond și de apel au fost verificate și apreciate din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor”, se argumentează în decizia Colegiului penal al CSJ.

Veaceslav Platon

a avut o reacție dură la declarația martorei și a spus că aceasta trebuie să fie cercetată penal pentru apartență la grupul criminal din care ar face parte și Viorel Morari.

La nici două săptămâni de la decizia irevocabilă a CSJ, Alexandr Stoianoglo îl declară nevinovat pe Veaceslav Platon, în cadrul unui briefing, și anunță inițierea procesului de revizuire a dosarului.

„Studiind ansamblul de cauze penale vizând „frauda bancară”, dar și alte materiale procesual-penale, efectuând suplimentar o serie de măsuri operative, am reușit să stabilim următoarele. Dosarul în privința cetățeanului Veaceslav Platon a fost falsificat în totalitate. Acuzarea a fost întemeiată pe aprecieri intenționat denaturate și interpretarea eronată a faptelor care rezultau din acuzațiile în privința lui Șor. Prin urmare, cetățeanul Platon a fost condamnat absolut ilegal și, respectiv, își ispășește ilegal pedeapsa. În baza probelor acumulate, Procuratura va iniția procedura de revizuire a sentinței în privința acestuia și va insista pe examinarea echitabilă a cazului”, a declarat atunci procurorul general.

A doua zi, și președintele din perioada respectivă, Igor Dodon, a făcut declarații care îl disculpau pe Platon în dosarul condamnării la 18 ani de închisoare.

Prima ședință de revizuire a dosarului Platon a fost programată pentru data de 24 septembrie 2020, însă a fost amânată. Peste șase zile urma să aibă loc o nouă ședință, care la fel este amânată, fiind invocate restricțiile impuse pentru prevenirea pandemiei. A doua zi însă are loc ședința de judecată, în lipsa părților. Pentru data de 2 octombrie este programată o nouă ședință, care de această dată este amânată, invocându-se din nou pandemia.

La data de 3 octombrie, ședința este din nou amânată, iar începând cu data de 4 octombrie nu se mai ține cont de restricții, în fiecare zi având loc câte o ședință de judecată, ca la 7 octombrie instanța să accepte cererea de revizuire a dosarului.

În perioada octombrie 2020 – aprilie 2021, au fost programate 50 de ședințe de judecată în revizuirea dosarului lui Platon.

Pentru luna mai a anului curent, completul de judecată prezidat de magistrata Angela Vasilenco a programat încă opt ședințe de judecată, care vor începe după terminarea sărbătorilor pascale. Dosarul se află la etapa audierii martorilor, iar acuzatorii se află pe aceleași baricade cu avocații lui Platon.

Pentru comparație, în dosarul intentat pe numele fostului deputat Constantin Țuțu pentru trafic de influență și escrocherie în proporții deosebit de mari este programată câte o ședință pe lună. De la data de 2 iunie 2020, când a început examinarea dosarului Țuțu, până la 30 aprilie 2021, au fost programate opt ședințe de judecată, majoritatea fiind amânate. Astfel, dosarul se află încă la etapa ședinței preliminare.

De ce este tergiversat dosarul lui Viorel Morari

Dosarul pe numele fostului șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, a fost intentat la finele anului 2019 pentru pretins abuz în serviciu, fals în acte publice și amestec în înfăptuirea justiției. Potrivit unui comunicat de presă al Procuraturii Generale, lui Morari i se incriminează că, în martie 2017, ar fi primit de la Vladimir Plahotniuc o plângere pe care „a înregistrat-o contrar cerințelor legale, pornind un proces penal și, ulterior, urmărirea penală, falsificând mai multe acte procesuale în cauza penală”. Precizăm că Plahotniuc îl acuza pe Platon de denunț fals, după ce ultimul a depus o plângere pe numele fostului lider democrat la DIICOT din România. Deși în baza plângerii lui Plahotniuc a fost pornit un dosar, acesta nu a avut finalitate, iar Platon nu a avut niciun statut în acest caz.

Totuși, Veaceslav Platon este singura parte vătămată în dosarul intentat pe numele lui Morari și a solicitat în instanță de la fostul șef al Procuraturii Anticorupție prejudicii materiale de 300.000.000 de dolari și morale, de 1.000.000 de lei. Platon a declarat în instanță că, pentru a se apăra de Plahotniuc, a expediat Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din România un denunț în care îi acuza pe Vladimir Plahotniuc, Serghei Iaralov, Andrian Candu, Vlad Filat, Natalia Politova, Dorin Drăguțanu, Corneliu Ghimpu, Vladimir Andronachi și alții de implicarea lor în furtul miliardului și devalizarea sistemului bancar moldovenesc. DIICOT a transmis, în cele din urmă, plângerea respectivă Procuraturii moldovenești. Platon spune că anume din cauza dosarului pornit în baza plângerii lui Plahotniuc DIICOT nu a examinat plângerea sa, iar el a fost condamnat la 18 ani de închisoare în baza unui dosar fabricat.

Judecătoria Chișinău a început examinarea dosarului Morari pe 14 februarie 2020, când fostul șef al Procuraturii Anticorupție a fost eliberat din arest preventiv.

După mai multe amânări, dosarul Morari începe să fie examinat într-un ritm accelerat în luna decembrie a anului trecut. Dar din acest moment atât Platon și avocații săi, pe de o parte, cât și acuzatorul de stat, pe de altă parte, încep să manifeste un comportament inexplicabil la prima vedere. Inițial, când încep audierile părții vătămate, Platon nu se prezintă la judecată. Apoi procurorul Elena Ceruță solicită suspendarea provizorie a procesului pe motiv că pleacă în concediu. În ianuarie 2020, Viorel Morari este reținut într-un alt dosar intentat pe numele său, iar după ce este eliberat din arest de către judecătorul de instrucție, nu au mai fost efectuate alte acțiuni de urmărire penală în privința sa.

În perioada decembrie 2020 – aprilie 2021, aproape la fiecare ședință în dosarul Morari, Veaceslav Platon, iar în uneori și acuzatorul, au depus cereri de recuzare pentru cel puțin un magistrat din completul de judecată.

Punctul critic însă pare că a fost atins la ședința din 16 aprilie, când a făcut declarații primul martor al acuzării, Daniela Istrati, fosta șefă a Cancelariei Procuraturii Anticorupție. Martora a negat că plângerea lui Plahotniuc împotriva lui Platon ar fi fost înregistrată cu o dată din urmă și a precizat că în asemenea cazuri ea este obligată să raporteze la Procuratura Generală.

Veaceslav Platon a avut o reacție dură la declarația martorei și a spus că aceasta trebuie să fie cercetată penal pentru apartență la grupul criminal din care ar face parte și Viorel Morari. Controversatul afacerist a reproșat completului de judecată că a decis ca ședința să aibă loc în lipsa avocatului său, Ion Crețu, care în ajun a depus cerere de amânare din motive personale. Platon a invocat că în lipsa apărătorului nu a putut să formuleze întrebări pentru martor.

Ion Crețu a depus o cerere la Curtea Supremă de Justiție, în care a cerut strămutarea cauzei la o altă instanță, pe motiv că judecătorii din oficiul Buiucani al Judecătoriei Chișinău ar fi părtinitori față de Viorel Morari pentru că acesta a fost șef la Procuratura Anticorupție. Curtea Supremă urmează să se pronunțe pe marginea cererii la data de 17 mai. Dacă solicitarea va fi admisă, atunci cercetarea judecătorească va fi reluată de la început, iar aceasta ar însemna cel puțin încă un an până la pronunțarea unei decizii.

Explicația logică ar fi că lui Veaceslav Platon îi este frică de o potențială achitare a lui Viorel Morari, fapt care ar putea influența decizia privind revizuirea sentinței de condamnare a sa la 18 ani de închisoare. Astfel, lui Platon i-ar conveni mai mult ca dosarul în care are statut de parte vătămată să fie ținut în suspans până va scăpa oficial de sentință.

De „Prima Casă” au beneficiat 6000 de moldoveni

La trei ani de la lansarea programului de stat „Prima Casă”, numărul de locuințe procurate prin intermediul programului a ajuns la 5.873. Suma totală a creditelor acordate de către bănci este de 2,99 miliarde lei, iar valoarea totală a garanțiilor active constituie 1,49 miliarde lei. Suma compensațiilor acordate din bugetul de stat pentru acoperirea parțială a cheltuielilor pe care le suportă beneficiarii pentru achitarea creditului ipotecar în cadrul Programului de stat „Prima casă” constituie 48,1 milioane lei.

Prețurile mondiale la alimente, la cel mai ridicat nivel din 2014

Indicele global al prețurilor la produsele alimentare a crescut în aprilie pentru a 11-a lună consecutiv, ajungând la cel mai ridicat nivel din mai 2014, pe fondul avansului prețurilor la zahăr, a anunțat joi Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), transmite Reuters. FAO publică lunar propriul său Food Price Index, care măsoară modificările de prețuri înregistrate la un coș de alimente format din cereale, uleiuri vegetale, lactate, carne și zahăr.

Legea cu privire la plafonarea prețurilor la produsele petroliere e promulgată

„Am promulgat Legea cu privire la plafonarea prețurilor la produsele petroliere. În urma ședinței Consiliului Suprem de Securitate din 26 februarie 2021 am recomandat Parlamentului modificarea cadrului legal pentru plafonarea prețurilor. Necesitatea de a plafona prețurile la produsele petroliere prin lege vine ca urmare a înțelegerilor de cartel pe piața petrolieră și inacțiunilor Consiliului Concurenței. Legea venită de la Parlament este una slabă, aceasta conține prevederi confuze, probabil introduse acolo intenționat de anumiți deputați, dar am decis că e mai bine să o semnez așa cum este și să venim cu redactări imediat după alegeri”, a menționat Maia Sandu.

De ce falimentează companiile de stat

Colegii de la„ Ziarul de Gardă” au publicat săptămâna trecută un interviu care reprezintă o premieră absolută pentru presa moldovenească. Un fost director al unei companii de stat a dezvăluit pentru prima dată cum i s-a cerut să favorizeze un furnizor pentru compania pe care o conducea deși a propus un preț mai mare față de ceilalți furnizori.

Ion CHIȘLEA

Romeo Lopotencu *(foto)*, fost director al RED (Rețelele Electrice de Distribuție) Nord, companie aflată sută la sută în proprietatea statului, care se ocupă de distribuirea energiei electrice în zona de nord a Republicii Moldova, a recunoscut că a fost înlăturat din funcție deoarece nu a favorizat compania furnizoare, pe care i-au cerut-o niște interimari în spatele cărora stătea Alexandru Dodon, fratele fostului președinte Igor Dodon.

Potrivit lui Lopotencu, solicitarea lui Alexandru Dodon și a oamenilor lui era următoarea: toate licitațiile pentru achiziționarea cablului de către RED Nord trebuia să le câștige o companie față de care existau niște angajamente. Aceasta trebuia să câștige licitația chiar dacă cerea un preț mai mare decât competitorii.

Lopotencu povestește în interviu cum nu s-a conformat acestei cereri, iar după niște licitații pentru achiziții mai mari de cablu, unde iarăși compania favorită a lui Dodon nu a fost selectată, a fost chemat și admonestat, iar la scurt timp a fost și demis. Nici nu a fost lăsat să încheie anul la companie și să prezinte rapoartele anuale de activitate.

Fiind întrebat de ce nu a favorizat compania solicitată, acesta a spus că nu se aștepta că aceasta va cere un preț mai mare.

„Care-i motivul? De ce nu are un preț competitiv, că asta nu e sănătos ca un producător să nu câștige de la un intermediar, de la un importator. Și atunci s-a scăpat cu vorba că este marja care nu-i permite, marja de angajament”, a menționat ex-directorul RED Nord.

Altfel spus, acesta se întreabă, cum de compania care este și distribuitor al unui producător de cablu în Republica Moldova a cerut un preț mai mare decât unele firme intermediare? Cauza constă în acea marjă de angajament, după cum s-a exprimat ex-directorul.

Ce reprezintă acest angajament? Este vorba despre o înțelegere dintre un factor cu putere de decizie și o companie. În schimbul unui procent din vânzări, compania obține dreptul exclusiv de a furniza o componentă sau o materie primă. Desigur, nimeni nu-și va permite să ofere această taxă din profit. Drept urmare, taxa în cauză este inclusă în preț și acesta devine mai mare decât la alți competitori.

În mod normal o astfel de dezvăluire venită de la un fost director de companie de stat ar fi trebuit să provoace din start un interes sporit din partea Poliției, Centrului Anticorupție și Procuraturii. Multă lume vorbește în culise despre astfel de aranjamente, numite în unele cazuri în rusește otkat, însă, până în prezent nimeni nu a adus vreo mărturie în acest sens.

Iar această practică, înrădăcinată adânc în cercurile guvernamentale moldovenești, a pus pe brânci sau a adus în pragul falimentului sute de întreprinderi de stat.

Cu siguranță, astfel de scheme au adus în pragul falimentului și Căile Ferate din Moldova (CFM), pe vremuri una din cele mai bogate întreprinderi moldovenești.

Acum, aceasta este cu greu susținută de autorități pentru a nu falimenta, iar angajații ei nu și-au primit de cinci luni lefurile. Însă acum mai mult de un deceniu CFM raporta prin 2005 un profit de sute de milioane de lei. Ulterior, astfel de profituri nu au mai fost raportate, însă au fost inițiate proiecte epocale, cum ar fi construcția căii ferate de la Cahul spre Giurgiulești prin lunca Prutului. Acum aceasta nu mai este practicabilă din cauza calității proaste. Cât de corect au fost gestionate achizițiile în cadrul acestui proiect, cine poate să ne spună acum?

Alt caz emblematic este societatea pe acțiuni Moldtelecom care, de asemenea, în anii 2000 înregistra profituri de sute de milioane de lei. Ulterior, și acolo au fost inițiate proiecte de construcție, cum ar fi reparațiile capitale ale tuturor oficiilor teritoriale. Nu se știe cât de corect s-au făcut și acolo licitațiile, însă, așa cum spun oameni cu experiență, în construcții este cel mai ușor să ascunzi delapidările. Acum, din cauza că telefonia fixă nu mai e ce a fost pe vremuri, iar cea mobilă este în declin, Moldtelecom nu mai are profiturile de odinioară, iar multe oficii teritoriale ajung semipustii.

Șirul companiilor de stat care au degradat și au pierdut treptat locurile pe piață deși erau favorizate poate continua.

Acum, când nu mai au veniturile de altădată, statul le scoate treptat la privatizare. Însă momentul este pierdut. Și nu doar din cauza că acestea sunt în situații financiare nefavorabile. Prin anii 2000 circula zvonul că pentru Moldtelecom unii investitori ar oferi și un miliard de dolari. Atunci, când telefonia mobilă și serviciile de internet erau abia la începuturi, iar Moldtelecom avea o rețea bine pusă la punct în toată republica, aceasta reprezenta o atracție pentru marile companii internaționale din domeniu. Acum majoritatea acestor avantaje competitive nu mai există, iar prețul Moldtelecom-ului a scăzut considerabil și nici nu prea se găsesc potențiali cumpărători pentru ea.

Îmi este greu să-mi amintesc vreo companie de stat moldovenească, care să fi fost scoasă la privatizare în timp ce avea venituri mari. Atâta timp cât cei aflați la guvernare puteau să le căpușeze prin diferite taxe de aranjament, companiile în cauză rămâneau în proprietatea statului. Și doar după ce nu mai rămânea nimic de căpușat, acestea erau incluse în programul de privatizare fiind vândute la prețuri de nimic, iar pentru unele nici nu se găsesc până acum cumpărători.

Și, de fiecare dată, autoritățile invocă, de regulă, capacitatea proastă de management a statului. Chipurile companiile de stat sunt ca gospodăriile fără câini, adică ale nimănui. Iar dacă vine un privat, care ține la proprietatea sa, el va face tot posibilul să angajeze cei mai buni manageri, care să-i asigure o competitivitate înaltă. În cazul companiilor de stat, proprietarul este Republica Moldova, adică suntem noi, cu toții. Însă guvernanții, cei care sunt mandatați să gestioneze aceste proprietăți publice, nu sunt interesați atât de prosperarea companiilor respective cât de cum să scoată mai eficient profitul din ele în interes propriu.

Iar faptul că după interviul dlui Lopotencu, niciuna din autoritățile abilitate nu s-a autosesizat pentru a investiga cazul, confirmă supoziția că încă sunt controlate politic, tolerând acest obicei de căpușare a proprietății statului de către politicienii aflați la guvernare.

Cele mai importante formațiuni politice intenționează să meargă în anticipate individual

„Târziu” pentru „băieții corecți”

Atmosferă indolentă înainte de alegerile parlamentare anticipate. Pe eșichierul de dreapta, PAS, deși se declară deschis spre colaborare, consideră prematur să formeze un bloc electoral. Reprezentanții Platformei DA respectă voința foștilor lor parteneri de coaliție și merg pe calea lor. Pe eșichierul de stânga, la apelul agitat al lui Dodon de a face o coaliție largă, a răspuns anemic doar Voronin. Congresul Civic, în frunte cu Mark Tkaciuk, merge doar cu alegătorii săi, iar Renato Usatîi și-a înjghebat el însuși un bloc electoral.

Ilie GULCA

Din partea PAS există disponibilitate pentru a forma alianțe cu alte partide, numai că asemenea acțiuni sunt prevăzute după alegeri.

„Este prematur să luăm acum această decizie. Trebuie să așteptăm rezultatele scrutinului, să vedem ce vor zice cetățenii, cine va trece în Parlament și, în funcție de asta, vom lua o decizie atunci”, a declarat Dan Perciun.

În ce privește colaborarea cu foștii parteneri de coaliție, Perciun nu a vrut să o comenteze deloc, cel puțin să spună dacă a fost sau nu exprimată o cerere de alianță din partea Platformei DA pentru a reface un astfel de bloc.

„Le respectăm decizia, chiar dacă este eronată”

La rândul lor, cei din Platforma DA se declară deschiși pentru dialog și pentru „consolidarea forțelor sănătoase de centru-dreapta în numele unei cauze”.

„Noi nu căutăm aliați de conjunctură și nici nu dorim să ne impunem voința care reprezintă electoratul în fața căruia să avem rezultate. În alegerile din 2021, contează foarte mult consistența, curajul și determinarea partidelor de a-și asuma identități politice. Iar Platforma DA este angajată pe cursul european, o formațiune națională”, a spus Igor Munteanu.

Despre colaborarea cu PAS, Munteanu a menționat că nu au niciun fel de discuții cu foștii parteneri de coaliție.

„PAS a declarat, prin vocea președintelui interimar, că nu sunt dispuși să discute orice fel de reformare a fostului bloc. Prin aceste declarații, noi le respectăm dreptul la opinie, chiar dacă este eronată, și ne căutăm de electoratul și cetățenii pe care îi reprezentăm”, a afirmat el.

Comentatorul politic Nicolae Negru consideră că acțiunea PAS se întemeiază pe victoria Maiei Sandu în alegerile prezidențiale, de când popularitatea ei este în creștere, și acest fapt se răsfrânge asupra formațiunii.

„Deși echipa PPDA nu este mai slabă, ba chiar din anumite puncte de vedere, mai puternică decât echipa PAS. În cazul de față, contează liderul. Probabil, Andrei Năstase a greșit pe undeva. Cu toate astea, există anumite șanse să fie votată Platforma DA. PPDA va fi votat datorită echipei, iar PAS datorită liderului său”, estimează comentatorul politic.

Coaliția largă sub umbrela PSRM și „băieții corecți”

După dizolvarea Parlamentului, președintele PSRM, Igor Dodon, a făcut un apel „agitat” către partidele de stânga pentru a forma o coaliție largă împotriva forțelor politice care vor să transforme Republica Moldova într-o „platformă militară pentru NATO”.

„E timpul să explicăm oamenilor că pacea, valorile și securitatea lor, toate, ar putea fi pierdute foarte repede dacă forțele prooccidentale, pentru care statalitatea și independența Moldovei nu reprezintă o valoare absolută, vor obține din nou toată puterea în țară, așa cum s-a întâmplat deja după 2009”, a spus Igor Dodon.

Între timp, pe 5 mai, Comisia Electorală Centrală a înregistrat Blocul Electoral „Renato Usatîi”, alcătuit din Partidul „Patria” și formațiunea „Partidul Nostru”.

La alegerile parlamentare din 2014, Renato Usatîi a fost cap de listă al Partidului „Patria”. Formațiunea cu pricina a fost exclusă din cursa electorală. Partidul „Patria” a fost înregistrat de Ministerul Justiției la 12 septembrie 2014 cu circa trei luni înainte de alegerile parlamentare din noiembrie același an.

Săptămâna viitoare, Blocul Electoral „Renato Usatîi” va depune la CEC setul de acte pentru înregistrarea în calitate de concurent electoral, în termenele prevăzute de lege.

„Să facă ce vor ei”

Liderul Partidului Congresul civic, Mark Tkaciuk, a declarat că nu intenționează să intre în coaliție nici cu PSRM și nici cu Partidul Nostru.

„Cred că este târziu să vorbim de alianțe electorale. Înainte de a forma alianțe, băieții corecți discută despre programe comune, despre valori comune etc. O asemenea acțiune înainte de alegeri ar semăna perfect cu proverbul graba strică treaba”, a spus el, sugerând că coalițiile ar trebui făcute după scrutin.

Despre apelul șefului socialiștilor Igor Dodon de a forma o coaliție largă pe stânga, Tkaciuk a spus: „Să facă ei ce vor, să fie împreună dacă le place acest lucru”.

„Nu știu ce ar putea să ne apropie în ceea ce privește sarcina de a accede în Parlament. Congresul Civic va merge în aceste alegeri doar împreună cu alegătorii săi.”

În opinia lui Nicolae Negru, PSRM se ține pe picioare, dar este într-un declin determinat de înfrângerea rușinoasă a lui Igor Dodon în fața Maiei Sandu în alegerile prezidențiale.

„Acest declin determină anumite mișcări agitate. Se agită PSRM, se agită Dodon, de aici și această propunere către Voronin de a forma un bloc electoral.”

După estimările lui Nicolae Negru, Usatîi este capabil să înregistreze din nou un scor bun în alegerile parlamentare.

„El a luat în alegerile prezidențiale un scor foarte bun, aproape 17%. Din cauza că oamenii votează liderii, partidul lui Usatîi are șanse să ia o bună parte din alegătorii lui Dodon, cei care sunt dezamăgiți.”

Plângere împotriva lui Lukașenko în Germania

Zece opozanți ai regimului dictatorului belarus, Aleksandr Lukașenko, au depus o plângere în Germania pentru „torturi” sistematice. Competența judiciară universală îi permite acestei instanțe să judece crime de stat sau contra umanității comise în alte state. Represiunea polițienească declanșată în vara lui 2020 este, în opinia lor, „tortură de stat”, pasibilă de urmărire de către justiția germană în cadrul competenței sale universale. Președintele Lukașenko, care conduce Belarus din 1994, s-a confruntat luni întregi cu o mișcare de protest istorică contra realegerii sale.

Kremlinul vrea să își aroge victoria împotriva nazismului

Deputați din Duma de stat a Rusiei au propus modificarea legii „Despre perpetuarea victoriei poporului sovietic în Marele Război pentru apărarea Patriei din 1941-1945”, adăugând un articol nou.

Ei cer interzicerea negării „rolului decisiv al poporului sovietic în înfrângerea Germaniei naziste și a misiunii umanitare a URSS în timpul eliberării țărilor europene” în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Interdicția se va extinde pentru discursurile publice, creațiile accesibile publicului, precum și mass-media și internet. Proiectul nu specifică pedepsele pentru încălcarea acestui punct.

SUA își reafirmă sprijinul pentru Ucraina

Secretarul de stat al SUA, Antony Blinken, a reafirmat joi, la Kiev, sprijinul Washingtonului pentru Ucraina, într-un context de nouă intensificare a tensiunilor cu Rusia, transmite AFP, citat de agerpres.ro. „Reafirm cu putere, în numele președintelui Biden, angajamentul nostru în favoarea suveranității Ucrainei, a integrității teritoriale și independenței sale”, a declarat Blinken. El a insistat pe voința SUA de a ajuta „să construiți instituții și să faceți să avanseze reformele împotriva corupției”, dosar în care americanii și europenii așteaptă de mai mulți ani progrese tangibile.

Centru pentru prevenirea și combaterea pandemiilor

Ministrul german al sănătății Jens Spahn a cerut miercuri o „resetare globală” a luptei împotriva pandemiilor, în timp ce Germania și Organizația Mondială a Sănătății au anunțat crearea la Berlin a unui nou Centru de Informații privind Pandemiile și Epidemiile, cu obiectivul de a răspunde viitoarelor provocări sanitare cu ajutorul celor mai recente instrumente tehnologice, precum analiza datelor sau inteligența artificială, relatează agențiile Reuters și EFE. Oficialul german a subliniat că omenirea este încă insuficient pregătită în fața pandemiilor și „trebuie să identificăm riscurile epidemice și pandemice cât mai repede posibil, oriunde apar în lume”.

Rețea pedopornografică „Boys Town”

Un fost șofer de taxi fugit în Paraguay și trei complici sunt acuzați că au format o rețea de pedopornografie pe darknet. Bărbatul este acum în așteptarea extrădării sale după ce a fost arestat de poliția acestui mic stat din America Centrală. El era unul dintre principalii animatori ai rețelei de pedopornografie, „Boys Town”, orașul copiilor. Banda mai era condusă de un programator din Munchen, tată a patru copii, care lucra la o editură. Acesta transmitea online romane pedopornografice cerând bitcoini pentru serviciile sale.

I.G.

Harta lumii

Prejudecăți... culturale?

Adrian CIUBOTARU

Un studiu atent al istoriei umane arată că atunci când oamenii vor să-și facă o opinie despre realitate, ei țin cont de orice, dar foarte puțin sau deloc de... realitatea propriu-zisă. Prejudecățile culturale, ideile primite de-a gata în sânul unei comunități (familia, școala, grupul social, profesional, etnic, Facebook etc.) ne modelează mintea mai abitir decât simțurile. Deprinși de mici să vedem realitatea *așa cum ni s-a spus*, nici la maturitate nu vom băga în priză logica elementară, cea bazată pe percepția efectivă a lucrurilor și pe bunul nostru simț înnăscut.

Așa, palestinienii, care o duc mult mai bine decât arabii din multe alte țări și beneficiază de drepturile și libertățile pe care statul Israel le acordă tuturor cetățenilor săi, susțin mișcări teroriste, iredentiste și fundamentaliste care au transformat autonomia într-un butoi de pulbere. Și care nu vor ezita să anuleze bunăstarea și libertatea de îndată ce își vor atinge scopurile, după cum s-a întâmplat deseori în regiune. Pe un alt meridian al lumii, rușii, care s-au bucurat din plin de prefacerile survenite după *perestroika* și reformele dureroase din anii 1990, cred în continuare că destrămarea URSS a fost o mare eroare și că Occidentul (nu și China revizionistă din coastă) este cel mai mare dușman al țării lor. Nici popoarele aparent mai civilizate nu sunt mai libere de preconcepții, pe care le-ar putea spulbera la o simplă confruntare cu realitatea, dacă ar dori. E grăitoare, în acest sens, mândria cu care francezii își tratează revoluția de la 1789 și tot ce a însemnat aceasta, inclusiv teroarea și războaiele ce au urmat. Sau, mai nou, atitudinea absolut stereotipizată a nației care a dăruit civilizației Luminile față de unele țări și popoare din Estul Europei, tratate încă în cheia propagandei cominterniste.

Cetățenii Republicii Moldova sunt, de asemenea, pradă unor stereotipuri pe care nu cred că le mai poate vindeca cineva și care nu au cum să treacă nici de la sine. Părerea față de România, în cazul „moldoveniștilor“, e modelată în continuare de ce au învățat în manualele sovietice, pe când în cazul „unioniștilor“ idealiști, de imaginea destul de convențională a unei țări mirifice, fără legătură nici cu România de ieri, nici cu cea de azi. Același dualism, abstras de realitate, domină și în cazul atitudinii față de Rusia: de la credința că aceasta este cea mai spirituală, mai puternică și mai minunată țară de pe pământ, până la asocierea ei categorică cu Tartarul însuși. În RM puțini sunt cei care iubesc sau urăsc România adevărată ori Rusia adevărată.

Toate aceste prejudecăți și stereotipuri sunt inofensive cât timp nu sunt exploatate politic. Dar pot deveni periculoase dacă sunt lăsate în afara oricărui control în situații când tocmai combaterea lor devine o prioritate vitală, o strategie a supraviețuirii. Este exact ceea ce se întâmplă acum în toată lumea, când eforturile de eradicare a pandemiei s-au ciocnit cu un obstacol chiar mai greu de surmontat decât boala însăși: opiniile preconcepute și suspiciunile față de vaccinurile anticovid.

Mai mulți factori contribuie la încetinirea sau chiar la periclitarea campaniei de vaccinare: și mișcările antivax mai vechi, mobilizate recent de „amenințarea“ unui nou inamic creat de „Big Pharma“, și dezinformarea rău-intenționată și bine finanțată din unele țări, a căror stabilitate politică internă depinde sută la sută de destabilizarea celorlalți, și reflexele populiste ale politicienilor cu mintea clișeizată de teorii care pun „bunele practici“ în fața practicilor medicale, și frica dintotdeauna a omului de noutate, dar și spaima indusă de ignoranța pe care mijloacele de informare, educare și comunicare de azi nu o stârpesc, ci dimpotrivă, o consolidează ș.a.m.d.

Exemplele pozitive pe care le aduce realitatea nu sunt convingătoare nici în acest caz: succesul vaccinării în țări precum Israel sau Marea Britanie și reducerea semnificativă a incidenței în țările cu un procent mare de vaccinați nu joacă nici un rol pentru „sceptici“. Mai mult, în unele state, prejudecățile față de Occident se extind și asupra vaccinurilor pe care le produce acesta. Ideea că un vaccin rusesc sau unul chinezesc sunt mai credibile tocmai pentru că nu sunt produse în Vest reprezintă încă un stereotip „cultural“ pe care stă lipit un preț „existențial“. Incertitudinea care însoțește capacitatea Rusiei de a produce și livra la timp ambele doze de „Sputnik“ sau eficiența serului produs de Sinopharm este susținută de fapte: vezi pățania cu dozele desperecheate de „Sputnik“ ajunse în RM și recrudescența infecției cu covid în Seychelles, unde 85% din populație s-au vaccinat cu prima doză de ser chinezesc, iar 62,2% au făcut și rapelul.

Dar faptele reale nu schimbă concepțiile oamenilor. Aceeași istorie ne învață că la unele prejudecăți oamenii au fost siliți să renunțe abia după ce acestea au provocat mari tragedii colective. Dezastrul care se produce acum în India schițează un posibil scenariu pentru cei care, aidoma ministrului sănătății din New Delhi, mai cred încă în puterea duhului nostru și a plantelor medicinale de a eradica covidul fără vaccin. Și trebuie luat ca un avertisment nu doar de țările cu aceleași probleme sanitare și demografice, ci și de cele care consideră că sunt destul de bogate și de spălate ca să aștepte apariția vaccinului ideal.

A-politice

Despre eroi și patrioți

Mircea V. CIOBANU

La începutul lunii mai pe tot spațiul ex-sovietic reîncep polemicile: Ziua Victoriei sau Ziua Europei? Dacă e Ziua Victoriei, atunci cine sunt „învingătorii”? Dacă povestea cu „învinșii” e mai limpede, atunci de ce „învinșii” o duc bine, iar „învingătorii” trăiesc în mizerie și... se mai războiesc și azi?

Isteria războinică mai continuă să facă victime. *Sindromul învingătorului* generează o *permanentă stare de război* într-o epocă în care lumea caută căi de reconciliere. El se manifestă cu exces de zel în sloganul „patrioților” ruși: «Можем повторить!» („Putem să repetăm isprava!”), slogan pe care, acum un an, într-un interviu pentru TASS, liderul de la Kremlin îl considera absolut firesc (dar pe care un jurnalist rus de la Radio Svoboda îl definea ca rod al gândirii unui monstru, ce visează să „repete” o nenorocire pentru toată lumea).

În era comunismului sovietic (modelul era proiectat pe tot perimetrul „lagărului socialist”) exista un singur criteriu de eroism & patriotism: erou devenea cel care omora cât mai mulți dușmani. Distincțiile (ordine, medalii) reieșeau din calcule matematice: câți dușmani a înecat submarinul; câte avioane a doborât (sau: câte tone de bombe a aruncat pe orașele „străine”) aviatorul; câți soldați inamici a împușcat lunetistul. Dușmanii morți erau contabilizați cu plăcere sadică și notați pe răbojul „faptelor de vitejie”.

Nimeni nu a calculat efectul invers: cu cât mai mulți dușmani omorâți, cu atât mai lată și mai ireparabilă devenea falia prăpastiei care despărțea popoare și destine. Cu cât mai multe „fapte eroice”, cu atât mai ireconciliabile relațiile dintre vecini. Iar eterna dorință de răzbunare anula posibilitatea împăcării și crea premisele unui război niciodată încheiat. O competiție a „patriotismelor” zgomotoase, din ambele părți, cu declarații războinice, alături de cele de dragoste pentru glie. Și devastatoare pentru ambele comunități aflate în conflict.

Încotro înclin eu? Că nu mai există patriotism? Ba da, există. Și patriotism, și eroism pur, fără rest; există martiraj și modele ale sacrificiului patriotic absolut. Deși, ca paranteză, trebuie să spunem că eroismul și martirajul apar acolo unde vina criminală a unora poate fi reparată doar cu sacrificiul altora.

Lângă satul Palanca din județul Bacău a fost dezvelit, acum câțiva ani, unul dintre cele mai importante monumente ale Primului Război Mondial, ridicat în memoria lui Emil Rebreanu, fratele scriitorului Liviu Rebreanu. Prototip al lui Apostol Bologa, protagonistul romanului *Pădurea spânzuraților*, cel mai umanist text din tot ce s-a scris în literatura română, alături de marile epopei ale „Generației pierdute”: *Pe frontul de Vest nimic nou* al lui Remarque; *Moartea eroului* de Aldington; *Adio, arme*, de Hemingway. Apostol Bologa repetă destinul ardeleanului Emil Rebreanu (scriitorul a vizitat, înainte de a scrie cartea, locurile și a stat de vorbă cu protagoniștii evenimentelor). După școala de ofițeri este înrolat în armata austro-ungară și trimis pe front. Înțelege că armată e o „școală a bărbăției”, manifestă nu doar disciplină, ci și eroism pe fronturile rus și italian. Aruncă în aer un proiector al inamicului, care împiedica ofensiva (faptă „eroică”, pentru care este decorat și înaintat în grad).

Fiind transferat însă pe Frontul Românesc, eroul urma să lupte cu semenii săi. Mai mult, Emil Rebreanu, după cum mărturisește într-o scrisoare adresată surorii sale, se temea realmente să nu ajungă să-l împuște pe Liviu, fratele său, stabilit în România. Și aici eroul de război comite un fapt detestabil sub aspectul disciplinei militare și al jurământului depus: decide să dezerteze. Din punctul de vedere al regulilor de război, el comite un act de înaltă trădare. Din punct de vedere al unui înalt umanism și al sentimentului comuniunii de neam, el este eroul suprem. Un martir al neamului. Prins și executat (spânzurat – nu împușcat, ca ofițer – ca să le fie altora de învățătură).

Acest martiraj, după mine, dincolo de legătura directă cu literatura și cultura română, este și expresia cea mai pregnantă a eroismului și patriotismului: *refuzul de a lovi în ai tăi*. Or eroismul manifestat prin omorârea câtor mai mulți dușmani va perpetua starea de război. Eroismul refuzului de a trage în ai tăi – atunci când toți ascultă de ordine și ridică măciuca fără crâcnire – mi se pare eroismul suprem. Martirajul (cel mai adesea anonim și umilitor) al celor executați pentru că nu au vrut să tragă în oameni (și, mai ales, să tragă în ai lor!) mi se pare emblematic, ca distincție și ca luare aminte. Nicio altă faptă de „eroism” nu se aseamănă cu asta.

Despre „patriotismele” zgomotoase și „martirajele” de mucava nici nu pomenim aici, că se înroșește hârtia.

Eroismul

refuzului de a trage în ai tăi – atunci când toți ascultă de ordine și ridică măciuca fără crâcnire – mi se pare eroismul suprem. Martirajul (cel mai adesea anonim și umilitor) al celor executați pentru că nu au vrut să tragă în oameni (și, mai ales, să tragă în ai lor!) mi se pare emblematic, ca distincție și ca luare aminte. Nicio altă faptă de „eroism” nu se aseamănă cu asta.

Caricatura la gazetă

Frica de morți

Alex ȘTEFĂNESCU

În copilărie mi-era foarte frică de morți. Dacă intram într-o biserică și vedeam pe catafalc un mort, în sicriul fără capac, nu-l mai uitam multă vreme. Îi țineam minte figura, cu nasul subțire și buzele strânse, ca și mâinile albe încrucișate pe piept. Imaginea mortului mi se instala în minte, împotriva voinței mele, cu o îndărătnicie malefică. Îmi uram propria memorie, care intra în complicitate cu moartea, ajutând-o să mă bântuie.

Și necroloagele din ziare, pe care nu voiam să le citesc, dar le citeam, îmi rămâneau în minte. Numele morților mi se păreau la fel de înfricoșătoare ca morții înșiși și nu puteam să le uit.

În timpul liceului, împreună cu bunul meu prieten, Vladimir Găitan, viitorul actor, am făcut o tentativă de a ne vindeca de această teamă (suferea și el de ea). Ne-am dat întâlnire cu puțin înainte de miezul nopții și am urcat împreună până la cimitirul orașului, aflat pe un deal din apropiere. După ce am sărit gardul, am trecut cu inima strânsă, fără să scoatem o vorbă, printre morminte, am dărâmat din greșeală o cruce de lemn putredă, am tresărit îngroziți când o pasăre mare și-a luat pe neașteptate zborul de lângă un cavou. Dar... am făcut față situației. (Incursiunea noastră a avut un deznodământ comic. Mai mulți coleg de-si noștri, aflând ce urmează să întreprindem, s-au dus și ei la cimitir în noaptea aceea, s-au ascuns în niște tufișuri și, tocmai când voiam să părăsim sinistrul așezământ, copleșiți încă de teama cu greu stăpânită, s-au repezit spre noi, urlând ca niște descreierați. Ne-am speriat groaznic. Dacă aș fi avut inima șubredă de acum aș fi făcut în mod sigur infarct.)

Incursiunea în cimitir nu m-a vindecat de teama de morți. Am purtat această teamă în suflet mulți ani. Până când s-a întâmplat ceva.

În 1980, la câteva luni după apariția amplului său roman Cel mai iubit dintre pământeni, Marin Preda a fost găsit mort în camera sa de la Palatul Mogoșoaia (care avea camere rezervate pentru scriitori). Vestea a produs stupoare. Împreună cu Valeriu Cristea și Gabriel Dimisianu m-am dus să văd trupul neînsuflețit al marelui scriitor, la morgă. În încăperea prozaic-lugubră (cu lopeți, găleți cu ciment și roabe împrăștiate peste tot, probabil pentru o renovare), sicriul cu cadavrul lui Marin Preda stătea nu pe catafalc, ci jos, lângă un perete. Mi s-a părut zguduitoare această scenă. Cel care mă încântase decenii la rând cu cărțile lui nu mai reprezenta nimic.

Dar am mai simțit ceva. Milă nesfârșită și duioșie. Nu teamă, ci dragoste. Aș fi vrut să ridic de jos trupul firav și inert al lui Marin Preda, să-l îmbrățișez, să-i dau ceva din căldura corpului meu.

Am înțeles atunci că, în cazul meu, frica de morți era de fapt frica de fastul înmormântărilor. Până și funeraliile cele mai sărăcăcioase au un anumit fast standardizat, bazat pe o recuzită expresivă, iar pe mine expresivitatea întotdeauna mă tulbură. Sicriul în care nu încape decât un singur om, condamnat parcă pentru veșnicie la singurătate, lumânările din ceară galbenă, cu lumina lor tristă, cântările monotone ale preoților, chenarele negre din jurul necroloagelor, ca și multe alte elemente ritualice (chiar și pantofii noi, nepurtați vreodată, cu tălpile lucioase, din picioarele mortului), totul făcea ca biata ființă omenească lipsită de viață să mi se pară înfricoșătoare.

Moartea lui Marin Preda m-a pregătit într-un fel pentru moartea părinților mei. Când a murit tata și a fost așezat în sicriu, n-am văzut nimic din jur, l-am văzut numai pe el și mi-am lipit obrazul, cu un dor sfâșietor, de mâinile lui dragi. Aproape că i-am auzit inima bătând. Când a murit mama și, la fel, a ajuns într-un coșciug, nu am simțit frică, ci ură față de moarte, care îmi luase o ființă infinit iubită, și am sărutat-o pe frunte și pe părul ei des, răvășindu-l puțin, pentru a sfida regimul de încremenire impus de momentul funest.

Nu-mi mai este frică de morți. În prezența lor mă cuprinde o dorință nebunească de a-i salva, de a nu-i lăsa să dispară în neant. Îmi sunt dragi, sunt toți și ai mei, mă simt solidar cu ei.

Text apărut în „România literară" nr. 16/ 2021

Irișii

Lilia CALANCEA

Cimitir. Paștele Blajinilor.

Împart cu mama morții din „Bocete de nuntă".

La bunicul Iachim mă duc eu, mama nu suferă irișii înfloriți. „Nu-i pot vedea de la cinci ani, de când l-am dus pe tata la groapă. Tot cimitirul violet. Și eu îl boceam cu ochii în violetul cela."

Alături, o doamnă. Așază, ca mine, pomeni pe mormânt. Soarele ne mângâie creștetele.

- Hristos a înviat! Da cine-i sunteți lui Iachim?
- Nepoata, adevărat a înviat.
- Nu cumva fiica lu Марийка?

Cimitirul e unicul loc unde pe mama o mai strigă cineva: Марийка! (din ucr.)

Mai schimbăm o vorbă-două, aflu că e fostă profesoară de franceză. Hai și în franceză o vorbă-două. Glumim:

- Vă închipuiți, ne ascultă morții acum și nu pot pricepe în ce limbă vorbim. Ce-s cu vorbele astea străine sus? Două nebune?

Hi-hi, ha-ha. Cer senin. Suflet ușor.

Se apropie de noi un domn. Unicul din tot cimitirul în cămașă albă, la costum negru. Schimbă două vorbe cu doamna. Pricep că e fiul ei. Mă privește lung, bănuitor. Se decide:

- Mă scuzați, pot să vă vorbesc două minute? La un loc mai ferit.
- Dar nu departe de mormânt. Ca să nu scăpam preotul.

Ne oprim lângă un pui de liliac.

Cer senin. Lumină blândă. Am timp pentru toate sufletele: moarte, vii.

- V-am urmărit de departe. Ați vorbit cu mama.
- Da. De ce nu?
- Cum v-a părut?
- Plăcută doamnă. Vorbește și o franceză minunată.
- Hmm. Mama n-a mai vorbit-o cu nimeni, de mulți ani.
- Poate n-a avut cu cine?
- A avut. Și eu vorbesc franceza.

Tăcere. Zumzet de albinuțe între noi. Oftează:

- Mama e nebună.

Subiectul Zilei

Dionis CENUȘĂ

De pe acum devine clar că Socialiștii vor juca tare cartea „moldovenismului" la alegerile anticipate (celebrate cândva în 2021). Mobilizarea cetățenilor pe subiectul identitar a fost ceva mai slabă sau deloc pronunțată în campania Socialiștilor la parlamentare (2019) și prezidențiale (2020).

Din păcate, declarațiile pe care le face președintele Sandu pe subiectul limbii române le permite Socialiștilor să se lanseze în speculații despre cetățenia română a președintelui. Aceste speculații fac parte din efortul de a crea percepția publică că Sandu este dirijată nu pur și simplu din Occident, ci și de la București.

Declarația făcută de Ambasadorul României Ioniță despre „moldovenism", chiar dacă a fost o glumă, este și va fi folosită de Socialiști pentru a ataca integritatea „patriotismului" Maiei Sandu și a acelor care se asociază cu ea. Adițional, demersul MAE-ului României de a unifica limba „moldovenească" cu cea română în regimul lingvistic al Ucrainei nu va trece nevăzut de către socialiști. Despre acest aspect s-a discutat săptămâna trecută, la București, cu ministrul ucrainean de Externe Kuleba.

Vom vedea dacă Socialiștii pot stimula fobii legate de pierderea simbolurilor identitare (post-) sovietice. Cert este faptul că deocamdată nimeni din partidele politice nu vrea să fie în competiție cu Socialiștii pe marginea acestor subiecte.

Este extrem de important ca războiul propagandistic să nu deterioreze imaginea României care a reușit să iasă în față datorită elementelor care se încadrează în „diplomația vaccinurilor". Loviturile în România prin automatism pot modera percepțiile pozitive despre UE (nu și invers).

România a pariat din nou prost la Chișinău

George DAMIAN

Deci. România a pariat din nou prost la Chișinău. Bine, nu toată România, niște băieți de la București au pariat în numele României pe un băiat, Andrei Năstase îi zice. Nu mai apare pe nicăieri, pe nici o listă (nici măcar pe lista de curățătorie), prin nici un sondaj, de-asta am zis să vă zic numele lui. Era confuz bietul Andrei Năstase, la Moscova avea pașaport românesc ca să poată călători în UE, la București era român 110%, la Chișinău nici el nu știa exact ce face. Cum să vă zic? omul pe care îl sprijină Bucureștiul la Chișinău are o funcție de forță: dă mușchii afară din parcul central. Băieții de la București care au pariat așa de bine au fost sancționați dur și au ajuns care secretar de stat, care pe unde a putut. Zici că i-au pus rușii să facă treaba asta, așa de bine au făcut-o!

Rămânem în continuare victime sigure ale propagandei

Alexandru COZER

Cozile de la unele clinici din Chișinău, acolo unde a demarat campania de vaccinare cu Sputnik, pot servi drept studiu de caz despre efectele propagandei ruse în Moldova.

Pentru că oamenii care stau acolo la cozi spun că nu au încredere în alt ser, cu excepția celui produs de ruși. Este efectul a luni de zile de propagandă acerbă la posturile rusești, care predomină în 70% din audiovizual. Iar de la începutul anului, dacă nu era de ajuns, mai și avem peste tot buletinele rusești de știri (a se citi propagandă).

Iar la acele posturi nimeni nu le spune că Sputnik V stă deja de mai bine de două luni la OMS și EMA pentru a fi omologat, fără a primi undă verde. Iar dacă EMA o mai poți bănui și de interese geopolitice, păi OMS chiar nu are absolut nimic cu Rusia.

Nu se va vedea acolo nici că slovacii au concluzionat că au primit o cu totul altă substanță decât cea care figura în studiile clinice ale rușilor privind Sputnik V.

Și nici faptul că Brazilia, alt stat prieten Rusiei, a respins omologarea Sputnik V, depistând grave carențe, lipsă de eficiență și chiar riscul de a purta un virus viu.

În schimb, propaganda le spune că de Pfizer se moare. Că de AstraZeneca se moare și mai mult. Că europenii nu mai vor să se vaccineze cu AstraZeneca, că toți au concluzionat că Sputnik e cel mai bun vaccin și alte minciuni crase de acest gen.

Nu am cum să neg eficiența vaccinului Sputnik. Dar am mari semne de întrebare după ce de două luni nicio autoritate medicală internațională nu-l omologhează și după concluziile din Brazilia și Slovacia.

Așa cum am anumite reticențe și față de vaccinurile AstraZeneca și Johnson&Johnson în cazul administrării în rândul tinerilor, acestea având efecte adverse mai dure pentru cei sub 30 de ani. De aceea și în multe state unde există alternative nici nu se mai administrează aceste seruri tinerilor.

Dar totuși, în cazurile Zeneca și J&J avem omologări de peste tot și rezultate de netăgăduit privind eficiența, în Marea Britanie sau chiar în rândurile medicilor moldoveni.

Concluzia e că rămânem în continuare victime sigure ale propagandei. Nu ne place sau nu știm cum să ne informăm. Metehne care ne îngreunează viața de 30 de ani, nu doar în cazul vaccinurilor.

Gazeta de Chișinău | Vineri / 7 mai / 2021 Săptămânal independent

A acoperit sau nu Soltîs ambrazura?

De fapt, pe Ion îl chema IVAN, care nu vorbea limba română. A fost un tânăr dintr-o familie ucraineană din stânga Nistrului, care, după moartea sa în război, a devenit erou dintr-un moft al politrucilor.

Gheorghe MĂRZENCU

Fiecare moldovean născut și crescut în URSS a auzit acest nume. Trei sferturi de secol, numele eroului Ion *(Ivan)* Soltîs l-au purtat și îl mai poartă diverse colective, școli, străzi, muzee, monumente etc. Chiar și astăzi, la Chișinău, pe bulevardul Gr. Vieru se mai află un monument al comsomoliștilor (!?), în compoziția căruia ostașul Ivan Soltîs cu cască și cu arma în mâini pare a fi figura principală.

Cică, la 11 februarie 1945, lângă satul german Luisental *(în română: Valea Luizei)*, care astăzi ar fi fost situat pe teritoriu polonez, dar nu mai există, Ion s-a aruncat cu pieptul peste o ambrazură inamică. A murit pe loc, dar le-a dat răgaz camarazilor să înainteze și să câștige bătălia...

Trei sferturi de secol la rând, s-a tot vorbit despre fapta lui Ionică, însă nu totul. De aceea, zgârcenia la vorbă a propagandei ruso-sovietice a generat diverse interpretări și chiar bancuri sarcastice, unele dintre care pot fi auzite și astăzi. În unul dintre acestea se spunea cam următoarele:

Cică Ionică alerga cu mitraliera spre dușmani și a lunecat pe gheață, căzând pe ambrazură și reușind doar să înjure ceva *„moldovenește”*. Politrucul a auzit și ar fi înțeles că Ionică a acoperit ambrazura pentru a se jertfi, strigând *„Za rodinu! Za Stalina!”*. Astfel l-au propus pentru înaltul titlu de Erou al URSS, acordat post-mortem, peste vreo două luni...

Citind demersul comandanților pe marginea *„faptei eroice”* a lui Ivan Soltîs, îți faci impresia că bancul cu ghețușul ar avea suport. Într-adevăr, fișa de erou abundă de fantezii politruce evidente, înșirate în stil patetic și completate cu vreo două acțiuni supte din deget. Printre acestea, cică, înainte de a comite fapta cea mare, Ivan a lăsat mitraliera la o parte, ca să-l apuce de gât pe un fascist, pe care l-a sugrumat și înjunghiat, mai și înjurându-l după asta: *„Așa vă trebuie, animalelor..!”*. Apoi a luat iar mitraliera și a tras, de se alegea praf din nemți și tot așa.

Se mai spune că anume *„comsomolistul Ivan Soltîs”* a fost primul care s-a aruncat în apa rece a râului și, prin șuvoiul până la gât, tot el a fost primul ajuns pe malul celălalt și tot el primul i-a secerat pe nemți, și tot primul, și tot primul... *(În realitate, în apă rece de ZERO grade, cel mai călit om nu poate rezista decât vreo câteva minute, după care trebuie să-și facă proceduri de recuperare a funcțiilor organismului.)*

Pentru a dezlega marea problemă a eroului secolului, am ridicat toate documentele posibile ale unităților militare din acea vreme și acel loc. Am abordat, îndeosebi, jurnalele de operațiuni cronologice, care înregistrau practic orice mișcare de la locul bătăliilor și care nominalizau obligatoriu ostașii curajoși, descriindu-le fapta. Citesc în ele cu atenție, dar nu se găsește nimic despre Ivan Soltîs...

În primul rând, jurnalul de luptă al regimentului 548 *(din care făcea parte „eroul” nostru)*, la data de 11 februarie 1945, spune că nu compania 7 a lui Soltîs a fost cea care a pornit ofensiva peste apa râului *(cu lățimea și adâncimea – cam cât râul Prut)*. Este scris negru pe alb că primii care au trecut râul Böber, după miezul nopții, au fost militarii companiei 9 comandată de loc. sup. Koroliov. Anume ei au ocupat un cap de pod și pentru cei ce veneau din spate. Abia după ocuparea capului de pod, au fost chemate și celelalte subdiviziuni, inclusiv cea din care făcea parte și Soltîs. *(Koroliov este descris că a murit eroic.)*

Tot din documentele respective aflăm că trecerea râului s-a efectuat nu înot, ci în cinci bărci gonflabile performante A-3, destinate special pentru asemenea acțiuni de luptă și care încărcau câte 25-30 de oameni. Iar satul Luisental era de fapt un cătun cu trei case și un șopron *(poate de aceea nici nu s-a mai păstrat până astăzi)*, după el la scurtă distanță urmând altul ceva mai mare, Wehigstreben *(astăzi, numit în poloneză: Maly Tszebien)*.

În jurnalul de luptă al regimentului pentru zilele celea sunt remarcați o serie de luptători, între care Alexeev Ivan, propus pentru titlul de erou al URSS, Ivenin, Zernîșkin și mulți alții, care au distrus punctele de rezistență dușmane nu cu pieptul gol, ci apelând la unități de artilerie care au nimicit gurile de foc de la distanță. Despre Ivan Soltîs însă nu găsim nici un cuvânt. Mai mult, jurnalul spune că victoria sovieticilor în acel loc s-a produs abia a doua zi, adică la 12 februarie, când *„eroul”* era deja mort...

Deschidem documentele analogice ale Diviziei 116 și ale Corpului 48. Găsim că, în acel loc, oponenții lui Soltîs erau de fapt niște subunități de estonieni și unguri. Documentele nu pomenesc nici despre vreo ambrazură prin zonă. În schimb, la tema eroilor, un raport de sinteză al Corpului 48 efectuează o galerie a militarilor care s-au evidențiat în luptă, în zilele respective. Sunt remarcate opt nume: Davydov, Zaborin, Prokofiev, Ogonkov, Tomatorot, Levinson, încă cineva și doar unul dintre aceștia făcea parte din regimentul lui Soltîs. Dar nu-l chema Soltîs, ci Alexeev Ivan care a luptat curajos, după cum am remarcat mai sus. Deci, despre Ivan SOLTÎS, iarăși nu se spune NIMIC! Etc.

Și totuși, cum a devenit Ion Soltîs erou? Care a fost fapta lui de-l slăvesc unii și astăzi?

Printre paginile jurnalului de luptă, dăm de un scurt articol de ziar militar, decupat și lipit cu grijă la pagina din 24 februarie. Se pare că am găsit dezlegarea! Corespondentul s-a trudit să descrie o poveste de succes sau de eroism a *„moldoveanului”*, indiferent de faptul că în cronicile militare afirmațiile lui nu se regăsesc:

„Slavă eternă ostașului roșu Ivan Soltîs! A acoperit ambrazura cu pieptul său! Este enormă voința ostașilor sovietici de a înfăptui ordinul comandantului suprem, tovarășul Stalin! Nici apele, nici fortificațiile inamicului nu rezistă în fața voinicilor-minune ai Rusiei! Vor trece secole și gloria nemuritoare a faptei ostașului-comsomolist Ivan Soltîs va dăinui în popor!” Și tot așa...

Urmează *„detalierea”* faptei comsomolistului în stilul fantasmagoriilor propagandistice ale bolșevicilor. *(În realitate, documentele serioase ale timpului scriu că Ivan Soltîs nu a fost comsomolist.)* Apoi acest text a trecut, rând cu rând, în demersul comandanților pentru acordarea titlului de erou lui Ionică Soltîs. Firește, comandanții își doreau mai mulți eroi în subordine, căci cu cât mai mulți eroi se puteau lăuda cu atât mai bine erau văzuți de către superiori. Iar articolele de ziar le justificau oricând orice minciună. Astfel, la Moscova, aparatul birocratic al lui Stalin, care era ahtiat și el după povești dulci cu eroi, a promovat făcătura, până tătuca popoarelor a aprobat-o prin semnătura sa.

Adică s-a repetat scenariul celor *„11 eroi”* de la Răscăieți, cărora le-au fost atribuite fapte inventate, înșirate mai întâi într-un articol de ziar. La fel s-a întâmplat și în cazul celor *„28 panfiloviști-eroi”*, care în realitate nici n-au existat. Am mai putea aminti și de faptele atribuite călăului sovietic al Chișinăului, genistul Kutepov, care cică a deminat orașul după război, în timp ce anume el a fost cel care în 1941 l-a minat și l-a aruncat în aer. *(Ziarul a scris despre aceasta.)* Mai putem să nominalizăm în contextul minciunilor vânturate în spațiul basarabean și acțiunile *„de comemorare”*, ce se întreprind la *„pichetul celor trei eroi”* de la Stoianovca, în favoarea unor grăniceri-slujbași ai NKVD etc.

De fapt, poveștile, legendele sovietice de război cu eroi inventați, dar care au monumente fastuoase, constituie de fapt până în prezent unul dintre elementele-cheie ale propagandei hibride a Rusiei împotriva României și Republicii Moldova...

(Continuarea în cărțile de dezrădăcinare a minciunilor sovietice, în curs de apariție.)

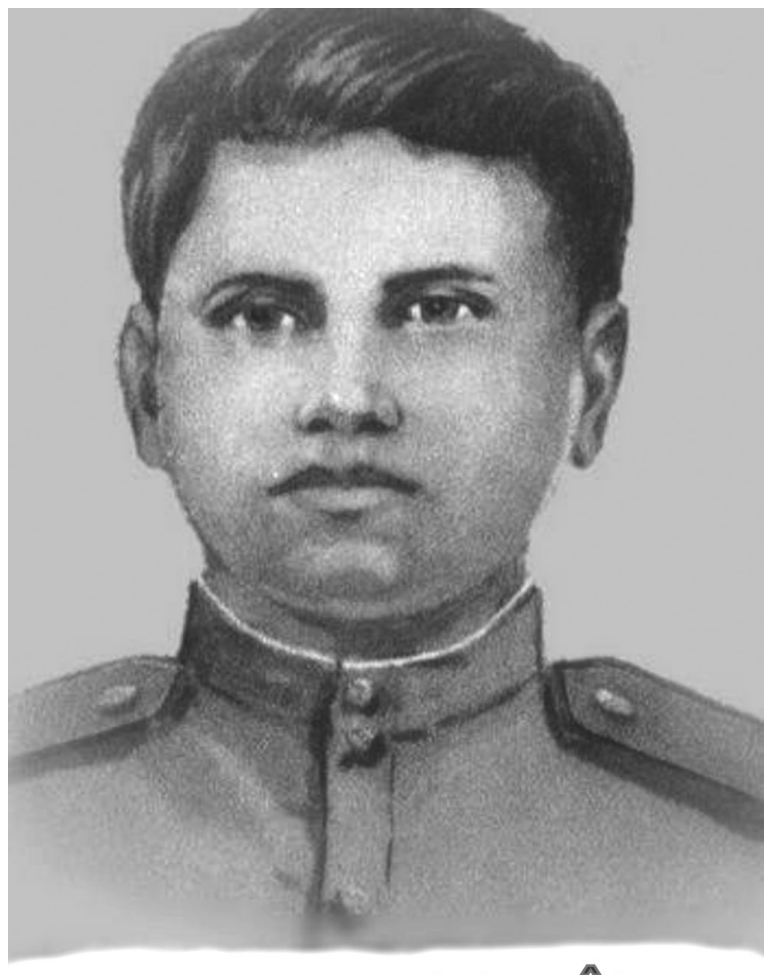

Ion (Ivan) SOLTÎS

EROU DE RĂZBOI inventat de propaganda sovietică si vehiculat vicios în spatiul R. Moldova

Cică, la 11 februarie 1945,

lângă satul german Luisental (în română: Valea Luizei), care astăzi ar fi fost situat pe teritoriu polonez, dar nu mai există, Ion s-a aruncat cu pieptul peste o ambrazură inamică. A murit pe loc, dar le-a dat răgaz camarazilor să înainteze și să câștige bătălia...

Vecini cu apartamente donate de părinți, Victor Gaiciuc și Irina Vlah. Locuința ministrului este, oficial, de zece ori mai ieftină decât a băștanei

Guvernatoarea Autonomiei Găgăuze, Irina Vlah, și ministrul Apărării, Victor Gaiciuc, sunt vecini într-un bloc din sectorul Botanica al mun. Chișinău, construit cu aproximativ 15 ani în urmă. Ambele locuințe au câte trei camere, o suprafață ce depășește 100 de metri pătrați și ambele au fost cumpărate de părinții pensionari, apoi donate celor doi demnitari. Deși e mai mare decât al băștanei, apartamentul ministrului e de zece ori mai ieftin, potrivit declarației de avere a acestuia, și ar valora în jur de 3 mii de euro. Ambii demnitari au explicat pentru Moldova Curată detalii legate de imobilele pe care le-au primit prin donație.

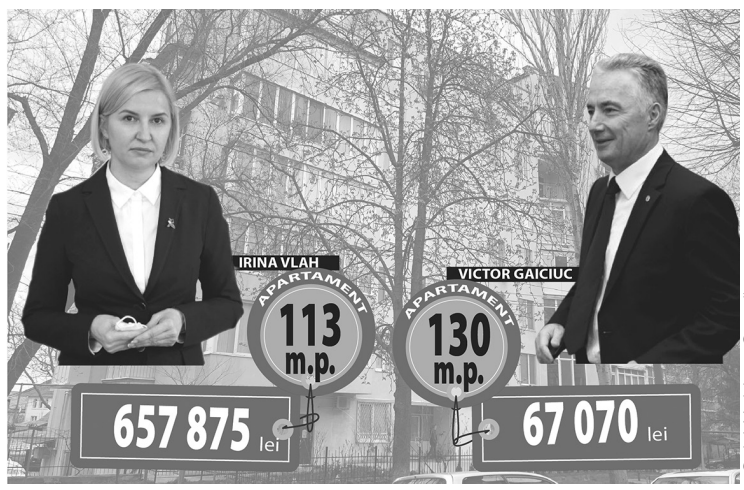

Colaj Moldova Curată

În declarația de avere publicată recent, pentru anul 2020, Irina Vlah a indicat pentru prima dată faptul că este deținătoarea unui imobil. Până în prezent, în declarațiile ei de avere nu apărea cu drept de proprietate nici o locuință. Apartamentul are 113 m.p. și ar valora, potrivit declarației, 657 875 de lei, adică în jur de 34 de mii de euro. Tot acolo demnitara deține și un garaj de 21,5 m.p., cu valoarea de 121 025 de lei, adică în jur de 6 mii de euro. Ambele imobile i-au fost donate de către mama sa.

Locuința se află în sectorul Botanica din municipiul Chișinău, iar valoarea indicată de Irina Vlah e cea din evaluarea cadastrală – o arată fișa cadastrală a imobilului. Din document mai aflăm că apartamentul a fost cumpărat în anul 2015. Blocul are câteva zeci de apartamente și a fost construit de Compania „Star Bait”, fondată și condusă de omul de afaceri Leonid Kilovaty.

Totuși, oficial, în baza de date a Agenției Servicii Publice proprietar al apartamentului este în continuare mama Irinei Vlah. Nu există nici o mențiune despre faptul că apartamentul ar fi fost donat.

„Este adevărat. Obiectele imobiliare, menționate în adresarea Dvs., sunt înregistrate pe numele mamei mele. La sfârșitul anului 2020 au fost perfectate actele notariale aferente transmiterii dreptului de proprietate asupra bunurilor, de aceea am considerat că este corect să le indic în declarația de avere depusă pentru anul 2020. În perioada următoare vor fi întreprinse acțiunile prevăzute de normele legale, pentru a opera modificările necesare la Agenția Servicii Publice”, ne-a răspuns Irina Vlah la întrebarea dacă apartamentul, într-adevăr, i-a fost donat.

Blocul din Chișinău unde își au apartamentele donate de părinți Irina Vlah și Victor Gaiciuc

Irina Vlah: „Nu am participat la procurarea imobilului, dar am participat în limita posibilităților la amenajarea lui”

Mama guvernatoarei a cumpărat apartamentul și garajul în anul 2015, când avea 66 de ani. Am întrebat-o pe Irina Vlah dacă a contribuit la procurarea locuinței, având în vedere că puțini pensionari și-ar putea permite să facă astfel de cumpărături. „Cât privește veniturile mamei mele, legate de procurarea imobilelor. Sunt sigură că știți despre faptul că serviciile responsabile ale statului monitorizează și verifică toate achizițiile mari, și colectează probe referitoare la proveniența veniturilor mamei mele. Aici vreau să menționez că mama mea are în spate o istorie lungă de muncă, iar, mai mulți ani, o parte importantă din venituri a provenit din activitățile de gospodărie, la care au luat parte toți membrii familiei. Mai mulți ani în urmă mama a decis să investească economiile sale în obiecte imobiliare, considerând imobiliarele o cale bună de protejare a economiilor. Nu am participat la procurarea imobilului, dar am participat în limita posibilităților la amenajarea lui”, ne-a răspuns Irina Vlah.

Victor Gaiciuc: același bloc, alt preț. La fel, donație de la părinți

În blocul construit de compania lui Leonid Kilovaty are apartament și actualul ministru al Apărării, Victor Gaiciuc. Deși este mai spațios ca al Irinei Vlah, apartamentul acestuia este de zece ori mai ieftin, cel puțin așa arată declarația de avere a ministrului. Astfel, 130 de m.p. într-un bloc la acel moment nou în Chișinău ar valora 67 070 de lei sau în jur de 3 mii de euro. Locuința a fost cumpărată, printr-un contract de investiții, de către socrii lui Victor Gaiciuc, la 1 septembrie 2005, iar 6 luni mai târziu socrii au perfectat actul de donație.

L-am întrebat pe Victor Gaiciuc de ce a indicat acest preț, de vreme ce chiar și în fișa cadastrală a apartamentului valoarea, stabilită în 2004, este de 801 128 de mii de lei, adică în jur de 42 de mii de euro. Iată răspunsul:

„Apartamentul a fost donat soției, Gaiciuc Valentina, de către părinți, iar valoarea normativă a acestuia a fost indicată în mărime de 67 070 de lei conform prevederilor pct. 4 din Contractul de donație sus-indicat și Certificatul cu privire la valoarea bunului imobil nr. 4971/06, eliberat de Oficiul Cadastral Teritorial mun. Chișinău la 6 februarie 2006”.

În momentul în care au încheiat contractul de investiție în acest apartament, socrii lui Victor Gaiciuc aveau 73 și, respectiv, 69 de ani.

Încă un apartament al lui Victor Gaiciuc, privatizat 7 mii de lei

Apartamentul de la Botanica însă nu este singurul imobil deținut de ministrul Apărării și indicat în declarații cu o valoare mult mai mică decât cea de piață. Astfel, familia sa are încă o locuință, cu suprafața de 73 de metri pătrați, cumpărat tot în 2006, a cărui valoare ar fi de 7 122 de lei.

În răspunsul pe care ni l-a oferit, Victor Gaiciuc susține că acest apartament i-a fost repartizat de Ministerul Apărării în anul 1995, în calitate de apartament de serviciu, „iar ulterior a fost privatizat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată încheiat cu Consiliul municipal Chișinău și a Hotărârii Comisiei de privatizare nr. 11 din 3 noiembrie 2006, în conformitate cu cerințele legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324 din 10.03.1993. Respectiv, prețul de vânzare (privatizare) al apartamentului în mărime de 7 122 de lei este stipulat expres la pct. 3 al Contractului menționat”.

Expertă anticorupție: „Claritate ar putea face un control fiscal”

Experta anticorupție Mariana Kalughin apreciază că situații de felul celor descrise mai sus devin oarecum firești în Republica Moldova. „Demnitarii obișnuiesc să folosească numele persoanelor apropiate pentru a-și diminua proprietățile. Evident, în astfel de cazuri, ar fi importantă inițierea unui control fiscal în privința părinților/socrilor demnitarilor – or valoarea imobilelor pare să excedeze veniturile pe care aceștia puteau să le dețină. Însă nu cred să aibă perspective o sesizare în acest sens – și pentru inițierea unui control fiscal sunt stabilite anumite termene de prescripție. Astfel, singura sancțiune aplicabilă este sancțiunea unei reputații îndoielnice - sancțiune care nu cred să descurajeze demnitarii, pentru care reputația nu constituie valoare”.

Irina Vlah este doctor în Drept, potrivit CV-ului publicat pe pagina web a Executivului găgăuz. Imediat după absolvirea facultății, în 1996 a lucrat în calitate de juristă la Serviciul Fiscal al Găgăuziei, apoi a condus Direcția juridică a Comitetului Executiv al Găgăuziei. Din anul 2004 și până în anul 2015, a fost deputată în Parlamentul Republicii Moldova. În anul 2015 a fost aleasă baștkan al autonomiei găgăuze, iar în 2019 – realeasă.

Victor Gaiciuc are gradul militar de general de divizie. Potrivit CV-ului său, în perioada sovietică a lucrat în cadrul Forțelor Aeriene ale Uniunii Sovietice. În 1993, s-a întors în Republica Moldova și a deținut diverse funcții în cadrul Ministerului Apărării, inclusiv de viceministru și ministru. Între anii 2005-2009, a fost ambasador al Republicii Moldova în Belgia. Din 2010 până în 2019, a lucrat în sectorul privat, apoi a devenit deputat pe lista socialiștilor, funcție pe care a părăsit-o în august 2019 în favoarea celei de consilier pe probleme militare al președintelui Igor Dodon. În noiembrie 2020, a devenit ministru al Apărării.

Viorica Zaharia

Această investigație apare cu suportul Fundației Soros Moldova. Fundația nu intervine în politica editorială a redacției.

BLAJINII NOȘTRI

Câteva cuvinte despre nemuritori

Un cântec lin, amar și dulce, un „nu am, moarte, cu tine nimic...”, dar de ce ni-i iei pe cei mai vrednici dintre noi atât de devreme și atât de pe neașteptate? Câteva cuvinte de alinare pentru sufletele noastre, în care ei trăiesc și vor trăi în continuare, se cer șoptite în fața luminii și a icoanei la care ne rugăm să-i învețnicească și să ne ajute și de Dincolo... Un dor de un zâmbet al lor, de o frază încă nespusă, una foarte importantă, ne stă in inimă și ne îndeamnă să nu le înșelăm așteptările și să facem mai departe ceea ce se cuvine.

Se cuvine însă, în primul rând, să nu-i uităm, pentru că ceea ce au făcut și au creat stă în afara timpului ruinător, iar vremea, chiar dacă vremuiește și stăpânește, nu e în stare să dăuneze spiritului, creației și dăruirii, acestea fiind deasupra timpului.

S-ar mai cuveni să apreciem, cu bună și înțeleaptă măsură, importanţa celor făcute de ei și să nu uităm să continuăm a pune câte o piatră la înalta zidire a perpetuării neamului.

Și, nu în ultimul rând, să fim siguri că drumurile deschise de înaintași, de cei pe care îi pomenim azi, dar și de cei de mai înainte, sunt calea cea bună. Și că nu puțini sunt cei care vor să ne abată de la ea.

Acum, când primăvara luminează cu cireși înfloriți, când ard ca niște făclii nestinse lalelele și cântă păsări pe ramuri și în tării, când sună clopotele și ne adună împreună, simțim cu durere plecarea celor care nu mai sunt printre noi.

Dumnezeu să-i odihnească în Raiul său din cer și în eterna nemurire!

Gheorghe BÂLICI

Lidia Bobână

29.03.1947 – 13.01.2021

Cu un simț al onestității și cu dăruire pentru oameni, fire comunicativă, Lidia putea în câteva minute că afle totul despre omul cu care discuta prima dată. Patriot devotat, cu o demnitate până la îndărătnicie, niciodată n-am crezut că-i născută în zodia Peștelui, după cum afirma. Fire romantică, mare amatoare de lectură, citea în fiecare oră liberă, a suferit mult când și-a pierdut vederea, lipsită de posibilitatea de a citi și a privi emisiunile tv. Atentă la evenimentele din viața celor din jur, avea notate datele despre ziua de naștere a rudelor și prietenilor, avertizându-mă că trebuie și eu să-i sun. Știa gusturile și preferințele fiecăruia.

Gheorghe BOBÂNĂ

Vlad Pohilă

06.04.1953 – 16.05.2020

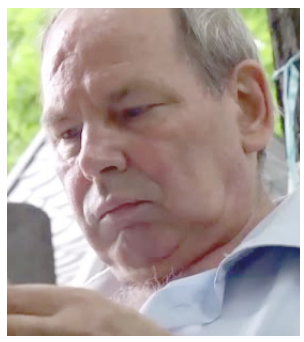

Cunoscut publicist, traducător și redactor de carte, promotor activ al limbii române și al valorilor noastre spirituale. Îi datorăm multe acțiuni culturale merituoase, printre care editarea gazetei „Glasul”, predarea unor cursuri de ortografie a limbii române, susținerea permanentă a unor rubrici de cultivare a limbii în publicații periodice, la Radio și Televiziune, redactarea și publicarea unor dicționare, culegeri de studii, texte literare, monografii. A tradus din original scrieri ale unor autori polonezi, bulgari, ruși, lituanieni și estoni.

Mihai Maler

15.09.1951 – 02.03.2021

Reputat traducător, autor de dicționare, redactor de carte, de editură și de ziar. A fost un foarte bun profesionist, respectat de colegi, de o rară modestie. A lucrat la Editura „Cartea Moldovenească”, la *Agenția* Moldovenească de Informații *ATEM, apoi la „Moldova-pres”,* la ziarul „Sfatul Țării”, cotidianul „Flux” în perioada de glorie a acestei publicații, la Ascom Group.

Ion Enache

19.10.1949 – 23.02.2021

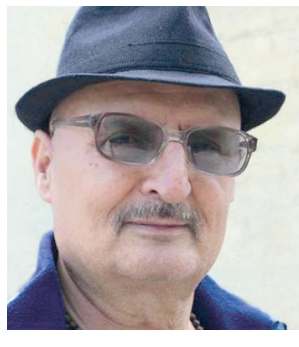

Compozitor, Maestru Emerit în Artă. A scris muzică pentru circa 30 de spectacole de teatru pentru trupele din Chișinău, Cahul și Bălți. A colaborat cu actorii Mihai Volontir și Victor Ciutac, cu regizori de la Moscova și Kiev. Autor al primului muzical național „Buzduganul fermecat”, după poemul lui L. Deleanu. Autor al unor piese memorabile de muzică ușoară: „Toamna, dragostea mea”, „Singur, singur, dorul meu” (versuri – Anatol Ciocanu), „Nu mă chema” (Simion Ghimpu), „Elegie de toamnă” (Leonida Lari).

Ioan Mânăscurtă

28.04.1953 – 27.03.2021

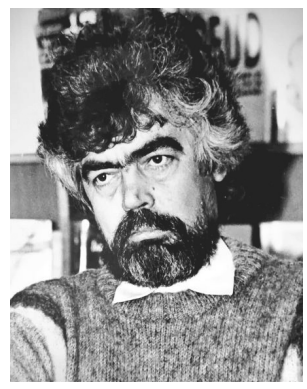

Prozator, publicist, eseist și traducător. Și-a publicat primele lucrări de proză și publicistică în revista „Moldova”. A ținut rubrici la revistele „Moldova”, „Chipăruș”, ziarele „Patria tânără”, „Flux” etc. În 1979, Ioan Mânăscurtă a debutat editorial cu volumul de interviuri și eseuri „Noi și gândurile noastre”, urmat de cărțile „Bărbații Universului”, „Lecția de suflet”, „Artefact”, „Mâine, când ne vom întâlni pe pământ”, „Tăierea capului”, „Marea vânătoare”, „Înnodarea lui ceva cu altceva”, „Ieșirea din timp”, „Deslușirea semnelor”, „Citirea a doua, nu ultima” ș.a.

Vlad Negruți

03.07.1950 – 19.03.2021

A fost un om deosebit, un suflet nobil și frumos. Vocea sa catifelată, suavă, inconfundabilă ne-a încălzit inimile cu alese melodii interpretate împreună cu formația „Paradis”, apoi în cadrul unor manifestări organizate de Societatea Culturală „Vatra”, al cărei președinte a fost pe parcursul a trei decenii. Vlad Negruți a promovat interpreți notorii de muzică ușoară, a lansat activități culturale, inclusiv oficierea anuală la Cimitirul Central din Chișinău, pe 27 august, a unui *Te Deum* pentru mari personalități culturale ale neamului, precum și pentru eroii căzuți în luptele pentru integritatea republicii.

Leonid Bujor

27.11.1955 – 07.01.2021

Politician, deputat în Parlamentul Republicii Moldova (2005-2009), ministru al Educației în Guvernul Filat 1 (2009-2011). A practicat sportul, atletismul și fotbalul fiind disciplinele lui preferate. S-a dedicat muncii de gestionare a acestei activități în calitate de consilier al Comitetului Național Olimpic și Sportiv.

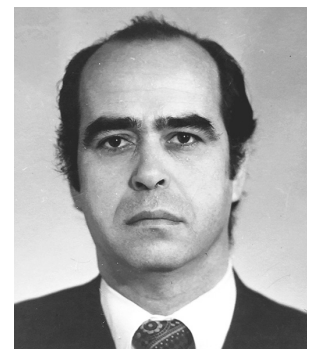

Alexandru Alici

11.03.1937 – 07.04.21

Originar din localitatea Cartal, regiunea Odesa. Redactor de carte, traducător, lexicograf și autor al unor dicționare de specialitate. A fost un om-enciclopedie, modelul unei atitudini de cea mai înaltă responsabilitate pentru cuvântul scris, tipărit. S-a manifestat ca un fin cunoscător al limbii române și un aprig apărător al ei.

Pahomie BEJENARU

Elena Țau

12.07.1946 - 04.03.2021

Critic și istoric literar, doctor în filologie, conf. univ.

Am fost și eu studenta Elenei Țau. Universitatea de Stat din Chișinău a fost locul Dumisale de muncă aproape 50 de ani. A fost o profesoară cu o pasiune incredibilă pentru studiu. Odată ne-a spus că s-ar închide în casă și, înconjurată de munți de poezie, i-ar citi și ar încerca să le descifreze metaforele, simbolurile și piciorul de vers.

Zbor lin, frumoasa noastră Profesoară Elena Țau.

Ana Lucia CULEV

Nicolae Dabija

15.07.1948 – 12.03.2021

Scriitor, istoric literar și om politic, membru de onoare al Academiei Române (2003) și membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (2012). A debutat cu volumul de versuri „Ochiul al treilea” (1975), dând numele generației sale de poeți. Au urmat cărțile: „Apă neîncepută” (1980); „Zugravul anonim” (1985); „Aripă sub cămașă” (1989); „Dreptul la eroare” (1993); „Lacrima care vede” (1994); „Oul de piatră” (1995); „Fotograful de fulgere” (1998); „Tăceri asurzitoare” (2000); „Tema pentru acasă” (2009), „Nu vă îndrăgostiți primăvara!” (2013) și multe altele. Numele lui Nicolae Dabija este legat de istoria revistelor „Nistru” și „Orizontul”, a săptămânalului „Literatura și Arta”.

Mitrofan Ciobanu

05.01.1942 – 02.02.2021

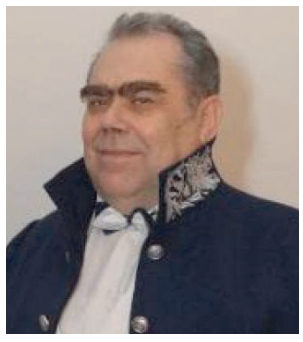

Reputat savant matematician, considerat primul în domeniu, ca potențial, ca valoare, ca exemplu de slujire științei și țării. Membru titular al AȘM, membru al Academiei de Științe din New York, al Societății de Matematică din Moscova, Doctor Honoris Causa al Universității din Oradea. Autor a peste 500 de articole științifice, a 20 de manuale, monografii și studii. A fost președinte al Societăţii de Matematică din R. Moldova, cavaler al Ordinului Republicii.

De-a lungul vieții, acad. Mitrofan Ciobanu a rezolvat o serie de probleme formulate în ultimii 100 de ani de matematicieni celebri ca P.S. Aleksandrov, A.V. Arhanghelski, W.W. Confort, F. Hausdorff, A.N. Kolmogorov etc.

Lilia Gorceag

09.12.49 – 29.03.2021

Pandemia ne-a răpit un om drag. Un om de o bunătate rară. Un profesionist mereu pregătit să ofere sprijinul și suportul necesar. Psiholog cu har de la Dumnezeu, prin tot ce făcea, prin felul ei de a fi, de a relaţiona, emana o dragoste enormă pentru oameni. A susținut constant reforma în domeniul combaterii violenței în familie și și-a dorit ca mai puține, cât mai puține persoane, să treacă prin astfel de situaţii traumatizante.

Centrul de Drept al Femeilor

Timotei Melnic

22.02.1935 – 13.02.2021

Critic și istoric literar, doctor habilitat în filologie, profesor universitar la Facultatea de Litere a Universităţii de Stat din Moldova. Cercetător în domeniul teoriei literare și mentor a zeci de generaţii de filologi, un om de o rară modestie și de o cumsecădenie deosebită. A condus cenaclul literar de la facultate. Preocupările sale au fost legate de istoria gândirii estetice, de teoria literaturii și, în special, de esența și particularităţile imaginii artistice, de criteriile valorii estetice a operei literare.

Adriana CAZACU

Valeriu Turea

06.10.1951 – 09.12.2020

Supranumit „pana de aur” a diplomației moldovenești, Valeriu Turea a fost un om de cultură autentic. I-a susținut pe conaționalii săi de pe oriunde l-au purtat drumurile carierei diplomatice. Născut în satul Rosoșeni, regiunea Cernăuți, a fost jurnalist la mai multe reviste din Chișinău. Din 1991, este angajat la MAE. În 2010-2015, e ambasador al R. Moldova în Portugalia, iar în 2015-2016; 2019-2020 – director general al Biroului pentru Relații cu Diaspora, în 2016-2019, ministru-consilier al Ambasadei R. Moldova la București. Valeriu Turea este autorul expozițiilor de fotografii: „Pisicile din Cimitirul Plăcerilor” (2015) și „Portugalia, țara dorului răsare” (2016-2017). „Vișinul baronului Münchhausen” este debutul editorial al scriitorului Valeriu Turea.

Tudor Colac și Maria Colac

10.03.1948 – 21.02.2021

Etnolog, folclorist, regizor, maestru în artă, doctor în etnologie. Născut în s. Dumeni, comuna Costiceni, fostul județ Hotin. În 1980-1990, șef de secție la Centrul Republican Ştiinţifico-Metodic de Creaţie Populară, iar din 1990, director al Centrului. Volume editate: „Sărbătoarea izvoarelor”, „Hronic de familie”, „Repere etnologice”, „Cântecul cu aripi frânte”, „Izvoditori de tâlcuri subtile”, „Dicționar de ghicitori” ș.a. Ca redactor muzical la Radio Moldova, a lansat populara emisiune ,,La vatra jocului”. A participat la organizarea unor festivaluri folclorice de rezonanţă în R. Moldova, România, Ucraina și Ungaria.

Soția lui Tudor Colac, Maria Colac, nu a putut suporta marea pierdere și și-a urmat sufletul-pereche la 22 februarie 2021.

Valentin Levițchi

16.07.1949 – 04.09.2020

Valentin (Valeriu) Levițchi, intelectual de marcă, luptător fidel pentru cauza națională a românilor basarabeni și bucovineni. Un om integru, un erudit și un adevărat profesionist în domeniul energeticii din R. Moldova. A avut vocația prieteniei și a întâlnirilor prietenești. I-au plăcut șahul, pescuitul, discuțiile aureolate de vorba de duh și voia bună, de vinul vrednic, „de vechi letopiseț”.

Arcadie SUCEVEANU

Alexei Revenco

30.03.1957 – 11.01.2021

Alexei Revenco a fost cel mai credibil prezentator de știri! Cândva la TV Națională, TV Publică M1, erau câteva buletine de știri pe zi. Apoi, iată că noi, cei de la Publicistică, aveam timp de rezervă, în timp ce știriștii erau în alertă totdeauna. Ne adunam, uneori, la o cafea și un pahar de vorbă. Îl invitam și pe Alexei. Era „omul nostru”. Puteam vorbi orice despre orice „erou” de la știri – agrarieni, sneguriști, lucinschiști. Făceam „politica adevărului”. Dar ne părăsea rapid, pentru că „am jurnalul, fug, băieți”, ne spunea și fugea.

Și acum ai fugit, dragul nostru coleg...

Vocea lui Alexei Revenco va rămâne ca un ecou al sufletelor noastre în sălile de concerte, la ceremoniile oficiale, pe ecranele TV, la Radioul național.

Adio, Alexei, vei fi mesagerul nostru în ceruri!

Aurelia PERU

Anatolie Cobâlteanu

03.11.1948 – 22.03.2021

Medic militar și civil. Un omagiu etern pentru scumpul meu frate. Dumnezeu să te odihnească!

Nona SLABU

Vlad Ciurea

20.01.1941 – 18.02.2021

Regizor, operator de cinema, profesor, Maestru Emerit al Artei, laureat al Premiului Național, președinte al Uniunii Cineaștilor. Și-a făcut studiile la Facultatea de Operatori a Institutului Unional de Cinematografie (VGIK) din Moscova A colaborat cu cei mai valoroși regizori de la „Moldova-Film”: Emil Loteanu, Valeriu Gagiu, Vasile Pascaru. Profesor universitar care a dădăcit și instruit câteva promoții de tineri operatori. „Omul și artistul care a avut înțelepciunea să vorbească puțin și să facă mult...”, a scris Mihai Poiată.

Maria Nedealcov

26.06.1960 – 03.03.2021

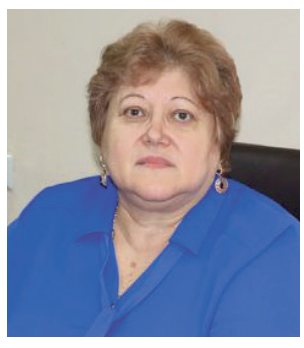

Membru corespondent al AȘM, doctor hab. în geografie, specialitatea meteorologie, climatologie, agrometeorologie. Valoroasă personalitate științifică în domeniu, apreciată și respectată de comunitatea academică și universitară. Din 2016 și până în ultima zi, a fost director al Institutului de Ecologie și Geografie. A publicat peste 350 de lucrări științifice, inclusiv 16 monografii, patru manuale universitare. Deținătoare a Medaliei „Meritul Civic”; a titlului onorific „Om Emerit” și a Medaliei „Nicolae Milescu Spătaru”, 2020.

Antonina Sârbu

06.11.1956 – 04.04.2021

Am rămas şi fără Antonina Sârbu, una dintre cele mai luminoase şi mai generoase Doamne ale culturii naţionale. Cunoscuta jurnalistă, scriitoare, promotoare a valorilor spirituale a plecat subit, virusul ucigaş a doborât-o în doar câteva zile. Firul vieţii i s-a rupt când era într-o permanentă fervoare creativă. Foarte mulţi oameni au mărturisit pe reţelele de socializare cât de mult i-a ajutat, susţinut, încurajat Antonina Sârbu. A fost o revărsare de dragoste şi durere. Antonina Sârbu a lucrat la ziarele „Moldova Suverană”, „Capitala”, „Ziarul de Gardă”, dar şi la Euro TV, la Departamentul de programe pentru femei al Fundaţiei Soros Moldova. A semnat mai multe volume de proză şi poezie, printre cele mai cunoscute fiind romanul-confesiune „Vulpea argintie”, 2018. Multe, multe cuvinte frumoase despre Antonina Sârbu s-au spus. Din păcate, prea târziu.

Irina NECHIT

Stepan Lozan

05.10.1927 – 20.02.2021

Cel mai longeviv preşedinte al Companiei „Teleradio-Moldova” (1967-1989), instituţia numindu-se pe atunci Comitetul de Stat pentru Radio şi Televiziune al RSS Moldoveneşti, subordonat Sovietului de Miniştri de la Chişinău şi Comitetului pentru Radio şi Televiziune de la Moscova. Potrivit unui comunicat de presă al Companiei „Teleradio Moldova”, Ştefan Lozan a creat primele programe naţionale de radio şi televiziune, Studioul „Telefilm- Chişinău”, studiourile locale de radio. În 1994-1998, a fost consultant principal în Parlamentul Republicii Moldova. Şi-a povestit viaţa în cartea „Omul epocii sale”.

Mihai Mireanu

08.02.1949 – 16.01.2021

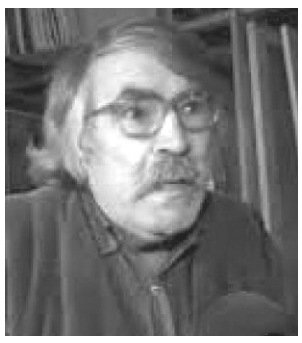

Artist plastic, Maestru în Artă. În afară de pictură, făcea ziaristică şi literatură. A scris nuvele şi un roman, pe care visa să-l editeze. În 2020, a editat cartea „Dulcea copilărie”, despre copilăria sa şi cea a semenilor săi din satul natal. Lucra la monografia satului. Ultima sa expoziţie a fost în septembrie 2020, la Centrul Expoziţional „Constantin Brâncuşi”. „Mihai Mireanu a fost pasionat de viaţa strămoşilor şi influenţat de creaţia lui Mihai Grecu. A activat în domeniul picturii de şevalet şi a practicat diverse tehnici, precum uleiul, pastelul, acrilul ş.a. Făcea şi caricatură”, a remarcat Florina Breazu. A avut mai multe expoziţii în R. Moldova şi România. Lucrările sale se păstrează în colecţii publice şi private din R. Moldova, România, Federaţia Rusă, Franţa, Canada, Italia, Israel, Germania, SUA şi din alte ţări.

Mihail Gheorghe Cibotaru

21.06.1934 – 20.01.2021

Prozator, publicist, deţinător al „Ordinului Republicii”, laureat al Premiului de Stat, al Premiului de excelenţă (2008) şi al Premiului „Opera omnia” al USM (2013). A lucrat la ziarele „Tinerimea Moldovei”, „Moldova socialistă”, „Luceafărul”, la revista „Moldova” (1975-1994). În 1994-1996, e ministru al Culturii. „Romanul său „Bătăuşul” descrie evenimentele din 7 aprilie 2009, când mai mulţi tineri au fost torturaţi în comisariatele de poliţie. Admir caracterul lui de a scrie în orice condiţii”, a subliniat preşedintele Mircea Snegur. A editat volumele „Tăcerea pădurilor”, „Durerea liniştii” (1969), „Semănătorii” (1974), „Drumuri” (1984), „Pasăre călătoare” (1980), „Îndrăzneala” (1983), „Eclipsa” (2005), „Crestături pe tulpina unui destin” ş.a.

Vladimir Agachi

25.12.1948 – 22.10.2020

Deputat (1990-1994) în primul Parlament al Republicii Moldova, ales în Circumscripţia nr. 245, raionul Sângerei. Consiliul de Administraţie al Asociaţiei „Parlamentul-90” este profund îndurerat de moartea lui Vladimir Agachi, din Pepeni, Sângerei, deputat în Parlamentul Republicii Moldova de Prima legislatură, votant şi semnatar al Declaraţiei de Independenţă, cavaler al Ordinului Republicii, membru al Comisiei pentru publicitate şi mijloace de informare în masă, şi exprimă sincere condoleanţe familiei şi rudelor.

Pintilie PÎRVAN

Vlad Olărescu

21.09.1953 – 08.01.2021

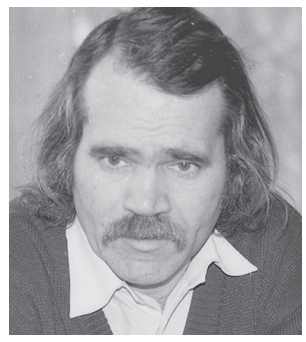

Publicist talentat, om dintr-o bucată, Vlad Olărescu fusese exmatriculat şi pedepsit să ispăşească doi ani de armată, pentru faptul că, în semn de protest împotriva batjocurii unui ofiţer de la Catedra militară, care insista ca Vlad să dea jos de pe reverul hainei insigna „naţionalistă” cu chipul lui Mihai Eminescu, a aruncat arma şi a părăsit poligonul de aplicaţii... Restabilit în drepturile sale studenţeşti, Vlad a fost înscris în grupa de jurnalistică, din care făceam parte şi eu. Pentru că era mai mare şi cu armata făcută, i-am zis „Jupânu”.

A fost ziarist la „Învăţământul public”, „Literatura şi Arta”, cu vreo două decenii în urmă, a emigrat în Statele Unite. Viaţa de acolo n-a fost dulce deloc, a salahorit la reparaţia unor case de locuit. Îmi închipui cât praf nociv a înghiţit bietul Vlad.

A fost şi nu mai este Vlad Olărescu... Acel jupân care îşi adunase deja bani să-şi cumpere o căsuţă la ţară, posibil chiar în satul de baştină...

Ion ANTON

Mihai Cotorobai

25 martie 1951 – 06.01.2021

Avocat al Poporului, jurist, profesor de drept, deputat în primul Parlament al Republicii Moldova, fost judecător la Curtea Constituţională. Semnatar al Declaraţiei de Independenţă. Ca Avocat al Poporului, a pledat mereu pentru adevăr, dreptate şi democraţie. A promovat cu fermitate drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, punând mai presus decât orice demnitatea şi interesul ţării, scrie într-un comunicat al Guvernului. Profesor de drept la USM, ULIM şi la Academia de Administrare Publică. A fost conducătorul grupului de elaborare a Constituţiei Republicii Moldova, coautor al monografiilor „Dreptul agricol” şi „Dreptul funciar”.

Tudor Iaşcenco

09.06.1948 – 26.03.2021

A fost un jurnalist de vocaţie, devotat valorilor profesiei, care nu a făcut compromisuri cu autorităţile şi politicienii, un luptător înflăcărat pentru adevăr şi dreptate şi unul din cei mai buni jurnalişti din R. Moldova. A muncit cum i-a dictat inima, harnic, competent, profesionist, mai mult de jumătate de veac. Munca sa a fost apreciată de mii de cititori, iar asociaţiile profesionale din domeniul mass-media i-au oferit cele mai prestigioase premii jurnalistice. A fost responsabil până în ultima-ultima clipă. Faţă de familie, faţă de colegi, faţă de cititori. Un mentor iscusit pentru colegii mai tineri, dar şi sufletist, spiritual, de o cumsecădenie rară. Modestia şi delicateţea sa, ca şi verticalitatea, intransigenţa, calitatea de a face orice lucru foarte bine şi până la capăt, au fost exemple pentru cei care l-au cunoscut. Ne-a ştiut întotdeauna bucuriile la fiecare, dar şi problemele, ştia copiii fiecărui angajat din redacţie şi din tipografie, se interesa sincer şi permanent de succesele lor, trăia ca o rudă apropiată momentele când cineva se întâmpla să aibă probleme – îl sprijinea, îl sfătuia.

La 4 mai, a fost înregistrat proiectul de decizie privind acordarea lui Tudor Iaşcenco a titlului de Cetăţean de Onoare al or. Rezina, post-mortem.

Redacţia „Cuvântul”

Ion Bradu

05.11.1947 – 13.02.2021

Publicist şi prozator. Redactor la săptămânalele „Cultura” şi „Învăţământul Public”, redactor-şef la „Revista de Pedagogie şi Psihologie”, consilier la Guvernul Republicii Moldova, consilier la Compania Publică „Teleradio Moldova”. „Cartea lui de povestiri „Bulboana ielelor” (1980) a fost un eveniment. O asemănam cu un fluviu, autorul lăsându-se dus de meandrele naraţiunii, ca un naufragiat cu barca scufundată care nu ştie la care mal îl va duce”, a remarcat scriitorul Nicolae Dabija. Începând cu anul 2014, Ion Bradu s-a alăturat echipei Moldova Ortodoxă. A publicat zeci de eseuri în paginile acestui portal de spiritualitate ortodoxă. La Mănăstirea Ţigăneşti a descoperit pentru sine Paraclisul Maicii Domnului, text sacru pe care îl rostea zilnic în tristeţile sale.

Valentina Chirtoacă

08.11.1948 – 17.04.2021

Mama care cu preţul vieţii sale, a apărat onoarea numelui Ghimpu, demnitatea copiilor şi a fraţilor săi, precum şi a întregii familii. Valentina Chirtoacă a fost unica soră a fraţilor Gheorghe, Simion, Visarion şi Mihai Ghimpu. A absolvit şcoală din sat, apoi Liceul „Gheorghe Asachi” din Chişinău. Studiile universitare le-a făcut la UTM, având specialitatea de inginer-economist.

Mama şi-a trăit demn, principial şi modest viaţa, iar din 1970 şi până în ultima clipă a vieţii sale, a vegheat asupra noastră a tuturor, a purtat în suflet suferinţa nedreptăţilor şi a loviturilor primite de noi toţi, în lupta pentru românism şi reîntregirea neamului românesc, sacrificându-se, astfel, în mod conştient, încă de la bun început, pentru acelaşi ideal – Unirea.

Din cuvintele mamei, aşa cum obişnuia să-mi vorbească:

„Întotdeauna trebuie să poţi răspunde, în primul rând, în faţa propriei conştiinţe. ...Onoarea numelui tău şi demnitatea ta, dar şi ale familiei, au fost călcate în picioare pe nedrept, ele trebuie recâştigate şi restabilite, iată de ce trebuie să mai fii prezent la evenimente şi alegeri, pentru că, de la sine, oamenii nu vor înţelege, mai ales cu toată murdăria turnată în capul vostru, de-a lungul anilor, de oponenţi sau aliaţi, de fel de fel de personaje, de presă, de procuraturi şi judecăţi, pe internet şi oriunde. Poţi fi murdărit cu o singură lingură de mizerie, iar după, nu-ţi ajunge şi un ocean întreg să te speli”.

Dorin CHIRTOACĂ

Ion Neniță

18.08.1949 – 17.10.2020

Când mi-a spus Liusea Vrânceanu, sora lui, că Ion (Neniţă) nu mai este, nu-mi venea să cred! A fost un mare acordeonist! Pentru mine, au fost mari doar câţiva: Mihai Bătrânu, Mihai Amihalachioaie (actualul), Petrică Frecăuţanu, Oleg Antoci ş.a. De românii noştri, Ionică Minune, Marcel Budală, Vasile Pandelescu etc., nu mai vorbim! Nu voi putea uita vreodată numele acestui personaj din folclorul basarabean care m-a apropiat de legendarul Isidor Burdin. Am fost la casa lui părintească, la Văratic, Râşcani! Neniţă Ion a lăsat multe volume nescrise despre Maria Drăgan, a luat cu el multe amintiri valoroase care puteau să ne bucure să-i ştim pe cei de demult aşa cum erau.

Ce să-ţi spun, dragă Ioane? Dacă mă auzi din ceruri, eu te iubesc! Tu ţi-ai făcut meseria! Ai fost un mare artist! Eternă amintire!

Nicuşor BENJAMIN

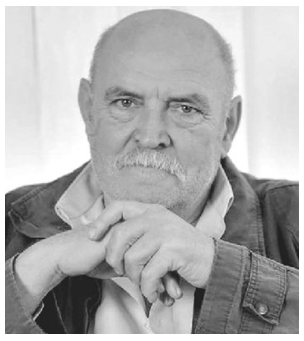

Boris Bechet

07.02.1953 – 06.04.2021

Actor de teatru şi film, Artist Emerit al Republicii Moldova. A fost actor la Teatrul Muzical-Dramatic „Vasile Alecsandri” din Bălţi (1977-1985), apoi la Teatrul Poetic (astăzi – Teatrul „Alexei Mateevici”) din Chişinău. A realizat pe scena teatrală peste 50 de roluri, dintre care amintim de Dragomir în „Năpasta”, Ion în „Odochia”, Panfilov în „Moara Fericirii”, Candidatul în „D’ ale carnavalului”, Edighei în „Mai lungă clipa decât veacul” ş.a. A colaborat cu regizorii de film Vasile Pascaru, Nicolae Ghibu, Boris Conunov, Valeriu Gagiu ş.a. Producător, regizor a 15 filme documentare, a realizat peste 15 roluri principale în spectacole televizate. Producător şi regizor a 20 de emisiuni televizate.

Uniunea Teatrală din Moldova

Anton Gămurari

15.08.1950 – 17.03.2021

General-maior de poliţie, vicepreşedinte al Uniunii Naţionale a Veteranilor Războiului pentru Independenţă. „La 5 decembrie 1991, printr-o Hotărâre de Guvern, a fost creată o subdiviziune specială în cadrul MAI: Brigada de poliţie cu destinaţie specială ,,Fulger” şi primul său Comandant, general-maior de poliţie Anton Gămurari. A studiat la Şcoala militară superioară din Leningrad (1977-1981). A participat la formarea tuturor trupelor speciale ale Ministerului de Interne al R. Moldova. În timpul războiului de la Nistru, locotenent-colonelul Anton Gămurari a comandat Brigada de poliţie cu destinaţie specială care a purtat lupte cu grupările paramilitare transnistrene.

Sergiu Dimitrachi

07.03.1933 – 07.05.2020

Personalitate marcantă a ştiinţei inginereşti din Republica Moldova, ilustru savant, membru corespondent al AŞM, profesor universitar la Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM), din anul 1968. A iniţiat cercetări într-o direcţie nouă privind măsurările mărimilor electrice şi fizice, a elaborat un şir de metode noi, inclusiv măsurarea fără contact a parametrilor electrici, fizici şi biologici ai obiectelor ce nu acceptă legătură galvanică cu măsurătorul. A elaborat bazele teoretice ale acestor metode de măsurare. Profesorul Sergiu Dimitrachi şi-a consacrat toată viaţa procesului de pregătire a cadrelor de înaltă calificare. A ţinut cursuri la disciplinele „Radiotehnica”, „Radioreceptoare” „Electronica Industrială”, „Transmiterea informaţiei discrete”, „Circuite electronice” etc. A editat numeroase lucrări metodice şi ştiinţifico-didactice.

Vlad Ciobanu

31.07.1967 – 22.11.2020

Regizor, actor, profesor de Arta Actorului. Personalitate marcantă a culturii naţionale, venind dintr-o familie cu bogate tradiţii în domeniul culturii şi artelor, artistul şi dascălul Vlad Ciobanu şi-a dedicat cariera promovării artelor spectacolului şi frumoasei lumi a scenei. Cunoscut mai ales pentru inegalabila interpretare a rolului poetului nepereche al neamului, Vlad Ciobanu a fost alegerea perfectă a maestrului Emil Loteanu pentru rolul lui Mihai Eminescu. Acest rol va rămâne cu siguranţă unul de referinţă în istoria cinematografiei naţionale. Ultimii ani din viaţa lui Vlad Ciobanu au fost dedicaţi edificării Centrului Naţional de Educaţie prin Artă, instituţie la cârma căreia s-a aflat de la crearea acesteia în anul 2016.

Pavel Pelin

04.10.1948 – 10.02.2021

Prozator, eseist şi publicist. Pavel Pelin s-a născut în Satul Nou (azi Novosiolovka), raionul Sărata, regiunea Odesa, Ucraina. Studii la Facultatea de Filologie a USM; licenţiat al Institutului de Literatură Universală „M. Gorki” din Moscova (1985). A scris la ziarele „Tinerimea Moldovei”, „Cultura” (Chişinău), „Zorile Bucovinei” (Cernăuţi), inspector teatral, profesor în învăţământul mediu (Ucraina, regiunea Transcarpatică), colaborator ştiinţific, consilier parlamentar, consilier prezidenţial. În 1983, a debutat editorial cu volumul „Ce dragoste veche – Actorii”, „Lupoaica”, proză, 1998, „Scribul”, proză, 2000, „Manuscrisele lui Aritel”, eseu, 2007, „Privitor ca la teatru, carte despre artişti”, 2007, şi „Lupta cu urâtul. Viaţa artiştilor basarabeni”, 2015.

Tatiana Bîtcă

22.04.2021

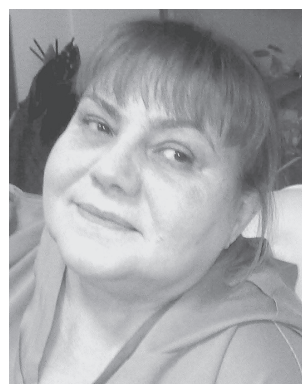

A trecut la cele veşnice preoteasa Tatiana, soţia protoiereului Eugen Bîtcă, Parohul Bisericii „Tuturor Sfinţilor” din Capitală, mama preotului Corneliu Bîtcă şi a preotului Eugeniu Bîtcă.

Dumnezeu să o odihnească în pace, condoleanţe familiei îndurerate.

Alexandra Moţpan

05.09.1957 – 03.04.2021

Colectivul APL Chişinău este profund îndurerat în legătură cu pierderea irecuperabilă a unui funcţionar profesionist, dedicat şi onest, precum şi a unei bune colege. Alexandra Moţpan a activat timp de 15 ani în cadrul Primăriei municipiului Chişinău, în calitate de şefă a Direcţiei administraţie publică locală. Exprimăm compasiune familiei, apropiaţilor şi tuturor celor care au cunoscut-o. Dumnezeu să o odihnească în pace!

Raisa Ciobanu

02.01.1952 – 11.03.2021

Ca ziaristă, a colaborat cu revistele „Nistru” şi „Orizontul”. Decenii la rând, a fost angajată la săptămânalul „Literatura şi Arta”, unde coordona activitatea redacţională şi scria materiale la zi. Raisa Ciobanu era o coechipieră vrednică în colectivul ziarului „Literatura şi Arta”. În calitate de secretar general de redacţie, era o ducătoare de cruce pe distanţă lungă. Făcea parte din nucleul forte al redacţiei.

Iulian FILIP

Grigore Rusu

09.04.1936 – 26.04.2020

Actor, regizor şi profesor universitar, cercetător ştiinţific şi istoric teatral, unul dintre fondatorii Teatrului „Luceafărul” din Chişinău, Maestru în Artă. A absolvit Şcoala Superioară de Teatru „B. Şciukin” din Moscova. A participat la fondarea Teatrului televizat „Dialog”, la crearea Facultăţii de Artă Dramatică de la Institutul de Arte. A activat pe scena Teatrului „Luceafărul” timp de 26 ani. A fost din anul 1967 şef al mai multor catedre la Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice. A scris manualul „Arta vorbirii”, precum şi câteva monografii despre Eugeniu Ureche, Valeriu Cupcea, Constanţa Târţău, Veniamin Apostol şi Petru Baracci, volumul autobiografic „Evocări”.

Andrei Palii

01.05.1940 – 25.02.2021

Membru corespondent al AŞM, vicepreşedinte al Societăţii Geneticienilor şi Amelioratorilor din Republica Moldova. Prin investigaţiile sale de unicat, împreună cu alţi colegi, a creat o colecţie de circa 400 de analogi, care se folosesc în programele de genetică şi ameliorarea calităţii bobului de porumb, atât la noi în republică, cât şi peste hotare. Aceste cercetări s-au finalizat prin crearea şi omologarea în R. Moldova a şase hibrizi speciali de porumb. În anul 1998, Andrei Palii a editat primul manual „Genetica”, în limba română pentru studenţii facultăţilor de biologie din republică, apreciat cu Premiul Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnică (2004), iar în anul 2014 – un valoros manual în ameliorarea plantelor, apreciat cu premiul AŞM.

Valeriu Negruţa

16.05.1940 – 17.03.2021

Dirijor, violonist, fondator al Orchestrei de muzică populară „Mugurel”, Artist Emerit din R. Moldova, stabilit în Franţa (1991). S-a născut la Odesa, acolo a studiat vioara la renumita Şcoală de Muzică „Stolearsky” apoi la Conservatorul „G. Musicescu” din Chişinău, cu Gheorghe Neaga şi A. Bruskov. Violonist în Orchestra de muzică populară „Fluieraş”, dirijor al Orchestrei de muzică populară „Ciocârlia” de la Patronatul Sindicatelor. A cântat alături de Maria Drăgan, Anastasia Istrati, Nicolae Sulac, Gheorghe Eşanu, Petre Zaharia, Alexei Botoşanu, Zinaida Julea, Eudochia Lica, Şloim Zaraf, Iuli Patlajan, Vasile Marin ş.a. A înregistrat la Radio Chişinău creaţii de Haydn, Sarasate, Ceaikovski, Dubosarski, Lobel etc.

Iuri Harmelin

1954 – 08.08.2020

Fondator, conducător artistic şi regizor-şef al Teatrului Dramatic de Stat pentru Tineret „S Uliţî Roz” din Chişinău, a promovat şi valorificat arta teatrală, atât pe scenele din R. Moldova, cât şi peste hotare. Absolvent al Şcolii Superioare de Teatru „B. Şciukin” din Moscova. Cetăţean de Onoare al municipiului Chişinău, deţinător al „Ordinului Republicii”. A realizat peste 250 de montări, în special din dramaturgia rusă.

Vernisaj comun

Trei surori artiste ne invită la expoziţia „Lumini de primăvară”

Centrul Expoziţional „Constantin Brâncuşi” ne propune un eveniment cultural inedit: pentru prima dată putem vedea creaţii semnate de trei artiste surori, în cadrul unui vernisaj comun. Cele trei artiste plastice sunt pictoriţa Eudochia Robu şi ceramistele Tatiana Vatavu şi Dina Emilian.

Născute în satul Borosenii Noi, Râşcani, în familia Parascoviei şi a lui Nicolae Emilian (părinţii au în momentul de faţă vârsta de 82 de ani), cele trei surori au urmat facultăţi de artă plastică la Sankt-Petersburg, Chişinău şi Iaşi, apoi fiecare şi-a construit propriul destin, producând lucrări de valoare în domeniul picturii, ceramicii sau artei decorative. Expoziţia lor comună a fost inaugurată pe 29 aprilie, având genericul „Lumini de primăvară”.

Dintre lucrările Tatianei Vatavu, menţionăm „Începutul”, „Imensitate”, „Bunăvoinţă”, „Negocieri”, autoarea foloseşte pentru plăsmuirea lor şamota, glazura sau diferite procedee ale tehnicii mixte.

Cele mai reprezentative lucrări din expoziţie, create de Dina Emilian, sunt „Privirea interioară” (argilă, pigmenţi), seria „Păsări” (argilă, glazură), „Flori de toamnă” (tehnică de autor).

Cunoscuta pictoriţă Eudochia Robu participă la expoziţie cu 40 de pânze, executate în ulei şi culori acrilice. Aceste tablouri sunt din seriile „Îngeri” şi „Urători”. Vom admira, de asemenea, mai multe naturi statice cu flori ale pictoriţei.

„Seria de lucrări cu îngeri am început-o demult şi revin la ea ori de câte ori apare o idee nouă. Lumea îngerilor este lumea pe care n-o vedem, dar care este alături de noi, mereu. O sesizăm numai, o descoperim şi o percepem fiecare în felul său. „Urătorii” este un ciclu de lucrări despre tradiţii, obiceiuri, port popular, despre comorile spirituale ale neamului nostru, care trebuie să dăinuie in timp. Sper ca publicul să plece după vizionarea expoziţiei cu impresii şi emoţii frumoase despre lume, univers, veşnicie”, a declarat pentru „Gazeta de Chişinău” Eudochia Robu.

Vernisajul celor trei surori include şi imprimeuri, grafică, tapiserie. Expoziţia va fi deschisă până la 16 mai 2021.

Irina NECHIT

Dina Emilian. Pasăre

Eudochia Robu. Înger

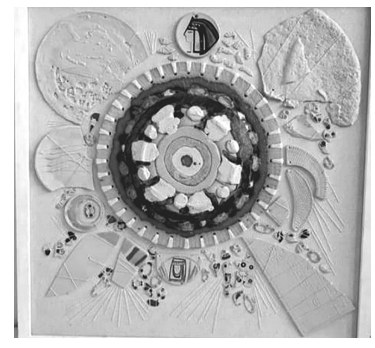

Tatiana Vatavu. Bunăvoinţă

Orientarea sportivă a revenit în programul competițional

Încet, dar sigur, domeniul sportului revine la normalitate, inclusiv cel din republică. Cursul firesc al lucrurilor nu mai poate fi oprit, nebunia panicardă începând să scadă... ca la comandă.

Iulian BOGATU

Concursurile de categorii diferite sunt reluate, iar spectatorilor li se permite într-o măsură tot mai mare să asiste la disputele competiționale, lucru care nu poate să nu bucure. Desigur că primele au ieșit la rampă probele care se desfășoară în aer liber.

Azimut-Prietenia, un turneu purtător de tradiții

A venit rândul și Campionatului deschis al municipiului Chișinău la orientare sportivă să-și desemneze laureații, dar putem afirma, fără

într-un concurs ce poartă în sine aroma primăverii și forțele unei naturi parcă aflate în așteptarea expansiunii de sezon estival.

Competitorii au concurat în șapte categorii de vârstă la masculin și tot atâtea la feminin, reprezentând raioanele Orhei, Ialoveni, Căușeni, Criuleni, Sângerei, Cimișlia și municipiul Chișinău. Dat fiind faptul că aceasta a fost prima întrecere de orientare sportivă derulată în anul curent pe teritoriul republicii, ea s-a bucurat de o cotă de participare impunătoare și de o atenție deosebită din partea publicului spectator, dar și de aportul unei naturi blânde și ospitaliere în acea zi premergătoare de Sărbători Pascale.

Rezultate meritorii

Cei mai mici amatori ai orientării cu ajutorul hărții și busolei și-au măsurat puterile într-un spațiu împădurit, în categoria Under-10. La băieți primul la linia de sosire a fost Alexandru Mereuță, discipol

cut la mare diferență adversarii Constantin Guțul (CS Fauri, 21.02) și Sergiu Copacinschi (Trail Run Club, 22.10). La feminin, prima la finiș a acces Irina Beșelea (Asociația de Orientare Sportivă Căușeni), parcurgând drumul de 2,3 km cu 12 posturi de control în 21.33 minute. Ana Marușceac (CS Fauri) a intrat în posesia medaliei de argint, cu timpul de 22.31 min., „bronzul" revenindu-i Anei Țurcanu-Grib (COS Dinamo-OLD, 22.42).

În limitele categoriei U-40, s-a impus Ruslan Belîi (CS Fauri), care cu doar un avans de 6 secunde la linia de sosire l-a întrecut pe Pavel Cerescu (CS Run Kompass), pe locul 3 premiant clasându-se Alexandr Nujnîi (COS Dinamo-OLD). La feminin, cu o diferență de-a dreptul impunătoare, de aproape trei minute, a câștigat Natalia Crețu (CS Fauri), întrecându-le pe Elena Croitor (COS Dinamo-OLD) și pe coechipiera Irina Goncearova.

La U-12 cel mai bun a fost elevul Școlii Sportive (ȘS) din Cimișlia, Cristi Boico, care i-a devansat cu aproape un minut pe discipolii Stației Orășenești a Tinerilor Turiști (SOTT) din mun. Chișinău, Iuri Dorofeev și Artiom Ustovschi. La fete, campioană a devenit Daria Guțul, care a întrecut-o tocmai cu două minute pe colega ei de echipă de la SOTT Chișinău, Felicia Braga, pe treapta a III-a podiumului de premiere urcând Daniela Romanciuc de la Gimnaziul Sociteni (Ialoveni).

În categoria U-14, s-a impus Grigore Garștea, elev al ȘS Orhei, care a îndeplinit categoria a III-a la juniori, lăsându-i departe în spate pe urmăritorii săi, Ștefan Gherciu (ȘS Orhei) și Gheorghi Sobolev (SOTT Chișinău). La feminin, într-o luptă strânsă, aurul și l-a adjudecat Marcela Danilov (ȘS Criuleni), îndeplinind categoria a II-a la junioare. Podiumul a fost completat de două sportive de la Stația Orășenească a Tinerilor Turiști, Emilia Grosu și Anastasia Mestețcaia.

În afara concurenței la U-16 a fost Vladimir Șilonosov (SOTT Chișinău), îndeplinind norma de categoria I juniori. Medalia de argint i-a revenit lui Ion Cojocari (ȘS Orhei), iar cea de bronz – lui Mijo Grgic de la Centrul de Creație Chișcăreni. La fete în posesia distincției de aur a intrat Zlata Savinova (ȘS Căușeni), pe treapta a doua a clasamentului a urcat Nicoleta Leancă (ȘS Cimișlia), poziția a treia revenindu-i Anastasiei Mamonova (SOTT Chișinău).

În limitele categoriei de 18-20 de ani, primul a fost Dmitri Arabadji (SOTT Chișinău), discipolul antrenoarei Tatiana Baculina. Într-o concurență acerbă, el i-a surclasat pe Constantin Buzuc (ȘS Căușeni) și pe Ion Mafteuța (ȘS Criuleni). La feminin de departe cea mai bună a fost Victoria Nosenco (ȘS Căușeni), antrenor Igor Naghibin. Ea a fost urmată în clasament de atletele Alina Colbina și Daria Zacrevschi, ambele de la SOTT Chișinău.

La ceremonia de premiere, învingătorilor le-au fost înmânate diplome și premii în bani. Ținem să atragem atenția că turneul oferă o minunată ocazie tinerelor generații de a învăța de la atleții mai experimentați secretele orientării sportive, o probă extrem de captivantă, ce reclamă inteligență, dar și pregătire fizică deosebit de complexă și armonioasă. Căci acest sport, unic în felul său și deosebit de captivant, are calitatea de a le cultiva practicanților, de la o vârstă fragedă, capacitatea de orientare în spațiu și în timp, însușirea de a lua prompt decizii în situații inedite și de a duce un mod sănătos de viață. Astfel, copiii învață să-și elaboreze, într-un fel cât se poate de firesc, simțul responsabilității și al frumosului, concurând și antrenându-se în sânul unei naturi ce se cere în permanență îngrijită, protejată și admirată.

putință de tăgadă, că de pe urma evenimentului au avut de câștigat toți participanții, nu doar învingătorii și premianții. Turneul a avut, în mod tradițional, genericul sugestiv *Azimut-Prietenia* – adică un îndemn la căutarea unei direcții axate pe valorile amiciției și fraternității, dacă e să parafrazăm – și s-a desfășurat pe 25 aprilie a.c. în Parcul „Boris Glavan" din sectorul Râșcani, într-o atmosferă deosebită de comuniune și voie bună. Copii și maturi – în jur de 140 de protagoniști cu vârste cuprinse între 4 și 70 de ani, o marjă cât se poate de grăitoare – și-au măsurat puterile și gradul de măiestrie a orientării în spațiu, angrenându-se al Centrului de Creație Chișcăreni (Sângerei), care a parcurs șase posturi de control, pe traseul de 900 de metri, în 8 minute și 42 de secunde. El a fost urmat, la mare distanță, de Călin Balmuș (9.48 min.) și Bogdan Braga (11.12). La fete, în această categorie de vârstă întâietatea i-a revenit Ivanei Leahova, de la Centrul de Orientare Sportivă (COS) Dinamo-OLD.

Gradul de complexitate al competiției a crescut mult în categoria U-21, în care Alexandru Guțul (Clubul Sportiv Fauri) a cucerit titlul de campion, înregistrându-se la 13 puncte de control distribuite pe o linie frântă de 2,5 km, într-un timp de 19.38 min. El și-a între-

„Argint" pentru V. Beregoi la Memorialul R. Dmitriev

Luptătorul de stil liber Vadim Beregoi (categoria 61 kg) a cucerit medalia de argint la Memorialul „Roman Dmitriev", rezervat juniorilor. Ediția a VIII-a a turneului s-a desfășurat în perioada 29 aprilie – 1 mai a.c. la Iakuțk, Federația Rusă. Conaționalul nostru a câștigat în trei partide și a cedat doar în finală, toate luptele sale disputându-le cu reprezentanții gazdelor. La întreceri și-au bifat prezența 92 de luptători din șase țări, toate cu mari tradiții în domeniu: R. Moldova, Azerbaidjan, Uzbekistan, Kîrgîzstan, Mongolia și Rusia. Competiția este consacrată memoriei luptătorului de stil liber din Iakutia, Roman Dmitriev, care în componența selecționatei URSS și-a adjudecat medalia de aur la Jocurile Olimpice de la München 1972.

Boxerul D. Bucșa, distins cu bronz la un turneu internațional

Pugilistul Dorin Bucșa (categoria de greutate 60 kg) a cucerit medalia de bronz la Cupa Guvernatorului orașului Sankt Petersburg, Rusia, ce a avut loc în perioada 20-24 aprilie curent. În cadrul turneului, la care au participat peste 100 de boxeri din 12 țări ale Europei, Asiei și Africii, compatriotul nostru a obținut două victorii cu atleți din Estonia și Rusia (Mark Andreev și, respectiv, Vladimir Strîghin), fiind învins în semifinale de reprezentantul Uzbekistanului, Abdumalik Khalokov.

D. Ceban, dublu medaliat cu bronz la Europene

Dumitru Ceban s-a învrednicit de două medalii de bronz la Campionatul European de grappling de la Varșovia, Polonia, în cat. 77 kg. Mai întâi, în finala mică la stilul No-Gi, el l-a învins într-o luptă extrem de strânsă (8-7) pe lituanianul Nikita Gerasimovas, cedând pe parcurs cu 1-6. Anterior, luptătorul nostru a trecut de Petrică Gîtlan (optimi) și Dinu Silviu Bucaleț (sferturi), ambii din România, iar la Grappling Gi, în meciul pentru bronz, el s-a impus în fața altui sportiv din Lituania, Rokas Narusevicius, scor 4-3. Grapplingul este un sport de contact care îmbină elemente din lupte, judo, sambo, jiu jitsu brazilian și alte stiluri cu tehnici de aruncări, luxații și strangulări.

Șezătoare pentru vaccinare

Comuna Ciugud a organizat o campanie de imunizare anti-covid inedită: „Vaccinare la poarta ta”. Echipe mobile vor imuniza toți doritorii din localitate din 14 până în 16 mai în centre ce vor fi înființate chiar și în gospodăriile oamenilor. Dacă acțiunea va avea succes, va fi repetată, spune primarul Gheorghe Damian *(foto)*. „Ne-am gândit foarte mult la persoanele vârstnice care nu au posibilitatea să se deplaseze până în Municipiul Alba unde sunt centrele de vaccinare”, afirmă edilul.

La nici o zi de la lansarea campaniei „Vaccinare la poarta ta” în comuna Ciugud din județul Alba peste 70 de localnici deja s-au înscris pentru imunizare. Orice persoană din comună se poate programa la vaccin online, pe site-ul primăriei, prin email sau telefonic. De asemenea se pot face programări și prin medicii de familie, spune primarul Gheorghe Damian. Înscrierile se pot face până în 12 mai, după care vor fi organizate echipe mobile. Acestea vor vaccina din 14 până în 16 mai în centre ce vor fi înființate chiar și în gospodăriile localnicilor, tocmai pentru ca aceștia să nu fie nevoiți să se deplaseze.

Gheorghe Damian: „Știți că după fiecare vaccin trebuie să așteptăm 15 minute să vedem dacă nu apar reacțiile adverse. O să-i organizăm pe vecinătăți, adică în curtea unui vecin o să invităm toți vecinii și o să facem o mică șezătoare acolo, sigur acuma cu distanțare socială. După ce facem și rapelul o să putem aduce și o ceteră și un clarinet să încingem și jocul. Ideea în sine a pornit de la faptul că noi, Ciugudul, am fost mereu în cod roșu și datorită faptului că avem destul de multă populație activă, că suntem destul de aproape de Alba Iulia, că avem o populație educată, fără să supăr pe nimeni, care se testează masiv și atunci, paralel cu campania de conștientizare pe care o facem pentru cetățeni, prin care îi convingem să se vaccineze, considerăm că atributul acesta al campaniei de vaccinare este nu doar al Guvernului sau al instituțiilor județene ci și al nostru, al primăriilor, al medicilor de familie, al consilierilor locali, al preoților. Pentru a ne proteja în primul rând pe noi, pe cei dragi nouă și pentru reluarea rapidă a vieții normale în comunitate noastră, am considerat că putem să facem și această campanie”.

rfi.ro

Carul cu bancuri

Soțul îi spune soției:
– Plec la cursele de cai!
– Cursele s-au anulat, răspunde soția. I-am spart botul mârțoagei!

Maturizarea este atunci când mergi la stomatolog și nu-ți mai este frică de durere, ci de cât costă.

Pentru cei necăsătoriți:
Să aveți un sfârșit de săptămână nemaipomenit!
Pentru cei căsătoriți:
Doamne ajută să fie bine!

- D-le doctor, îmi tremură mâinile tot timpul.
- Bei mult?
- Nu, mai mult dau pe jos...

La un bar:
- Bună ziua. Suc de morcovi aveți?
- Nu.
- Dar de roșii?
- Nu, domnule, aici e bar!
- Dar fiertură de țelină?
- Nu avem decât băuturi alcoolice.
- Dumnezeu mi-e martor că n-am vrut să beau alcool, dar dacă nu aveți altceva, dați-mi o votcă!

- Iubitule, vreau să-mi cumperi un telefon nou.
- Păi și celălalt?
- Celălalt îmi cumpără tabletă.

- Copile, se plânge maică-ta că vorbește cu tine și tu n-o asculți.
- Păi să vezi, tăticule....
- Lasă scuzele! Spune-mi cum reușești?

- De ce v-ați oprit la trei copii?
- Am auzit că fiecare al patrulea copil născut e chinez...

Rubrica „Mica publicitate”

Rubrica „Mica publicitate” din GAZETA de Chișinău îți oferă posibilitatea de a publica anunțuri de vânzare-cumpărare.

Aici vei găsi anunțuri de larg interes trimise de cititorii GAZETEI de Chișinău și vei putea intra ușor în legătură cu autorii lor.

Pe **„Mica publicitate”** te așteaptă informații despre locurile vacante de muncă, vânzarea sau darea cu chirie a locuințelor, a tehnicii agricole, a mașinilor second-hand etc.

Dacă vrei să vinzi, să cumperi sau să închiriezi ceva, sună și dictează anunțul tău la telefonul taxabil al redacției: 090010050.

Rubrica „Mica publicitate” va putea fi găsită și pe pagina online a publicației – gazetadechisinau.md.

Sudoku

	4		2			7	5	
	8	6		5			2	
5		2				8		
6	2				1			
			4		3			
			5				4	1
		3				4		9
	1			4		3	7	
	7	9			8		6	

			2					9
				4	6		5	
				1		7		
		1		3			8	
	5			9			1	
	9			5		8		
		3		8				
	7		3	6				
6					4			

Te caut!

„Te caut!” – așa se va chema rubrica prin intermediul căreia GAZETA de Chișinău te va ajuta să-ți găsești jumătatea.

Atunci când singurătatea îți macină sufletul, nu sta pe gânduri, caută-ți sufletul-pereche. GAZETA de Chișinău îți vine în ajutor.

Din luna februarie 2020, poți perfecta un abonament la noua publicație, GAZETA de Chișinău, în paginile căreia vei găsi rubrica „Te caut”, care conține mesajele celor care se află în aceeași situație ca și tine. Nu uita, orice zi e importantă și frumoasă dacă o trăiești din plin alături de omul drag.

Acum și tu poți lăsa un mesaj la rubrica „Te caut”. Transmite o scrisoare pe adresa redacției GAZETA de Chișinău, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul 2 a, nr. 23, sau sună la numărul de telefon 090010050.

„Caut o femeie cu sufletul bun”
Un bărbat de 65 de ani, înălțimea 176 cm, din centrul Moldovei. „Sunt în căutarea unei femei gospodine, harnice, care ar dori să treacă cu traiul la mine. Rog seriozitate”. (03)

O femeie își caută jumătatea
Are 68 de ani. Locuiește în unul din satele raionului Ialoveni. Vrea să facă cunoștință cu un bărbat care să nu aibă vicii și să fie un bun gospodar. „Ca mai apoi să-mi devină un prieten respectuos și un susținător bun pe parcursul vieții”. (04)

Văduv la 62 de ani
Își caută jumătatea. „Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, cu studii superioare, serioasă, gospodină, care ar vrea să treacă cu traiul la mine”. Mai multe detalii la telefonul lăsat la redacție. (05)

Bărbat de 27 de ani își caută perechea
Vreau să fac cunoștință cu o femeie cu vârsta cuprinsă între 29 și 42 de ani, care să mă înțeleagă și să o înțeleg, să mă iubească și să o iubesc... Aștept scrisorile femeilor interesate. (06)

Femeie la vârsta a treia
Activă, dornică de viață, optimistă, onestă, orgolioasă, 68 kg, 165 cm înălțime, talia 80 cm, vrea să împartă destinul solitar cu un bărbat suplu, cu simțul umorului, carismatic, îndemânatic, tandru, brunet și chipeș. Locuiesc în cel mai frumos sat din preajma orașului Căușeni. Traiul e similar celui urban. (08)

Văduvă la pensie
Dar care mai activează. Este în căutarea unui bărbat potrivit vârstei sale. Mai multe detalii la numărul de telefon lăsat la redacție. (09)

Bărbat de 43 de ani
este în căutarea unei femei care ar avea vârsta până la 50 de ani, dornică de viață și doritoare de a crea o relație bună. Bărbatul locuiește la casă lui în raionul Telenești. Una din condiții e ca femeia să vină cu traiul la el. (10)

Integramă

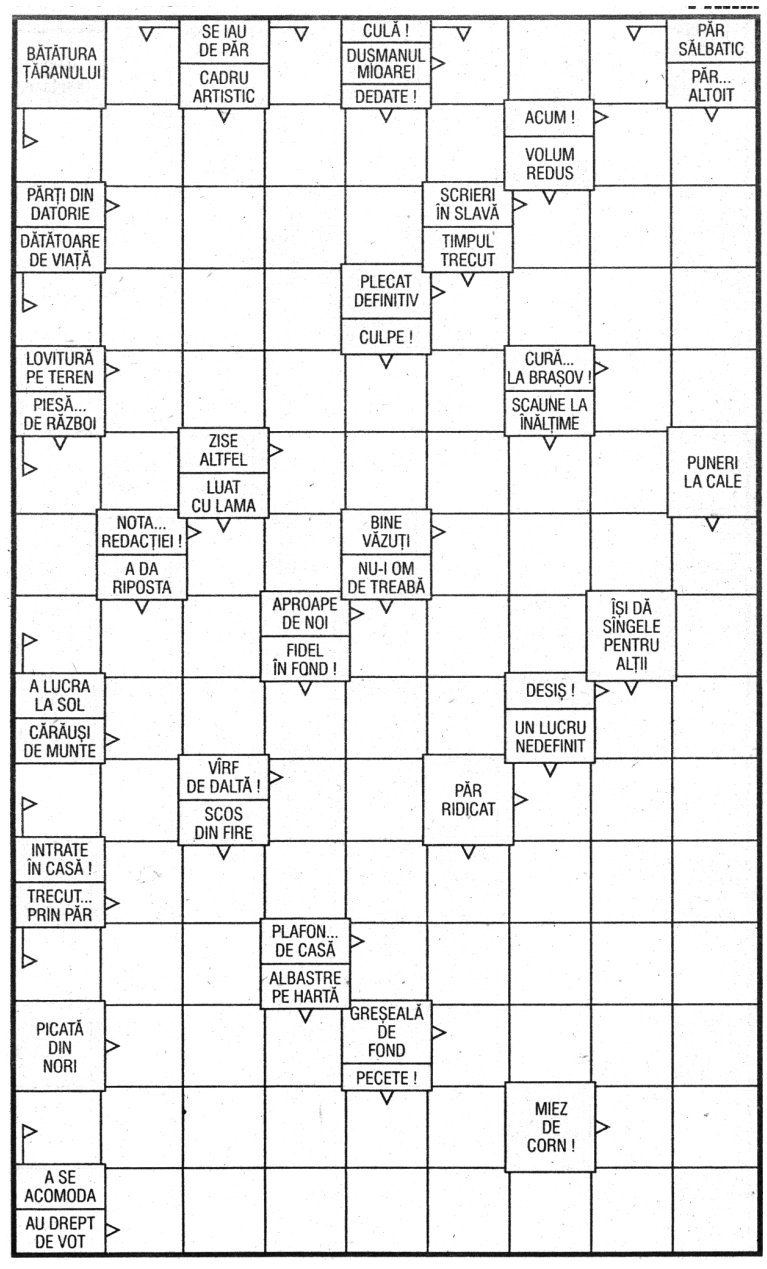

De la donjuan romantic, seducător – la bărbat așezat: cu bucurii, dureri și dor (1)

Dan, feciorul unui om de afaceri binecunoscut în oraș, era un romantic cu înălțimea de 1 m 90 cm, care se îndrăgostea foarte ușor. Frumos, dat mereu cu același parfum scump, cu aspectul exterior bine pus la punct, cucerea foarte ușor inimile sexului opus. Purta haine în stil clasic, alese cu bun gust într-o combinație modernă de culori. Eleganța îi conferea junelui seducător o aură de încredere.

Nina NECULCE

În primul an de facultate a păstrat strânse legături cu Silvia, o fată zveltă, care era mai în vârstă decât colegele sale. Avea 25 de ani şi era considerată o răzvrătită cu un trecut scandalos. Fusese exmatriculată de la colegiul în care a învăţat, din cauza consumului de băuturi alcoolice şi a unor purtări nedemne de o elevă.

Prinsă în compania unor bărbaţi cu mult mai în vârstă decât ea, directorul colegiului a considerat exmatricularea drept cea mai corectă pedeapsă. Aceasta a făcut-o de atunci să nu mai pună strop de băutură în gură. Dar de petreceri, dans şi cântec nu s-a lăsat. Peste câţiva ani a mers la un alt colegiu, apoi a intrat la facultate.

Schimba domnişoarele ca ţiganul caii

Când a început să se întâlnească cu Dan, părinţii acestuia erau dispuşi să creadă că Silvia îi va deveni soţie. Se potriveau de minune ca pereche. Amândoi înalţi, frumoşi, deştepţi. Ieşeau foarte des împreună la o cafea sau la un suc. În vacanţa de iarnă au mers la Sinaia. Cavalerul îi trimitea mereu flori, o trata cu politeţe şi respect. Şi Dan credea că descoperise în Silvia viitoarea sa soţie.

Dar toate au mers bine până în clipa când Silvia a început să-şi impună autoritatea şi dorinţa de a-l dirija. Deşi într-un anume fel îi plăcea de Dan, Silvia nu se îndrăgostise de el. Se întâlnea cu el, visând la o altă dragoste. Când i s-a destăinuit unei prietene din cercul lor că nu e dispusă să se căsătorească cu Dan, aceasta a făcut ochii mari: „Cum?! Nu vrei să devii membră a acestei familii bogate?!”. „Dar cum să mă mărit cu el dacă nu-l iubesc?”, a fost răspunsul.

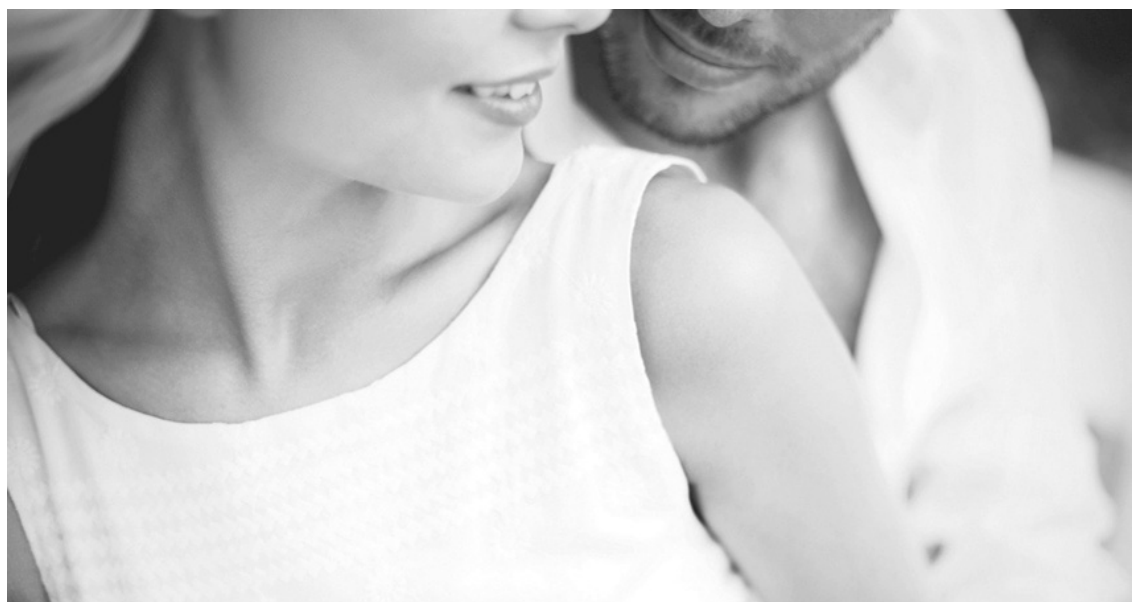

FOTO-SIMBOL

La finele anului de studii relaţia lor s-a rupt. Motivul nu a fost Silvia, ci Dan, care se îndrăgostise de o altă fată. Această nouă relaţie a ţinut mai puţin de un an. S-a sfârşit în Antalia, unde cei doi îndrăgostiţi plecaseră pentru o săptămână şi unde romanticul Dan s-a îndrăgostit de o franţuzoaică. După şase luni de iubire ca în filme cu franţuzoaica, Dan a întâlnit-o pe Lucia, iar peste câteva luni pe Mirabela – fata care l-a făcut statornic în dragoste.

Euforia, ce-i stăpânea fiinţa s-a preschimbat în suferinţă

Mirabela studia la Academia de Arte, Teatru şi Film. Nu întâlnise alţi bărbaţi până la el, nu avea experienţă în materie de sex. Era primul ei bărbat, prima iubire chiar. Învăţată de mama că flăcăului, oricât de mult l-ai iubi, nu trebuie să-i oferi dragoste pe săturate, ci să-l laşi mereu flămând, multe luni nu l-a lăsat pe Dan nici să o sărute. Avea alte drăgălăşenii cu care-l cucerea de la o zi la alta: înţelepciunea vorbelor, felul elegant de a se îmbrăca, sobrietatea, disciplina.

Mirabela dădea culoare zilelor, făcea în aşa fel ca să nu semene unele cu altele, şi Dan se simţea mereu atras de ea. Până la ea toate femeile erau la fel. De când o cunoscuse, însă, femeia devenise unică şi avea un singur nume – Mirabela. Ea era pentru el ca o LUMINĂ şi lucrurile i se păreau frumoase şi totul îi sporea. Muncea cu tragere de inimă la scrierea tezei de licenţă pe care o dădu gata mai repede decât se aşteptase. Citea cu multă inspiraţie literatură de calitate din diferite domenii. Bucuriile vieţii şi tinereţii, pur şi simplu, înfloreau.

Dar într-o zi plăcuta euforie ce-i stăpânea fiinţa s-a preschimbat în suferinţă. Trecuse un an de zile fericite trăite alături de Mirabela, când tatăl lui a fost ucis mişeleşte la vila lor din afara oraşului. Moartea tragică l-a zguduit până în adânc. Marea durere îi deschidea o rană care nu se mai vindecă. Pentru că de la moartea tatălui nimeni nu s-a mai ridicat la înălţimea rolului pe care l-a jucat acesta în viaţa lui...

(va urma)

HOROSCOP SĂPTĂMÂNAL

Berbec

Te intrigă unele discuţii pe care le ai la birou. Îţi dai seama că mulţi dintre colegi nu te ajută să creşti din punct de vedere profesional. Oportunismul şi înşelătoria sunt două dintre aspectele cu care tu nu rezonezi sub nicio formă. Indiferent unde te vei afla, vei căuta să petreci mai mult timp singur.

Taur

Cariera are de suferit de pe urma instabilităţii tale emoţionale. Faci alegeri iraţionale. Consecinţele nu vor întârzia. Venus va fi destul de agitat şi va reuşi să te scoată din zona de confort. Poate ai nevoie de o mică vacanţă. Cu siguranţă într-un moment de repaus vei găsi răspunsuri la anumite întrebări pe care ţi le pui.

Gemeni

E posibil să ai parte de o schimbare radicală în plan psihic. Energia dezorganizată a lui Venus are tendinţa să te agite destul de mult. O persoană din viaţa ta te poate ajuta să depăşeşti starea de nesiguranţă. Orice început e o sursă puternică de anxietate. Încearcă să fii mai precaut cu privire la ceea ce alegi să comunici celor din jur.

Rac

Succesul este de partea ta atât timp cât rămâi persoana consecventă dintotdeauna. Lucrurile capătă un nou sens pentru tine. Te simţi revigorat din punct de vedere psihic. Încrederea în sine îşi „reface” puterile. Intrigile de la birou nu fac decât să îţi alimenteze sentimentul de neapartenenţă pe care îl resimţi de ceva timp.

Leu

Datorită reuşitelor de care ai parte în zilele următoare, vei afla lucruri noi despre propriile limite. Indiferent de modul în care cei din jur se raportează la tine, ştii că şi tu eşti responsabil de anumite percepţii. Chiar dacă săptămâna aceasta este încărcată din punct de vedere profesional, şi satisfacţia pe care o resimţi este pe măsură.

Fecioară

Modul în care alegi să te raportezi la cei din jur te ajută să îţi „eşalonezi” energia psihică. Mercur-Saturn este o diadă care aduce multe schimbări fundamentale în viaţa ta, indiferent că tu acţionezi sau nu. Te simţi încă „legat” emoţional de anumite persoane şi asta va face destul de dificilă luarea anumitor decizii.

Balanţă

O viaţă socială intensă este foarte importantă pentru vitalitatea ta. Nu trebuie să faci niciun compromis în acest sens, chiar dacă acum tot ceea ce ţine de socializare este mai mult în plan online. Ai vrea ca cei din jur să te „audă”, dar tu nu eşti dispus să îţi expui vulnerabilităţile. Eşti o fire spontană şi te adaptezi destul de repede oricărui context.

Scorpion

Te simţi confortabil cu rutina pe care o trăieşti zi de zi, dar asta nu înseamnă că nu îţi doreşti mai mult de la propria persoană sau de la cei din jur. Chiar dacă se pare că nu mai eşti atât de exigent ca altădată, tot ai multe aşteptări. În orice interacţiune, trebuie să obţii ceva. Paşii tăi sunt calculaţi, iar rigiditatea ta nu este înţeleasă de ceilalţi.

Săgetător

Chiar dacă astrele nu sunt întotdeauna precum un ghid de care ai avea nevoie, acţiunile tale au şi un factor predictibil. Cei dragi se aşteaptă ca tu să fii ca un „vulcan în erupţie” în aceste zile. Chiar dacă multe lucruri se vor precipita pe ultima sută de metri, îţi este foarte clar ceea ce ai de făcut. Concesiile cu siguranţă nu sunt binevenite.

Capricorn

Ai senzaţia că, în mod indirect, eşti invitat constant la a face tot felul de introspecţii în raport cu deciziile luate în trecut. Ai nevoie de iertare şi îţi doreşti să ierţi. Chiar dacă nu ştii cum poţi afla într-un mod palpabil că acest lucru se şi întâmplă, o să încerci să fii mai flexibilă, mai empatică şi mai umană cu cei din jur.

Vărsător

Înainte de a face schimbări semnificative, trebuie să analizezi implicaţiile pe care acestea le presupun. Noile începuturi sunt interesante, dar poate tu nu eşti pregătit pentru asta acum. Mai important decât atât, tot ceea ce urmează să faci trebuie să pornească din propriul suflet. Este o „condiţie” esenţială!

Peşti

Reuşitele profesionale se întrevăd la orizont. Tot ceea ce faci pentru cei din jur are un grozav impact pozitiv şi asupra propriei persoane. Modalitatea în care analizezi lucrurile, contextele, persoanele care te descurajează, denotă simţ al responsabilităţii faţă de sine. Grija în raport cu ceea ce reprezinţi trebuie preţuită.

UE/De la hazna la stație de epurare

Ajutați de Polonia, locuitorii din Onișcani și-au creat „condiții ca la oraș”

După ani de așteptare, circa 90% dintre gospodarii din Onișcani s-au conectat la sistemul de canalizare din localitate. Cu ajutorul financiar al Poloniei, cu sprijinul autorităților publice locale, dar și prin contribuția proprie, sătenii au renunțat la veceul din fundul curții și la haznaua care trebuia golită periodic de apele uzate.

Natalia MUNTEANU

Din anul 2014, viața oamenilor din Onișcani, raionul Călărași, a devenit mai ușoară. De când au canalizare și stație de epurare în sat, localnicii nu-și mai aruncă apele uzate în râu sau în ogradă. „Avem toate condițiile. E ca la oraș. Acum și veceu avem în casă. Înainte aduceam apă de la fântână, iar acum avem apeduct”, spune Lilia.

Fiecare gospodărie plătește lunar câte 15 lei pentru canalizare și câte 50 de lei – pentru consumul de apă potabilă. „Avem condiții ca la oraș: apă și canalizare. E bine și la sat de trăit. Eu socot că tariful e normal”, precizează Profira Calancea. Tariful de 15 lei „e normal” și pentru pensionari. „15 lei nu-i mare lucru, cumperi trei pâini”, compară Zinovia, pensionară din Onișcani, localitate de pe râul Ichel.

Oamenii se bucură de asigurarea dreptului la apă și sanitație. „15 lei n-au nicio valoare. Un pachet de țigări e 25 de lei. Dar o lună de zile să ne folosim de canalizare! Noi toți avem acasă baie, mașină de spălat, bucătărie: totul se duce pe canalizare pentru 15 lei. Să fie chiar mai scump, tot face”, consideră Gheorghe, unul dintre pompierii pe care i-am întâlnit la Postul de salvatori și pompieri din Onișcani.

Și Adrian susține că acum nu se mai preocupă de evacuarea apelor uzate, dar este deranjat că iluminarea stradală ține doar până la ora 23:00. Cheltuielile pentru branșarea la conducta magistrală au fost lăsate pe seama sătenilor. Nicolae Gheorghiță afirmă că „fără contribuția oamenilor nu se poate face nimic”.

La Onișcani, sunt localnici care încă n-au reușit să se racordeze la canalizare. Unii susțin că „trăiesc pe o hudiță unde-i mai greu de instalat țevi”, dar speră că vara asta vor scăpa de griji. Alții spun că, de fapt „cheltuielile sunt mari pentru țevi și muncă, deoarece conducta magistrală se află la 300 de metri de casă”.

15 lei pentru canalizare

Primarul de Onișcani, Gheorghe Grecu, afirmă că toți locuitorii sunt conectați la apeduct, iar la canalizare – 450 de gospodării din 500, adică 90%. Costul sistemului de epurare al apelor uzate în fitofiltre a depășit opt milioane de lei. Peste două milioane de lei au fost oferiți de Polonia, prin Fundația poloneză Vostoc și Primăria orașului Podlaski. Alte cinci milioane au obținut de la Fondul Ecologic Național, iar restul banilor au venit de la Primăria Onișcani și Consiliul Raional Călărași.

Conducta magistrală și stația de epurare au fost construite fără implicarea localnicilor. „Oamenii și așa trăiesc greu. Am construit stația, iar oamenii au trebuit să se conecteze la conducta magistrală. Iată asta e contribuția lor. La unul casa e mai departe de magistrală. Fiecare și-a făcut grup sanitar, care tot costă”, afirmă primarul Grecu.

Apeduct există în toată comuna din 2003. Stația de epurare funcționează pe baza Zonelor Umede Construite (ZUC), concepute ca o soluție de epurare simplă și ecologică a apelor uzate în zonele rurale, asigurând epurarea apelor uzate prin metode fizice, chimice și biologice. Apa epurată e utilizată de pompieri și pentru irigare. Nămolul e folosit pentru îngrășăminte la sol. Potrivit primarului, stația de epurare e rentabilă. „Cheltuielile s-au redus de trei ori față de stația de epurare veche. Stația este întreținută din plata oamenilor. Altfel nu-i posibil”, explică Gheorghe Grecu.

„Secretul” proiectelor de succes

Potrivit primarului Gheorghe Grecu, transparența, argumentarea și conlucrarea bună cu partenerii, cum ar fi Fondul Ecologic Național, Agenția de Dezvoltare Regională Centru, Sud sau Nord, în funcție de amplasarea localității, sunt elementele-cheie pentru o realiza un asemenea proiect. Primarul Grecu spune că finanțatorii externi sunt interesați de durabilitatea obiectului și de ce vor localnicii. „Trebuie perseverență și muncă. Trebuie să afle ce vor oamenii. Este un obiect rentabil, din punct de vedere al gestionării. Îi sfătui să vină la Onișcani, să discutăm și, dacă le place, să implementeze”, le recomandă Gheorghe Grecu primarilor din R. Moldova.

Primarul speră să construiască o nouă stație de epurare în satul Hârbovăț din comuna Onișcani, tot cu ajutorul financiar al Uniunii Europene (UE)-Germania. La Hârbovăț și Sverida, două sate din comuna Onișcani, apele uzate ajung în râuri și câmpii, poluând mediul, ca în majoritatea localităților. „Trăim în marginea satului, iar apele uzate se duc pe ogorul nostru”, spune Tatiana. Pe drumul principal din Hârbovăț, un bărbat ne-a spus că au început deja să sape șanțul pentru rețelele de canalizare.

Primarul ne prezintă stația de epurare din Onișcani

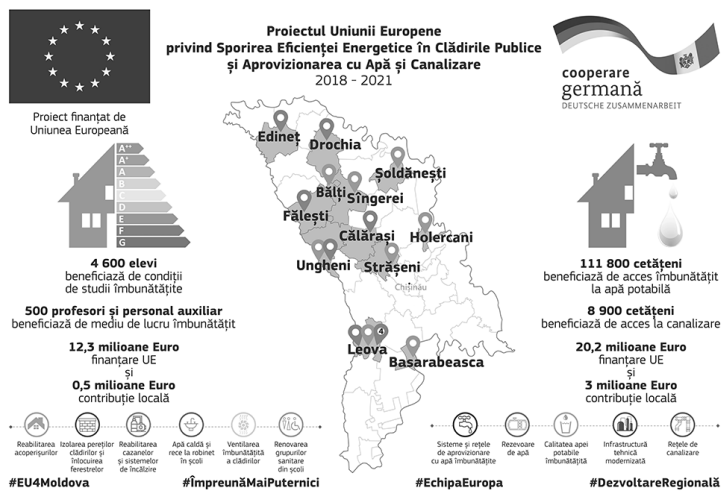

Grecu, transparența, argumentarea și conlucrarea bună cu partenerii, cum ar fi Fondul Ecologic Național, Agenția de Dezvoltare Regională Centru, Sud sau Nord, în funcție de amplasarea localității, sunt elementele-cheie pentru o realiza un asemenea proiect. Primarul Grecu spune că finanțatorii externi sunt interesați de durabilitatea obiectului și de ce vor localnicii. „Trebuie perseverență și muncă. Trebuie să afle ce vor oamenii. Este un obiect rentabil, din punct de vedere al gestionării. Îi sfătui să vină la Onișcani, să discutăm și, dacă le place, să implementeze”, le recomandă Gheorghe Grecu primarilor din R. Moldova.

Primarul speră să construiască o nouă stație de epurare în satul Hârbovăț din comuna Onișcani, tot cu ajutorul financiar al Uniunii Europene (UE)-Germania. La Hârbovăț și Sverida, două sate din comuna Onișcani, apele uzate ajung în râuri și câmpii, poluând mediul, ca în majoritatea localităților. „Trăim în marginea satului, iar apele uzate se duc pe ogorul nostru”, spune Tatiana. Pe drumul principal din Hârbovăț, un bărbat ne-a spus că au început deja să sape șanțul pentru rețelele de canalizare.

9 Mai: Ziua Europei

Accesul la apă potabilă este un drept al omului, iar, grație conlucrării cu UE, aproape un milion de moldoveni se bucură de apă curată. Valoarea totală a proiectelor de asigurare cu apă, finalizate sau aflate încă în derulare, este de peste 80 de milioane de euro, conform Delegației UE în R. Moldova.

În perioada 2018-2021, UE a alocat 20 de milioane de euro pentru ca moldovenii să beneficieze de apă și canalizare, iar alte 12 milioane de euro s-au dat pentru proiecte de eficiență energetică în opt școli din republică, conform GIZ Moldova.

Proiect finanțat de Uniunea Europeană

Ziarul „Gazeta de Chișinău” este beneficiar al Programului de Granturi Locale al Uniunii Europene și implementează proiectul „Cetățean implicat, râul Ichel nepoluat!” în localitățile traversate de râul Ichel din raioanele Călărași, Strășeni, Criuleni și municipiul Chișinău.

Programul de Granturi Locale este lansat în baza Cadrului Unic de Sprijin a UE, acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) din cadrul Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului „Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova” (2019-2021), finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru creșterea potențialului de vizibilitate și implicare a cetățenilor este Asociația Presei Independente (API).

cooperare germană
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Luni, 10 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
07.55 Dor în zbor
08.00 Matinalii
08.55 Printre cuvinte
09.00 Matinalii
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Printre cuvinte
11.00 Conexiuni
12.00 Cantec și poveste
13.00 Telejurnal Moldova
13.25 Clip Eurovision
13.30 Banii tăi
14.00 Telejurnal Știri
14.50 Destinația Eurovision
14.55 Vorbește corect!
15.00 Zestrea românilor
15.30 România... în bucate
16.00 #NuExistaNuSePoate!
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
20.00 Telejurnal Știri+Tema zilei
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.50 Destinația Eurovision
22.00 Sinteza Știrilor zilei
22.10 Rețeaua de idoli
23.00 România 9
00.00 Documentar: Familiile regale din Balcani
01.00 Zestrea românilor
01.30 România... în bucate
02.00 Vreau să fiu sănătos!
03.00 Cantec și poveste
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

06.55 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Timișoara
10.45 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 15
12.00 Teleshopping
12.30 Tribuna partidelor parlamentare
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.30 Pofticioși, la cratiță!
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Maghiara de pe unu
17.10 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 16
18.25 Handbal masculin Liga Zimbrilor, etapa 29
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Știri Tema zilei
20.50 Destinația Eurovision
21.00 România 9
22.10 Film: Bani murdari
23.40 Vorbește corect!
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Familiile regale din Balcani
01.45 Pofticioși, la cratiță!
02.15 Film: Bani murdari
03.40 Levintza
04.05 Vorbește corect!
04.15 Telejurnal Știri Tema zilei
05.00 Breaking Fake News
05.25 In grădina Danei
05.55 România 9

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Mic dejun cu un campion
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 TelejurnalSport Meteo
12.40 Teleshopping
12.55 Ziua cu stil
13.00 Cultura minorităților
13.30 Descălecați în Carpați
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
15.50 Handbal Masculin Liga Zimbrilor etapa 29
17.30 România... în bucate
17.58 #NuExistaNuSePoate!
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câștigă România!
21.00 Reteaua de idoli
22.00 Memorialul Durerii
23.00 #NuExistaNuSePoate!
23.50 Ziua cu stil
00.00 Câștigă România!
01.10 Film: Păcală se întoarce
03.45 E vremea ta!
04.05 Documentar: 360°-GEO
05.30 Sănătate cu de toate
05.55 Poate nu știai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Tezaur
06.35 La datorie
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.10 In memoriam. Ioan Mânăscurtă
09.15 Moldova de Patrimoniu
09.45 Rapsodia satului
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 In memoriam. Anna Barbu
11.00 Bună seara
12.00 F/d
12.30 Purtătorii de cultură
13.00 Miezul zilei
13.30 In memoriam
15.00 Serial Prețul pasiunii
15.45 In memoriam. Ștefan Petrache
16.00 Zona ARS
16.30 F/d
17.00 Știrile (rus.)
17.15 In memoriam
17.25 Numai cântecul rămâne
18.05 In memoriam. Ion Enache
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.45 In memoriam. Alexiei Revenco
19.50 Dimensiunea diplomatică
20.25 Focus. Europa
20.50 In memoriam. Nicolae Dabija
21.00 Știrile
21.20 Săptămâna sportivă
21.50 In memoriam. Efim Josany
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Prețul pasiunii
23.15 Știri Externe
23.40 Serial La patru ace

AgroTV

07:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
08:00:00 TELEMAGAZIN
08:15:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program de divertisment
08:30:00 DE LA TRAPA, LA SAPA Program de divertisment
09:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
10:00:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
11:00:00 TELEMAGAZIN
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 VERDE-N OCHI talk show
15:00:00 INTERVIURI CU SOROCENI
16:00:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program de divertisment
18:45:00 STIATI CA? Program educational /Informativ
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
20:30:00 ZONA VERDE Program de divertisment

21:00:00 DESIGN HORTICOL Program de divertisment
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program de divertisment
21:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program de divertisment
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
03:30:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV Chișinău
07.00 Știrile Pro TV
08.45 Gusturile se discută
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV cu Valeria Capra
13.45 Teleshoping
14.00 isănătate
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Românii au talent
23.30 Film Terminator - Salvarea
01.00 Știrile Pro TV
01.40 Lecții de viața
02.40 La Măruță
04.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Românii au talent
22.30 La Bloc
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Românii au talent
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Popcorn Show
10.00 Ce mai fac vedetele
10.45 Teleshopping
11.00 Patrula
12.00 Триггер
13.00 Lupta'n bucate
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 Chef de gatit
16.00 Cealalta Basarabie
17.00 Jurnalul orei 17
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Ora Expertizei
22.00 Pablo Escobar: Baronul raului
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Asfalt de Moldova
01.00 Lampa fermecată
02.00 Триггер
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Vanturile, Valurile

TV8

05.00 Reporter de Gardă
05.15 Întreabă Ghețu
07.00 Știri de week-end
07.40 Reporter de Gardă
08.00 Best of mercur retrograd
09.00 Cutia neagră. Plus
10.00 Efect 9.6
11.00 Dincolo de Nistru
11.15 Teleshopping
11.30 Пятое время года
12.00 Știri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Întreabă Ghețu
17.00 Știrile TV8
17.30 Mercur retrograd
19.00 Știrile TV8
19.45 Sport
20.00 Cutia neagră
22.00 Новости
22.30 Punct și de la capăt
23.30 Вечер. Настоящее время
00.30 Х/ф
02.30 Știrile TV8
03.15 Sport
03.30 Punct și de la capăt
04.30 Новости

Național

06.00 Albumul Național
07.45 Film: MAMA VITREGĂ
11.15 Teleshopping
11.30 Serial: Iubirea învinge, ep. 43
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Film: MUNE: GARDIANUL LUNII
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 604
17.15 Serial: Rebelul
18.30 Știri Național TV
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 607
20.00 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 44
21.00 Film: EU, FRANKENSTEIN
22.45 Cei șapte ani de masă
00.45 Poamă acră
02.45 Albumul Național
04.30 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Marți, 11 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
07.55 Dor în zbor
08.00 Matinalii
08.55 Printre cuvinte
09.00 Matinalii
09.55 Printre cuvinte
10.00 Obiectiv comun
10.55 Studio handbal
11.05 Handbal masculin - Liga Zimbrilor. Etapa 29. Dinamo Bucuresti - Politehnica Timisoara
12.35 Natură și aventură
13.00 Telejurnal Moldova
13.25 Clip Eurovision
13.30 Adevăruri despre trecut
14.00 Telejurnal Știri
14.50 Destinația Eurovision
14.55 Vorbește corect!
15.00 Zestrea românilor
15.30 România... în bucate
16.00 #NuExistaNuSePoate!
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
20.00 Telejurnal Știri+Tema zilei
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.50 Destinația Eurovision
22.00 Sinteza Știrilor zilei
22.10 Destine ca-n filme
23.00 România 9
00.00 #NuExistaNuSePoate!
00.50 Discover România
01.00 Zestrea românilor
01.30 România... în bucate
02.00 Sănătate cu de toate
02.30 Generația Fit
03.00 Cantec și poveste
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

06.55 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Timișoara
10.45 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 16
12.00 Teleshopping
12.30 Tribuna partidelor parlamentare
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.30 Pofticioși, la cratiță!
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Maghiara de pe unu
17.10 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 17
18.25 Handbal masculin Liga Zimbrilor, etapa 30
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Știri Tema zilei
20.50 Destinația Eurovision
21.00 România 9
22.10 Telecinemateca Django

23.55 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 P. C. R - Secerătorul ciocan al minciunii
01.45 Pofticioși, la cratiță!
02.15 Telecinemateca Django
03.50 Pro Patria
04.15 Telejurnal Știri Tema zilei
05.00 Dispăruți fără urmă
05.55 România 9

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Primăvara amintirilor
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 TelejurnalSport Meteo
12.40 Teleshopping
12.55 Ziua cu stil
13.00 Cultura minorităților
13.30 Cap compas
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
15.50 Handbal Masculin Liga Zimbrilor etapa 30
17.30 România... în bucate
17.58 #NuExistaNuSePoate!
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câștigă România!
21.00 Destine ca-n filme
22.00 D'ale lu' Mitică
23.00 #NuExistaNuSePoate!
23.50 Ziua cu stil
00.00 Câștigă România!
01.10 Film: Surorile Brontë 115'
03.10 Sport
03.50 E vremea ta!
04.05 Documentar: 360°-GEO
05.00 Mic dejun cu un campion
05.55 Poate nu știai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Purtătorii de cultură
06.35 Acces limitat
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 La datorie
09.35 Respiro
09.45 Dimensiunea diplomatică
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Evantai folcloric
12.00 F/d
12.30 Săptămâna sportivă
13.00 Miezul zilei
13.30 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Prețul pasiunii
16.00 Magazinul copiilor
16.30 Găgăuz ogea
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Moldova în eter direct
21.00 Știrile
21.20 stil nou
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Prețul pasiunii
23.05 Știri Externe
23.30 Film Rămâi cu noi

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
08:00:00 INTILNIREA DE LA 8 Emisiune cu personalitati. Program educational/Cultural
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
15:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 CALATORII CU GUST Program de divertisment
18:30:00 VIN LA TINE Program de divertisment
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
20:00:00 INTILNIREA DE LA 8 Emisiune cu personalitati. Program educational/Cultural
21:00:00 DESIGN HORTICOL Program de divertisment
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program de divertisment
21:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV
09.00 Teleshoping
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV cu Valeria Capra
13.35 Gusturile se discută
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Las Fierbinți
22.00 Film Cursă fără frâne
00.00 Știrile Pro TV
00.40 Lecții de viața
01.40 La Măruță
03.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Lacrimi de iubire
21.30 State de România
22.30 La Bloc
23.30 Știrile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Lacrimi de iubire
04.00 State de România
04.45 Știrile Pro TV
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Ce mai fac vedetele
10.30 Paganel
10.45 Teleshopping
11.00 Ora de Ras
12.00 Ora Expertizei
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Business Plan
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Vanturile, Valurile
22.00 Pablo Escobar: Baronul raului
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Dora Show
01.30 Lampa fermecată
02.00 Marea excursie americana
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Secretele Puterii

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Cutia neagră
07.00 Știrile TV8
07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 Știri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Știrile TV8
17.30 Mercur retrograd
19.00 Știrile TV8

19.45 Sport
20.00 Întreabă Ghețu
22.00 Новости
22.30 Efect 9.6
23.30 Вечер. Настоящее время
00.30 Х/ф
02.30 Știrile TV8
03.15 Sport
03.30 Efect 9.6
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 44
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Rebelul
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 605
17.15 Serial: Rebelul
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 608
20.00 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 45
21.00 Film: BRIGADA DE ELITĂ
23.00 Film: EU, FRANKENSTEIN
00.45 Iubire și secrete
02.30 Albumul Național
04.15 Vouă
04.30 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Miercuri, 12 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
07.55 Dor în zbor
08.00 Matinalii
08.55 Printre cuvinte
09.00 Matinalii
09.55 Printre cuvinte
10.00 Obiectiv comun
10.55 Studio handbal
11.05 Handbal Masculin - Liga Zimbrilor. Etapa 30. CSA Steaua Bucuresti-Dinamo Bucuresti
12.35 Descălecați în Carpați
13.00 Telejurnal Moldova
13.25 Clip Eurovision
13.30 Europa 360 °
14.00 Telejurnal Știri
14.50 Destinația Eurovision
14.55 Vorbește corect!
15.00 Zestrea românilor
15.30 România... în bucate
16.00 #NuExistaNuSePoate!
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
20.00 Telejurnal Știri+Tema zilei
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.50 Destinația Eurovision
22.00 Sinteza Știrilor zilei
22.10 Memorialul Durerii
23.00 România 9
00.00 #NuExistaNuSePoate!
00.50 Discover România
01.00 Zestrea românilor
01.30 România... în bucate
02.00 Un doctor pentru dumneavoastră
03.00 Cantec și poveste
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

06.55 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Timișoara
10.45 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 17
12.00 Teleshopping
12.30 Tribuna partidelor parlamentare
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.30 Pofticioși, la cratiță!
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Conviețuiri
17.00 Vorbește corect!
17.15 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 18
18.30 Serial: Dragul de Raymond
19.30 Pe datorie
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Știri Tema zilei
20.50 Destinația Eurovision
21.00 România 9
22.00 Microbist de România
23.00 Serial: Jocurile timpului
00.10 Telejurnal Sport Meteo
00.55 Pe datorie
01.00 Serial: Dragul de Raymond
01.55 Pofticioși, la cratiță!
02.25 Serial: Jocurile timpului
03.35 M. A. I. aproape de tine
04.00 Meteo
04.10 Telejurnal Știri Tema zilei
04.55 Politică și delicatețuri
05.55 România 9

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Reteaua de idoli
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 TelejurnalSport Meteo
12.40 Teleshopping
12.55 Ziua cu stil
13.00 Cultura minorităților
13.30 Sănătate cu de toate
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 SerialGlasul inimii
16.50 Clip Eurovision
17.00 Glumeții

17.30 România... în bucate
17.58 #NuExistaNuSePoate!
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câștigă România!
21.10 Film: O fată strălucitoare
23.00 #NuExistaNuSePoate!
23.50 Ziua cu stil
00.00 Câștigă România!
01.10 Film: O fată strălucitoare
02.50 Glumeții
03.15 Sport
03.55 E vremea ta!
04.10 Documentar: 360°-GEO
05.05 Memorialul Durerii
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Găgăuz ogea
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineața
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineața
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineața
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineața
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 Reporter pentru sănătate
09.35 Chișinău: ieri și azi
09.45 stil nou
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Focus. Europa
13.00 Miezul zilei
13.30 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Prețul pasiunii
15.45 F/d
16.00 Fii tânăr!
16.30 Russkii mir
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Butonul roșu
21.00 Ştirile
21.20 Moldova de Patrimoniu
21.50 Cântec, dor și omenie
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Prețul pasiunii
23.10 Ştiri Externe
23.35 La noi în sat

AgroTV

07:00:00 ŞTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program de divertisment
08:00:00 DESIGN HORTICOL Program de divertisment
08:20:00 BATALIA SERELOR Program de divertisment
08:45:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program de divertisment
09:00:00 ŞTIRI Program Informativ
09:30:00 Să ne cunoaştem Țara Educational/Cultural
10:00:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ŞTIRI Program Informativ
14:30:00 Să ne cunoaştem Țara Educational/Cultural
15:15:00 INTERVIURI CU SOROCENI
16:25:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 GOSPODARII MOLDOVEI Emisiune despre oamenii de succes din domeniul Agrar
19:00:00 ŞTIRI Program Informativ
19:30:00 ABC FERMIERULUI Program educational
20:10:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
21:00:00 GRADINA SOVIETICA film documentar
22:20:00 ŞTIRI Program Informativ
22:45:00 ABC FERMIERULUI Program educational
23:15:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:15:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ŞTIRI Program Informativ
02:30:00 ABC FERMIERULUI Program educational
03:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:30:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Ştirile Pro TV cu Valeria Capra
13.45 Teleshoping
14.00 isănătate
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Ştirile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Ştirile Pro TV
21.00 Film Turistul
23.00 Film Teroare în Paris
00.40 Ştirile Pro TV
01.20 Lecții de viața
02.20 La Măruță
04.00 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
14.50 Destinația Eurovision
14.55 Vorbește corect!
15.00 Frați de viță
15.30 Micile vedete în bucătărie
16.00 #NuExistaNuSePoate!
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.50 Destinația Eurovision
22.00 Sinteza Ştirilor zilei
22.10 Garantat 100%
23.00 România 9
00.00 #NuExistaNuSePoate!
00.50 Discover România
01.00 Frați de viță
01.30 Micile vedete în bucătărie
02.00 Un doctor pentru dumneavoastră
03.00 Cantec și poveste
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

06.55 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Iași
10.45 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 18
12.00 Teleshopping
12.30 Parlamentul României
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.30 Pofticioși, la cratiță!
14.00 Telejurnal Ştiri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Akzente
17.00 Vorbește corect!
17.15 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 19
18.30 Handbal feminin Liga Florilor MOL, etapa 22
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
20.50 Destinația Eurovision
21.00 România 9
22.00 Dispăruți fără urmă
23.00 Serial: Jocurile timpului
00.10 Telejurnal Sport Meteo
00.55 P. C. R - Secerătorul ciocan al minciunii
01.55 Pofticioși, la cratiță!
02.25 Serial: Jocurile timpului
03.35 Exclusiv în România
04.15 Telejurnal Ştiri Tema zilei
05.00 Profesioniștii...
05.55 România 9

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Serial: Glasul inimii
08.50 Teleshopping
09.00 Repere sacre Solemnitatea Înălțării Domnului
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 TelejurnalSport Meteo
12.40 Teleshopping
12.55 Ziua cu stil
13.00 Cultura minorităților
13.30 Natură și aventură
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 Handbal Feminin Liga Florilor MOL etapa 22
17.30 România... în bucate
17.58 #NuExistaNuSePoate!
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câștigă România!
21.10 Film: Totul pentru copilul meu
22.40 Veniți de gustați!
22.50 Clip Eurovision
23.00 #NuExistaNuSePoate!
23.50 Ziua cu stil
00.00 Câștigă România!
01.10 Film: Totul pentru copilul meu
02.45 România... în bucate
03.10 Sport
03.50 E vremea ta!
04.05 Documentar: 360°-GEO
05.00 Clip Eurovision
05.05 Reteaua de idoli
05.55 Poate nu știai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Russkii mir
06.35 Reporter pentru sănătate
06.55 Bună dimineața
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineața
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineața
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineața
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 Zona ARS
09.45 Tezaur
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Butonul roșu
12.00 F/d
12.30 Moldovenii de pretutindeni
13.00 Miezul zilei
13.30 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Prețul pasiunii
15.45 Erudit cafe
16.25 Viața în ritm de dans
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Moldova în eter direct
21.00 Ştirile
21.20 Musafirul
21.50 Chișinău: ieri și azi
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Prețul pasiunii
23.10 Ştiri Externe
23.35 Prin muzică în Europa

AgroTV

07:00:00 ŞTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program de divertisment
08:00:00 INTILNIREA DE LA 8 Emisiune cu personalitati. Program educational/Cultural
09:00:00 ŞTIRI Program Informativ
09:30:00 ABC FERMIERULUI Program educational
10:00:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ŞTIRI Program Informativ
14:30:00 ABC FERMIERULUI Program educational
15:00:00 PRODUS AUTOHTON Program de divertisment
15:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 CALATORII CU GUST Program de divertisment
18:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
19:00:00 ŞTIRI Program Informativ
19:30:00 DE LA TRAPA, LA SAPA Program de divertisment
20:00:00 INTILNIREA DE LA 8 Emisiune cu personalitati. Program educational/Cultural
21:00:00 VIN LA TINE Program de divertisment
21:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program de divertisment
22:00:00 ŞTIRI Program Informativ
22:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ŞTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV
09.00 Teleshoping
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Ştirile Pro TV cu Valeria Capra
13.35 Gusturile se discută
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Ştirile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Ştirile Pro TV
21.00 În Profunzime
22.00 Las Fierbinți

23.00 Film O lupta personala 3: Frontul de acasa
01.00 Ştirile Pro TV
01.40 Lecții de viața
02.40 La Măruță
04.20 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Lacrimi de iubire
21.30 State de România
22.30 La Bloc
23.30 Ştirile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Lacrimi de iubire
04.00 State de România
04.45 Ştirile Pro TV
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Ce mai fac vedetele
10.30 Chef de gatit
10.45 Teleshopping
11.00 Vara Rachetelor
12.00 Secretele Puterii
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Business Plan
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Cabinetul din umbră
22.00 Pablo Escobar: Baronul raului
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Dead Lucky
01.00 Ora de Ras
02.00 Marea excursie americana
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Cutia neagră
07.00 Ştirile TV8
07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Пятое время года
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Ştirile TV8
17.30 Mercur retrograd
19.00 Ştirile TV8
19.45 Sport
20.00 Cutia neagră
22.00 Новости
22.30 Cutia neagră. Plus
23.30 Вечер. Настоящее время
00.30 Х/ф
02.30 Ştirile TV8
03.15 Sport
03.30 Cutia neagră. Plus
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.30 Start show România
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Rebelul
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 607
17.15 Miezul problemei
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 610
20.00 Serial: Iubirea învinge, ep. 44
21.00 Film: WINNETOU ŞI OLD FIREHAND
23.00 Film: FORȚĂ MALEFICĂ
01.00 Miezul problemei
02.15 Albumul Național
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Național TV
05.30 Baronii

Vineri, 14 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
07.55 Dor în zbor
08.00 Matinalii
08.55 Printre cuvinte
09.00 Matinalii
09.55 Printre cuvinte
10.00 Obiectiv comun
10.55 Studio handbal
11.05 Handbal feminin - Liga Florilor Mol. Etapa 22. CSM Bucuresti-Minaur Baia Mare
12.35 Drumuri aproape
13.00 Telejurnal Moldova
13.25 Clip Eurovision
13.30 Europa mea
14.00 Telejurnal Ştiri
14.50 Destinația Eurovision
14.55 Vorbește corect!
15.00 Femei de 10, bărbați de 10
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Exclusiv în România
21.50 Destinația Eurovision
22.00 Sinteza Ştirilor zilei
22.10 Gala umorului
00.00 Femei de 10, bărbați de 10. Prima parte
00.50 Discover România
01.00 Femei de 10, bărbați de 10. Partea a II-a
02.00 Rețeaua de idoli
02.50 Discover România
03.00 Cântec și poveste
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

06.55 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Iași
10.45 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 19
12.00 Teleshopping
12.30 Parlamentul României
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.30 Europa mea
14.00 Telejurnal Ştiri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Opre Roma
16.00 EURO polis
17.00 Vorbește corect!
17.15 Serial: Giuvaierul palatului, ep. 20
18.30 Cosmos 2021
19.30 Pe datorie
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
20.50 Destinația Eurovision
21.10 Film: Misterele adevăratului Sherlock Holmes: Ochii pacientei
22.50 MomentArt
23.00 Microbist de România

00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Pe datorie
00.50 Cosmos 2021
01.50 Europa mea
02.15 Film: Misterele adevăratului Sherlock Holmes: Ochii pacientei
03.50 Sport
04.10 Meteo
04.15 Telejurnal Ştiri Tema zilei
05.00 Garantat 100%
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Destine ca-n filme
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 TelejurnalSport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Pescar hoinar
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 SerialGlasul inimii
16.50 Clip Eurovision
17.00 Glumeții
17.30 România... în bucate
18.00 Cirque Du Soleil: Quidam
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Gala umorului
22.00 Drag de România mea!
00.00 Femei de 10, bărbați de 10
02.00 România... în bucate
03.00 Sport
03.40 E vremea ta!
04.00 Documentar: 360°-GEO
05.00 Destine ca-n fil me
05.55 Poate nu știai
06.00 Cap compas
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Portrete în timp
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineața
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineața
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineața
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineața
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 F/d
09.45 În ritmul dansului
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Moldova de Patrimoniu
13.00 Miezul zilei
13.30 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Prețul pasiunii
15.50 Chișinău: ieri și azi
16.00 Ring star
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 F/d
21.00 Ştirile
21.20 Zona ARS
21.45 Cântec, dor și omenie
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Prețul pasiunii
23.10 Ştiri Externe
23.35 O seară în familie

AgroTV

07:00:00 ŞTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
08:00:00 DESIGN HORTICOL Program de divertisment
08:20:00 BATALIA SERELOR Program de divertisment
08:45:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program de divertisment
09:00:00 ŞTIRI Program Informativ
09:30:00 GOSPODARII MOLDOVEI Emisiune despre oamenii de succes din domeniul Agrar
10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ŞTIRI Program Informativ
14:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
15:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program de divertisment
17:40:00 DELICIILE Program de

divertisment
18:00:00 BAŞTINA - Magazin agricol
18:30:00 PRODUS AUTOHTON Program de divertisment
19:00:00 ŞTIRI Program Informativ
19:30:00 VERDE-N OCHI talk show
20:30:00 ZONA VERDE Program de divertisment
21:00:00 DESIGN HORTICOL Program de divertisment
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program de divertisment
21:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
22:00:00 ŞTIRI Program Informativ
22:30:00 VERDE-N OCHI talk show
23:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:55:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ŞTIRI Program Informativ
02:30:00 VERDE-N OCHI talk show
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV cu Valeria Capra
13.15 Teleshopping
13.30 În Profunzime
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Ştirile Pro TV
21.00 Românii au talent
23.30 Film Poliţişti de belea
01.00 Ştirile Pro TV
01.40 Lecţii de viaţa
02.40 La Măruţă
04.40 Vorbeşte lumea

ProTV InterNaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Românii au talent
23.00 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV

03.00 Românii au talent
05.15 Lecţii de viaţa

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Ce mai fac vedetele
10.20 Paganel
10.45 Teleshopping
11.00 Vara Rachetelor
12.00 Cabinetul din umbră
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Business Plan
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Тригер
21.00 Zerodoi pe TV
22.00 Cealalta Basarabie
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Asfalt de Moldova
01.00 Ora de Ras
02.00 Marea excursie americana
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
06.00 Zerodoi pe TV

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Cutia neagră
07.00 Ştirile TV8
07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Ştirile TV8
17.30 Serial
18.00 Best of mercur retrograd
19.00 Ştirile TV8
19.45 Sport
20.00 Întreabă Gheţu
22.00 Новости
22.30 Вечер. Настоящее время
23.30 Х/ф
01.30 Ştirile TV8
02.15 Sport
02.30 Х/ф
04.30 Новости

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Tradiţii de la bunica
09.45 Serial: Iubirea învinge, ep. 44
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Teleshopping
13.30 Specialişti în sănătate reluare
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiţii de la bunica
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 608
17.15 Miezul problemei
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 611
20.00 Serial: Iubirea învinge, ep. 45
21.00 Film: MASCA DE ARGINT
23.15 Film: DUŞMANUL DIN ADÂNCURI
01.15 Miezul problemei
02.30 Albumul Naţional
04.15 Vouă
04.30 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Sâmbătă, 15 mai

TVR Moldova

07.00 Mic dejun cu un campion
07.50 Clip Eurovision
07.55 Dor în zbor
08.00 Documentar: religios Bucuria credinţei
08.30 Cap Compas
09.00 M. A. I aproape de tine
09.30 1, 2, 3 şi afli tot ce vrei!
10.00 Ferma
10.50 Discover România
11.00 Exclusiv în România
11.50 Discover România
12.00 Gala umorului
14.00 Telejurnal Ştiri
14.30 Breaking Fake News
15.00 Vedeta populară
17.00 Lectia de istorie
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Politică şi delicateţuri
19.56 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
21.00 Drag de România mea!
23.00 Film: Pentru patrie
00.50 Discover România
01.00 Destine ca-n filme
02.00 Film: Pentru patrie
03.50 Discover România
04.00 Politică şi delicateţuri
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Lectia de istorie

TVR 1

07.00 Tezaur folcloric
08.00 Serial: Fram, ep. 7
09.00 1, 2, 3 şi afli tot ce vrei!
09.35 Eu pot!
10.35 Vreau să fiu sănătos!
11.30 Cooltura
12.00 Fan/Fun urban
12.30 #Creativ
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Exclusiv în România
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.30 Handbal femininLiga Florilor MOL, etapa 23
16.00 Lumea azi
16.30 Banii tăi
17.00 Vedeta populară
18.50 Teleenciclopedia Peştera ialomicioarei
19.45 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Sport
21.10 Film: B. D. intră în acţiune
23.00 Dosar România
00.00 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
00.15 Profesioniştii...
01.25 Dosarele extratereştrilor
02.10 Film: B. D. intră în acţiune
03.50 Viaţa satului
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.00 MotorVlog
08.30 Serial: Armăsarul sălbatic
09.30 Generaţia Fit
10.00 Mic dejun cu un campion
11.00 Handbal Feminin Liga Florilor MOL etapa 23
12.30 Cap compas
13.00 Gala umorului
15.00 Femei de 10, bărbaţi de 10
17.00 Fraţi de viţă
17.30 MotorVlog
18.00 Distracţiile lui Cazacu
18.30 Zile cu stil
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 Film: La răsărit de Eden
21.50 Clip Eurovision
22.10 Serial: Păcatul şi ruşinea
23.45 Clip Eurovision
23.55 Distracţiile lui Cazacu
00.25 Zile cu stil
00.55 Clip Eurovision
01.10 Film: La răsărit de Eden
02.45 Telejurnal
03.15 E vremea ta!
03.30 Serial: Păcatul şi ruşinea
05.00 D'ale lu' Mitică
05.55 Poate nu ştiai
06.00 Generaţia Fit
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Moldovenii de pretutindeni
06.35 Chişinău: ieri şi azi
06.45 Să luăm aminte...
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.10 Reporter pentru sănătate
09.30 Magazinul copiilor
10.00 F/d
10.15 Respiro
10.30 stil nou
11.00 Fii tânăr!
11.30 Musafirul
12.00 Moldova de Patrimoniu
12.40 Codul ECO
13.00 Miezul zilei
13.30 F/d
15.00 MeseriAşii
16.00 Portrete în timp
16.30 Art-club. (rus.)
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 La noi în sat
19.00 Mesager
19.45 Poezii
20.00 O seară în familie
21.00 Ştirile
21.15 Bună dimineaţa
21.20 Serial La patru ace
22.50 Ştirile (rus.)
23.10 Ştiri Externe
23.35 Zapovednik
23.50 Concert în Europa

AgroTV

07:00:00 ŞTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program de divertisment
08:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
09:00:00 ŞTIRI Program Informativ
09:30:00 VERDE-N OCHI talk show
10:30:00 Program AGRO TV România

11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 MUZICA PETNTRU TOTI
12:00:00 CALATORII CU GUST Program de divertisment
12:30:00 INTERVIURI CU SOROCENI
13:40:00 MUZICA PETNTRU TOTI
14:00:00 ŞTIRI Program Informativ
14:30:00 Program AGRO TV România
15:00:00 ZONA VERDE Program de divertisment
15:30:00 VERDE-N OCHI talk show
16:30:00 TELEMAGAZIN
16:45:00 Program AGRO TV România
17:45:00 TELEMAGAZIN
18:00:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
19:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
20:00:00 DE LA TRAPA, LA SAPA Program de divertisment
20:30:00 Să ne cunoaştem Ţara Educational/Cultural
21:00:00 PRODUS AUTOHTON Program de divertisment
21:30:00 ZONA VERDE Program de divertisment
22:00:00 VIN LA TINE Program de divertisment
22:30:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
23:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
03:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
04:50:00 Program AGRO TV România

ProTV

07.00 Ştirile Pro TV
08.45 O seară perfectă
09.45 Teleshopping
10.00 I like IT
10.30 Superspeed la Pro TV
11.00 isănătate
12.00 Teleshopping
12.15 Film Elefantul Whispers
14.00 În Profunzime
15.15 Teleshopping
15.30 Roamnii au talent
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Ştirile Pro TV Chişinău
21.00 Gusturile se discută
22.00 Film Răzbunătorii
23.45 Film Focul la ei
02.30 Ştirile Pro TV Chişinău
03.10 Film Operaţiunea Dunbo

ProTV InterNaţional

06.15 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 La Măruţă
11.30 Acasă la Români
12.45 Teleshopping
13.00 ApropoTv
14.00 Lecţii de viaţa
15.30 Arena bucătarilor
16.00 Românii au talent
18.00 I likeIT
18.30 Superspeed
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Arena bucătarilor
20.30 Las Fierbinţi
21.30 State de România
22.15 Acasă la Români
23.45 Teleshopping
00.15 Lecţii de viaţa
01.00 I likeIT
01.30 Superspeed
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
04.00 State de România
04.45 Acasă la Români

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Asfalt de Moldova
09.00 In lumea surprizelor
10.00 Chef de gatit
10.20 Savoare la Maximum
11.00 M-Adam
12.00 Teleshopping
12.15 Marcel Stefanet
14.30 Alex Calancea Band
16.45 Teleshopping
17.00 Descopera
18.00 Asfalt de Moldova
19.00 Jurnalul săptămânii
20.00 Dora Show
22.00 Italia, Patria Nostra
00.30 Jurnalul săptămânii
01.15 Pablo Escobar: Baronul raului
03.00 Dora Show
05.00 Ora Expertizei

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Întreabă Gheţu
07.00 Ştirile TV8
07.45 Sport
08.00 Вечер. Настоящее время
09.30 Best of mercur retrograd
10.00 Autoblog
10.30 Reporter de Gardă
10.45 Teleshopping
11.00 Serial
12.45 Teleshopping
13.00 Cutia neagră
15.00 Х/ф
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Х/ф
22.30 Ediţie specială în noaptea învierii
04.00 Ştiri de week-end

Naţional

06.00 Vouă
06.30 Baronii
07.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 609
08.00 Teleshopping
08.15 Vouă
08.45 Teleshopping
09.00 Tradiţii de la bunica
10.00 Din viaţa romilor
12.00 Stan şi Bran - momente de exceptie
12.30 Specialişti în sănătate
12.55 Teleshopping
13.15 Tradiţii de la bunica
14.15 Teleshopping
16.15 Film: WINNETOU ŞI OLD FIREHAND
18.30 Ştiri + Sport + Meteo
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 612
20.00 Cei 7 ani de masă
22.00 Iubire şi secrete
23.45 Poamă acră
01.45 Albumul Naţional
03.30 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Duminică, 16 mai

TVR Moldova

07.00 Universul credinţei
07.50 Clip Eurovision
07.55 Dor în zbor
08.00 Universul credinţei
09.00 Pro Patria
09.30 Pescar hoinar
10.00 În grădina Danei
10.35 Viaţa satului
11.50 Minutul de agricultura
12.00 Viaţa satului
13.00 Discover România
13.05 Tezaur folcloric
14.00 Telejurnal Ştiri
14.30 Retrospectiva săptămânii
15.00 Drag de România mea!
17.00 Remix
18.00 Telejurnal Moldova
18.30 Retrospectiva săptămânii
19.00 Conexiuni
19.56 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
21.00 Vedeta populară
23.00 Teatru TV
00.20 Breaking Fake News
00.50 Discover România
01.00 Garantat 100%
02.00 Teatru TV
03.20 Cap Compas
03.50 Discover România
04.00 Remix
05.00 Telejurnal Moldova
05.30 Retrospectiva săptămânii
06.00 Conexiuni

TVR 1

07.00 Universul credintei
09.00 M. A. I. aproape de tine
09.30 Pro Patria
10.00 In grădina Danei
10.35 Viaţa satului
11.50 Minutul de agricultură
12.00 Viaţa satului
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.05 Tezaur folcloric
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.30 Handbal feminin Liga Florilor MOL, etapa 24
16.00 Adevăruri despre trecut
16.30 #Creativ
17.00 Exclusiv în România
17.45 MomentArt
18.00 Dosar România
19.00 Breaking Fake News
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
20.00 Telejurnal Sport
21.00 Vedeta populară
23.00 Garantat 100%
00.00 Replay
01.00 Dosarele extratereştrilor
01.50 Teleenciclopedia
02.35 Cooltura
03.00 Lumea azi
03.25 Sport
03.45 Universul credintei
05.25 Banii tăi
05.55 Vreau să fiu sănătos!

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.00 Repere sacre Duminica a VII-a a Pastelui
09.00 Ferma
10.00 Pescar hoinar
10.30 Natură şi aventură
11.00 Handbal Feminin Liga Florilor MOL etapa 24
12.30 Sănătate cu de toate
13.10 Film: Omul care ne trebuie

14.45 Veniţi de gustaţi!
14.50 Clip Eurovision
15.00 Drag de România mea!
17.00 D'ale lu' Mitică
18.00 Reteaua de idoli
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 Film: Trei scrisori secrete
22.10 Film: Iris 85'
23.45 Clip Eurovision
23.55 MotorVlog
00.25 Pescar hoinar
00.55 Clip Eurovision
01.10 Film: Omul care ne trebuie
02.40 Glumeţii
03.05 Sport
03.45 E vremea ta!
04.00 Serial: Armăsarul sălbatic
05.00 Ferma
05.55 Poate nu ştiai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Cuvintele credinţei
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Domnului să ne rugăm
10.30 Ring star
11.40 Abraziv
12.00 Ştiinţă şi inovaţii
12.30 F/d
13.00 Miezul zilei
13.30 O demivorbă
14.00 Rapsodia satului
14.30 Tezaur
15.00 Musafirul
15.30 Erudit cafe
16.10 Codul ECO
16.30 Moldovenii de pretutindeni
17.00 Ştirile (rus.)
17.15 Purtătorii de cultură
17.45 Chişinău: ieri şi azi
18.00 Evantai folcloric
19.00 Mesager
20.00 Dor de voi. Emisiune muzicală
21.00 Ştirile
21.20 Serial Berliner
22.55 Ştirile (rus.)
23.15 Zapovednik
23.30 V. Golomoz şi orchestra Folclor

AgroTV

06:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
07:00:00 Să ne cunoaştem Ţara Educational/Cultural
07:30:00 TELEMAGAZIN
08:00:00 GOSPODARII MOLDOVEI Emisiune despre oamenii de succes din domeniul Agrar
09:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
10:00:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 RETETA DE DUMINICA Program de divertisment
11:40:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
12:00:00 CALATORII CU GUST Program de divertisment
12:30:00 INTERVIURI CU SOROCENI
13:40:00 MUZICA PETNTRU TOTI
14:00:00 BAŞTINA - Magazin agricol
14:45:00 RETETA DE DUMINICA Program de divertisment
15:00:00 ZONA VERDE Program de divertisment
15:30:00 ABC FERMIERULUI Program educational
16:00:00 PRODUS AUTOHTON Program de divertisment
16:30:00 TELEMAGAZIN
16:45:00 Program AGRO TV România
17:45:00 TELEMAGAZIN
18:00:00 BAŞTINA - Magazin agricol
18:30:00 RETETA DE DUMINICA Program de divertisment
19:00:00 VERDE-N OCHI talk show
20:00:00 Să ne cunoaştem Ţara Educational/Cultural
20:30:00 VIN LA TINE Program de divertisment
21:00:00 Show 90w! Program de divertisment
22:20:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
23:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:00:00 Program AGRO TV România
02:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Stiri, Informativ/Analitic
03:00:00 Să ne cunoaştem Ţara Educational/Cultural
03:30:00 BAŞTINA - Magazin agricol

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV Chişinău
07.00 Ştirile Pro TV
09.50 Teleshopping
10.00 Ce se întâmplă, doctore?
10.30 Arena bucătarilor
11.00 Film Un cuvant poate schimba totul
12.45 Teleshopping
13.00 Apropo TV
14.00 Gusturile se discută
15.25 Film Acasa la Coana Mare
16.45 Teleshopping
17.00 Românii au talent
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Ştirile Pro TV Chişinău
21.00 Film Greu de ucis 4
23.15 Film Controlul Parental
01.45 Ştirile Pro TV Chişinău
02.25 Film Flick 2
04.10 Film Sa moara Romeo

ProTV InterNaţional

06.15 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 Acasă la Români
11.30 Ce spun românii
12.15 Superspeed
12.45 Teleshopping
13.00 Arena bucătarilor
13.30 Lecţii de viaţa
14.25 Ştirile Pro TV
14.30 Ce se întâmplă, doctore?
15.00 ApropoTv
16.00 Românii au talent
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Superspeed
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Mostenirea
22.30 Acasă la Români
23.30 ApropoTv
00.15 Teleshopping
00.45 Ce se întâmplă, doctore?
01.15 România, te iubesc!
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
04.00 State de România
05.00 Acasă la Români

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Asfalt de Moldova
09.00 In lumea surprizelor
10.00 Chef de gatit
10.20 Ion Paladi
12.00 Teleshopping
12.15 Dora Show
14.45 Valentin Uzun
16.45 Teleshopping
17.00 M-Adam
18.00 Asfalt de Moldova
19.00 Patrula
20.00 Lupta'n bucate
21.00 Ora de Ras
22.00 Italia, Patria Nostra
00.30 Patrula
01.15 Pablo Escobar: Baronul raului
03.00 Dora Show
05.00 Ora Expertizei

TV8

05.00 Regionalii
06.00 Вечер. Настоящее время
07.00 Ştiri de week-end
07.40 Reporter de Gardă
08.00 Autoblog
08.30 Ждем в гости
09.30 Iubeşte viaţa
10.30 Bucătărim cu vitra la TV8
11.00 Serial
12.45 Teleshopping
13.00 Х/ф
15.30 Concert
18.30 Serial
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Concert
21.30 Х/ф
01.00 Ştiri de week-end
01.40 Cutia neagră. Plus
02.30 Х/ф
04.10 Iubeşte viaţa

Naţional

06.00 Vouă
06.30 Baronii
07.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 610
08.00 Teleshopping
08.15 Vouă
08.30 Teleshopping
09.00 Film: UN LUP PRINTRE OI
10.45 Film: MASCA DE ARGINT
13.00 Start show România
15.45 Stan şi Bran - momente de exceptie
16.30 Cei 7 ani de masă
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 613
20.00 Film: Prietenie, dragoste şi ură
23.15 Start show România
02.00 Albumul Naţional
03.45 Vouă
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Melinda consideră căsătoria ei cu Bill Gates „ruptă iremediabil”

Căsătoria dintre soţii Melinda şi Bill Gates, care au anunţat luni că divorţează după 27 de ani de convieţuire, este „ruptă iremediabil”, potrivit actelor de divorţ depuse de Melinda Gates şi dezvăluite marţi de numeroase mass-media americane, relatează EFE.

„Cerem curţii să desfiinţeze căsătoria noastră şi ca uniunea noastră maritală să se încheie la data pe care am trecut-o în acordul nostru de separare”, notează avocaţii Melindei Gates în acest document.

În acest text, Melinda asigură că „nu este necesară întreţinerea conjugală” şi că actul de separare va determina împărţirea proprietăţilor lor.

„Continuăm să împărtăşim credinţa în această misiune şi vom continua să lucrăm împreună în cadrul fundaţiilor, dar nu mai credem că putem creşte împreună ca un cuplu în următoarea fază a vieţii noastre”, au explicat cei doi într-un comunicat postat pe reţelele de socializare.

Bill şi Melinda Gates, care au împreună trei copii, au anunţat că vor continua să colaboreze în cadrul fundaţiei lor, Bill &Melinda Gates Foundation, având ca misiune combaterea sărăciei şi a bolilor în lume.

„În ultimii 27 de ani am crescut trei copii incredibili şi am construit o fundaţie ce funcţionează în întreaga lume pentru a permite tuturor oamenilor să ducă o viaţă sănătoasă şi productivă”, se arată în comunicat.

Anul trecut, Bill Gates a renunţat la postul său de consilier la Microsoft, compania fondată de el în 1975 împreună cu Paul Allen, pentru a se dedica actelor de caritate.

Agerpres

Catedrala Mântuirii Neamului are cel mai mare iconostas ortodox din lume

Suprafaţa acoperită cu icoane de deasupra altarului are o lungime de 23,8 metri şi o înălţime de 17,1 metri, iar recordul a fost confirmat de „Academy of World Records”, scrie basilica.ro.

Catapeteasma Catedralei Naţionale a fost realizată sub conducerea pictorului Daniel Codrescu în decursul anului 2018, scrie basilica.ro. Acest iconostas cuprinde 45 de icoane realizate în stil bizantin şi aşezate pe patru registre. Mozaicul este realizat din tesere fabricate în atelierul Orsoni din Veneţia.

De asemenea, catapeteasma va fi acoperită cu mozaic pe ambele părţi, însumând un total de 800 de metri pătraţi de pictură în mozaic. Academia menţionează că după ce catedrala va fi pictată integral tot în tehnica mosaic, va deţine cea mai mare colecţie interioară de picturi în mozaic.

În plus, pe absida altarului este cea mai mare reprezentare a Maicii Domnului – Platytera din România, cel puţin, având 16 metri de la bază până la vârful aureolei.

Amintim, Catedrala Naţională a fost sfinţită la 100 de ani de la Marea Unire şi are hramurile „Înălţarea Domnului” – Ziua Eroilor şi „Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României”.

rfi.ro

Soţiei, doctor în ştiinţe

Cu râvnă mare şi silinţă,
Nevastă-mea făcu ştiinţă
Pe care-o gust şi-o simt fierbinte...
Când coace-o tavă de plăcinte.

Gheorghe BÂLICI

O bere sau 100 de dolari, printre „stimulentele” celor ce se vaccinează

O bere, o prăjitură, preţuri promoţionale sau pur şi simplu bani: în SUA apar tot mai multe iniţiative de acest fel menite să-i convingă pe cei reticenţi să se vaccineze împotriva COVID-19, relatează miercuri AFP.

Circa 145 de milioane de americani, reprezentând 56% din populaţia adultă a SUA, au primit cel puţin prima doză de vaccin. Dar numărul zilnic al dozelor administrate scade, aşa că autorităţile încearcă să-i convingă pe cei sceptici sau indiferenţi faţă de vaccinare, preşedintele Joe Biden anunţând marţi obiectivul ca până pe 4 iulie, Ziua Naţională a SUA, măcar 70% dintre adulţi să primească cel puţin prima doză de vaccin anti-COVID-19.

Mai multe state din componenţa SUA au lansat şi ele iniţiative pentru a-i atrage pe cei refractari faţă de vaccin. De pildă, guvernatorul din New Jersey, Phil Murphy, le-a promis o bere gratuită tuturor celor cu vârste de peste 21 de ani care se vaccinează, în cadrul programului denumit „O doză şi o bere”.

Lanţul de gogoşerii şi cafenele Krispy Kreme le-a promis o prăjitură gratis tuturor celor care prezintă certificatul de vaccinare, ofertă valabilă peste tot în ţară până la sfârşitul anului, iar promoţia pentru luna mai cuprinde şi o cafea gratuită.

Cea mai bună motivaţie rămâne însă banul. Astfel, guvernatorul din Maryland, Larry Hogan, a anunţat luni că angajaţii din sectorul public vor primi 100 de dolari dacă se vaccinează, ofertă care este retroactivă şi va fi valabilă un an şi jumătate.

Şi în Virginia de Vest guvernatorul Jim Justice le oferă bonuri valorice de 100 de dolari în schimbul vaccinării celor cu vârste între 16 şi 35 de ani, o grupă de vârstă mai reticentă faţă de vaccinare.

Agerpres

Caricatura la gazetă

ABONAȚI-VĂ ȘI PĂRINȚII, RUDELE, PE TOȚI CEI RĂMAȘI ACASĂ!

Gazeta de Chișinău

Alegeți „GAZETA de Chișinău” în 2021!

INDICE	1 LUNĂ	3 LUNI	6 LUNI	12 LUNI
PM 21125 (PERS. FIZICE)	35,20	105,60	211,20	422,40
PM 21125/23 (PENS., INVAL., STUD.)	32,20	96,60	193,20	386,40
PM 21125/24 (PERS. JURIDICE)	40,0	120,0	240,0	480,0